

Projekt

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY CEKCYN
NA LATA 2024-2034**

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

Opracowanie:

Urząd Gminy w Ciekocinie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Ciekocin na lata 2024-2034 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Gminy w Ciekocinie i gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Ciekocin na lata 2024-2034 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2022 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY CEKCYN	8
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	9
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	11
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	13
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	17
4.1. Ocena sytuacji w Gminie	19
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	23
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	26
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY CEKCYN	30
1. Misja i wizja	31
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	33
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Cekcyn oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie.....	46
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	73
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	82
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	85
ZAŁĄCZNIKI	88
ZAŁĄCZNIK NR 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY CEKCYN	88
ZAŁĄCZNIK NR 2: WZÓR ANKIETY	147
ZAŁĄCZNIK NR 3: TABELA EWALUACYJNA	153

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe. Stanowi również formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Cekcyn, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku, Strategią Terytorialną Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dodatkowo, Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w ciągu jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkt odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Gminie Cekcyn, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2024 do 2034 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Cekcyn w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Cekcyn) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na stworzenie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2024-2034.

Prace nad Strategią rozpoczęto na początku 2024 roku decyzją Wójta Gminy Cekcyn o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Pierwszym krokiem było podjęcie Uchwały nr LI/523/24 Rady Gminy Cekcyn z dnia 29 stycznia 2024 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy

Cekcyn na lata 2024-2034, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia dokumentu poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Analiza pogłębiona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz o informacje i materiały pozyskane podczas warsztatu strategicznego. W warsztacie udział wzięli pracownicy Urzędu Gminy w Cekcynie oraz gminnych jednostek organizacyjnych, radni, lokalni działacze, członkowie organizacji pozarządowych działających w Gminie oraz przedsiębiorcy. Podczas warsztatów uczestnicy pracowali w grupach nad wyznaczonymi obszarami. Pierwszą część spotkania stanowiła diagnoza potencjału Gminy i obszarów problemowych wykonana poprzez określenie mocnych i słabych stron jednostki. Następnie w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby i potencjały przystąpiono do formułowania kierunków działań. Na koniec spotkania, dzięki wykonanej analizie, możliwe było wypracowanie założeń misji oraz wizji rozwoju Gminy Cekcyn. Wypracowany podczas warsztatów materiał wykorzystany został przy opracowywaniu projektu Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Poszczególne etapy prac nad Strategią przedstawione zostały na poniższym schemacie.

**CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU
GMINY CEKCYN**

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Cekcyn** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Cekcyn jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, we wschodniej części powiatu tucholskiego. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 252 km², a w 2022 roku zamieszkiwały ją 6 773 osoby (GUS), co przełożyło się na gęstość zaludnienia na poziomie 26,8 os./km². Gmina charakteryzuje się rozbudowaną siecią osadniczą, która składa się z licznych miejscowości oraz wsi, podzielonych pomiędzy 14 sołectw. Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym na terenie Gminy jest miejscowość Cekcyn, która położona jest w jej centralnej części, nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim.

Ze względu na położenie Gminy Cekcyn na obszarze Borów Tucholskich, cechuje się ona wysokim stopniem lesistości (ok. 70% powierzchni Gminy stanowią grunty leśne). Z kolei użytki rolne stanowią ok. 23% jej powierzchni. Gmina charakteryzuje się umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą, ponieważ ponad 63% wszystkich gruntów ornych na jej terenie stanowią gleby o niskiej klasie bonitacyjnej (klasa V, VI, VIz). Kształtująca się w ten sposób struktura przestrzenna Gminy, a także jej walory przyrodniczo-krajobrazowe determinują rozwój Gminy Cekcyn w kierunku turystycznym oraz rekreacyjnym.

Sieć drogowa Gminy Cekcyn składa się przede wszystkim z dróg gminnych (o łącznej długości ok. 112 km) oraz dróg powiatowych (o łącznej długości ok. 107 km). Przez południowo-zachodnią część Gminy przebiega również droga wojewódzka nr 240 (relacji Chojnice – Świecie), której łączna długość na terenie Gminy wynosi ok. 7,5 km. Kształtująca się w ten sposób sieć drogowa sprawia, że Gmina charakteryzuje się umiarkowaną dostępnością komunikacyjną w zakresie transportu samochodowego. Najbliższym ośrodkiem miejskim położonym w pobliżu Gminy Cekcyn jest miasto Tuchola (siedziba powiatu tucholskiego), do którego z siedziby Gminy Cekcyn dostać się można samochodem w ok. 15 min. Z kolei podróż do miast wojewódzkich – Torunia i Bydgoszczy zajmuje od 1 do 1,5 godziny. Głównym problemem dotyczącym gminnej sieci drogowej jest występowanie licznych fragmentów dróg o nawierzchni nieutwardzonej (o łącznej długości ok. 77 km), zły stan nawierzchni dróg powiatowych, a także niewystarczająco rozbudowana infrastruktura towarzysząca w postaci m.in. chodników, ścieżek rowerowych oraz oświetlenia ulicznego.

Czynniki te negatywnie wpływają na komfort podróżowania oraz bezpieczeństwo drogowe mieszkańców Gminy.

Pod względem transportu kolejowego, Gmina Cekcyn charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez teren Gminy przebiegają również dwie linie kolejowe: linia kolejowa nr 201 (relacji Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port) oraz linia kolejowa nr 208 (relacji Działdowo – Chojnice). Linie te obsługiwane są przez 6 stacji kolejowych zlokalizowanych w Cekcynie, Błędziniu, Małym Gacnie, Starym Wierzchucinie, Zielonce oraz Wierzchucinie. Linie te zapewniają mieszkańcom Gminy bezpośrednie połączenia kolejowe z takimi miastami jak: Tuchola, Chojnice, Bydgoszcz oraz Trójmiasto. Głównym wyzwaniem rozwojowym w zakresie transportu kolejowego na terenie Gminy jest zły stan techniczny budynku dworca PKP w Cekcynie.

W Gminie organizowany jest również zbiorowy transport autobusowy. Wykonawcami usługi są: PKS Chojnice oraz Spółka Arriva RP. Autobusy kursują jednak na wyznaczonych liniach wyłącznie w dni nauki szkolnej. Oznacza to, że miejscowości gminne, przez które nie przebiegają linie kolejowe są zagrożona wykluczeniem komunikacyjnym w okresie letnim, a także w czasie ferii i świąt.

Głównymi czynnikami kształtującymi charakter Gminy Cekcyn są jej uwarunkowania środowiskowe. Położenie Gminy na obszarze Borów Tucholskich sprawia, że cechuje się ona unikatowymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i stanowi ostoję dla licznych gatunków fauny oraz flory. Ponadto, Gmina charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią hydrologiczną, która składa się cieków wodnych oraz licznych zbiorników wodnych, z których największym jest Jezioro Wielkie Cekcyńskie. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe Gminy Cekcyn pozwalają na rozwój oferty turystycznej, rekreacyjnej i sportowej. Nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim utworzono strefę aktywności z plażą, strzeżonym kąpieliskiem, pomostami dla wędkarzy, wypożyczalnią sprzętu wodnego i rowerów szosowych, a także placem zabaw, zjeżdżalnią i boiskiem do piłki plażowej. Na plaży znajduje się również budynek, w którym mieszczą się ogólnodostępne sanitariaty z prysznicami. Dodatkowo przy jeziorze zlokalizowane jest pole do minigolfa oraz amfiteatr, w którym odbywają się imprezy rozrywkowe, spektakle czy koncerty. Samą miejscowość Cekcyn, położoną nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim można zaliczyć do wsi letniskowych, w których znajdują się gospodarstwa agroturystyczne i kwatery prywatne. Minusem jest brak rozwiniętej sieci gastronomicznej. Na uwagę zasługują również utworzone na terenie Gminy wioski tematyczne: Grzybowa (w miejscowości Krzywogoniec) oraz Borowiacka (w Nowym Suminie). W Gminie wyznaczone zostały również 3 lokalne leśne szlaki rowerowe, 6 szlaków pieszych, wodny szlak Brdy, ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna oraz ścieżka przyrodniczo-

leśna. Dalszy rozwój Gminy w kierunku turystyczno-rekreacyjnym wymaga jednak zintensyfikowania działań promocyjnych oraz wzmocnienia bazy obiektów rekreacyjnych, a także poprawy stanu istniejącej już infrastruktury.

Ze względu na unikatowe walory przyrodnicze, prawie 100% powierzchni Gminy Cekcyn pokrytej zostało różnymi formami ochrony przyrody. Zalicza się do nich m.in. 5 rezerwatów przyrody, 2 parki krajobrazowe, Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu, Specjalny obszar ochrony siedlisk Doliny Brdy i Stążki w Borach Tucholskich (PLH040023), Obszar specjalnej ochrony ptaków Bory Tucholskie (PLB220009), Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Rzeki Ryszki”, 177 użytków ekologicznych oraz 72 pomników przyrody.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, Gmina Cekcyn zakwalifikowana została do 3 obszarów funkcjonalnych: Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych, Obszaru funkcjonalnego Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie” oraz Obszaru funkcjonalnego Bory Tucholskie. Głównymi celami rozwojowymi dla wskazanych obszarów funkcjonalnych są: poprawa możliwości rozwojowych poprzez koordynację działań z zakresu polityki przestrzennej oraz ochrony środowiska, zapewnienie aktywnej i efektywnej ochrony zasobów przyrodniczych oraz wzrost wykorzystania endogenicznego potencjału obszaru w kierunku rozwoju leśnictwa i przetwórstwa drewna oraz działalności turystycznych.

Jednym z głównych wyzwań rozwojowych Gminy Cekcyn z zakresu polityki przestrzennej jest niewielkie pokrycie jej powierzchni miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (ok. 0,7% powierzchni Gminy), co może w przyszłości utrudniać efektywne i racjonalne prowadzenie gospodarki przestrzennej. Ponadto, na terenie Gminy obserwuje się wyższy ruch budowlany niż w pozostałych gminach powiatu tucholskiego, co dodatkowo rodzi możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z ładem przestrzennym.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Rozwój gospodarczy jest ściśle związany z poziomem przedsiębiorczości danej jednostki administracyjnej. Analiza liczby funkcjonujących w Gminie Cekcyn podmiotów gospodarczych w porównaniu z innymi gminami powiatu tucholskiego pozwala na stwierdzenie, że Gmina charakteryzuje się wysokim poziomem przedsiębiorczości. Pod względem wielkości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, w Gminie dominują mikro i małe przedsiębiorstwa, które zatrudniają do kilkunastu pracowników. Z kolei w podziale na Sekcje PKD dominują przedsiębiorstwa działające w branży budowlanej (Sekcja F), podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (Sekcja C) oraz przedsiębiorstwa

związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Sekcja G).

Na tle gmin powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego, Gmina Cekcyn cechuje się przeciętnym poziomem bezrobocia, które w 2022 roku kształtowało się na poziomie 5,9%. W przeprowadzonym badaniu ankietowym respondenci wyrazili jednak swoje niezadowolenie w aspekcie związanym z uzyskaniem zatrudnienia na terenie Gminy. Oznacza to, że lokalny rynek pracy nie zaspokaja potrzeb wszystkich mieszkańców, co w konsekwencji może doprowadzić w przyszłości do wzmożonych migracji zarobkowych, w szczególności wśród osób młodych.

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi jeden z najważniejszych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą danej jednostki administracyjnej. Gmina Cekcyn charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą wodno-kanalizacyjną, która jest regularnie modernizowana i rozbudowywana, co pozytywnie wpływa na jej atrakcyjność osiedleńczą oraz umożliwia efektywną ochronę środowiska. Zauważa się jednak konieczność rozbudowy sieci gazowej na terenie Gminy – w 2022 roku udział korzystających z sieci gazowej w Gminie wyniósł zaledwie 24,6%. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ wykorzystywanie paliw stałych w celu wytwarzania energii cieplnej przyczynia się do zwiększonej emisji dwutlenku węgla i dwutlenku siarki do atmosfery, a w konsekwencji obniżenia jakości powietrza na terenie Gminy.

Gmina Cekcyn charakteryzuje się również efektywnie prowadzoną gospodarką odpadami komunalnymi. W 2022 roku 91,4% wszystkich mieszkańców Gminy objętych było systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. W tym samym roku Gmina osiągnęła również wymagane normy dotyczące poziomu recyklingu. Dodatkowo na terenie Gminy zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Cekcynie. Zauważa się jednak konieczność podjęcia działań zwiększających świadomość ekologiczną wśród mieszkańców Gminy oraz zwiększających częstotliwość odbioru odpadów komunalnych.

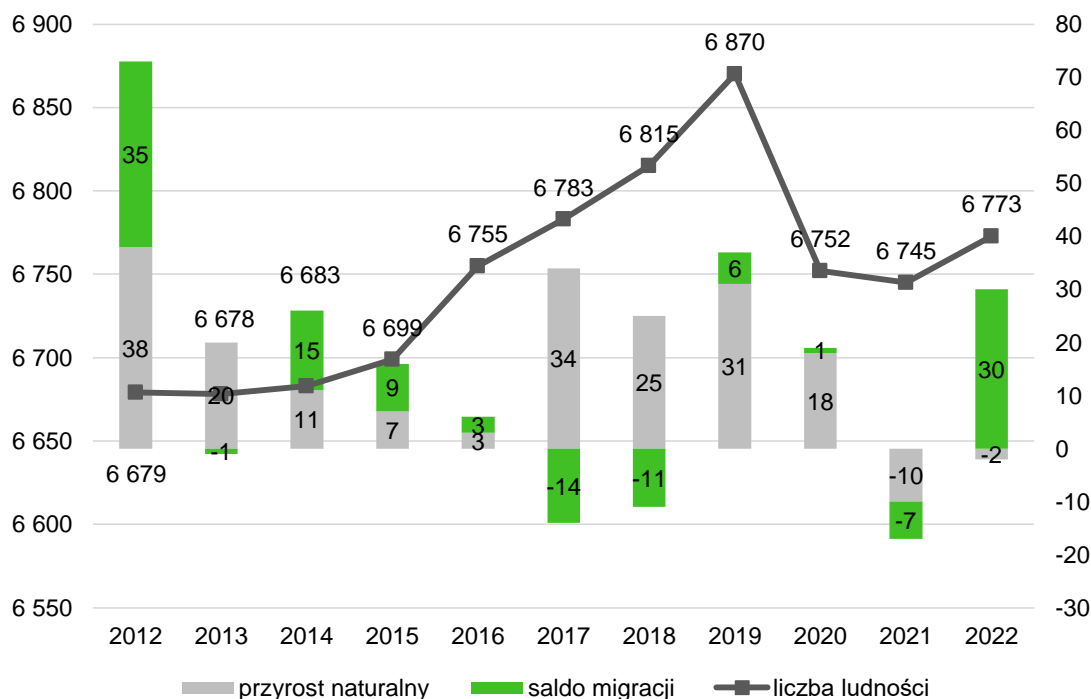
Ze względu na swoje walory przyrodnicze, Gmina Cekcyn charakteryzuje się wysokim potencjałem do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Potencjał ten należy jednak wzmacniać poprzez inwestycje w nowoczesną infrastrukturę turystyczną, która przyczyni się do wzrostu jej atrakcyjności. Należy jednak zaznaczyć, że objęcie powierzchni Gminy licznymi formami ochrony przyrody ogranicza jednocześnie możliwości utworzenia na jej terenie strefy inwestycyjnej oraz lokalizacji dużych zakładów przemysłowych.

Sytuację finansową Gminy Cekcyn należy ocenić jako dobrą. Corocznie wzrastają jej dochody ogółem, które w 2022 roku wyniosły ponad 50 mln zł. Wzrost ten obserwowany jest również w podziale na 1 mieszkańca, który był zbliżony do średniej województwa kujawsko-

pomorskiego. Podobną sytuację zaobserwowano w przypadku dochodów własnych na 1 mieszkańca, które charakteryzował trend wzrostowy. Wraz z dochodami wzrastają wydatki Gminy, które w 2022 roku wyniosły ponad 46,1 mln zł. Analizując strukturę dochodów Gminy zaobserwowano, że największy udział w ostatnich latach miały dotacje oraz subwencje, które w 2022 roku stanowiły 66% wszystkich dochodów. Sytuacja ta może świadczyć o wysokiej skuteczności Gminy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, ale jednocześnie stwarza ryzyko związane z niską samodzielnością finansową Gminy. Analizując z kolei strukturę dochodów podatkowych Gminy zaobserwowano, że największy udział stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych PIT, podatek od nieruchomości oraz podatek leśny. Należy również podkreślić, iż w Gminie nie są przyjmowane najwyższe możliwe stawki podatku rolnego, podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, czego łącznym skutkiem finansowym jest średnio ok. 755 tys. zł rocznie niższy budżet. Gmina stosuje również ulgi i zwolnienia wyżej wymienionych podatków, czego łącznym skutkiem jest budżet niższy o średnio ok. 654 tys. zł rocznie. Analizując strukturę wydatków Gminy Cekcyn w latach 2018-2022 zaobserwowano, że największy średni udział przypadł w działach: rodzina (26,05%), oświata i wychowanie (24,82%), transport i łączność (12,98%), a także gospodarka komunalna i ochrona środowiska (12,12%). Poddając analizie udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego, zauważyć należy, iż niemal przez cały okres był on najwyższy. Jedynie w roku 2022 odnotowano duży spadek wartości wskaźnika, przez co osiągnął on niższe wartości niż średnie dla powiatu i województwa.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Kapitał społeczny każdej Gminy stanowią jej mieszkańcy i to do nich kieruje się rozwój – chęć zapewnienia jak najlepszych warunków życia, możliwość edukacji na wysokim poziomie, odpowiednią ofertę usług, ciekawą i angażującą ofertę spędzania czasu wolnego. W latach 2012-2022 liczba mieszkańców Gminy ulegała zmianom – w latach 2012-2019 zaobserwowano jej sukcesywny wzrost, a następnie odnotowano jej spadek. Z kolei w 2022 roku liczba mieszkańców Gminy ponownie wzrosła. Zauważa się konieczność podjęcia działań, które przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej Gminy, a co za tym idzie przyciągnięcia nowych mieszkańców na jej teren.

Ryc. 1. Zmiana liczby ludności w Gminie Cerkwin w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu pogłębienia analizy sytuacji demograficznej w Gminie Cerkwin zbadano również inne wskaźniki. Na tej podstawie zaobserwowano zmniejszający się udział mieszkańców w wieku 25-34 lat na terenie Gminy, a więc osób stanowiących główną siłę rozwoju gospodarczego, mieszkańców, którzy zakładają rodziny oraz podejmują zatrudnienie. Rośnie natomiast współczynnik senioralnego obciążenia demograficznego, czyli liczby osób starszych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Kolejnym alarmującym aspektem jest fakt, iż w Gminie Cerkwin proces ten zachodzi szybciej niż w powiecie oraz w województwie. Wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, choć wciąż jest ona niższa niż liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza, iż liczba dzieci i młodzieży w Gminie pozostaje ciągle wyższa niż liczba seniorów, jednak przy zachowaniu aktualnych tendencji różnica pomiędzy tymi grupami w przyszłości będzie się stale zmniejszać, a w przeciągu paru lat przewyższy liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Ponadto obserwuje się stopniowe zmniejszanie się udziału osób w wieku produkcyjnym w całkowitej strukturze wieku.

Zmiany demograficzne rodzą konieczność dostosowywania oferty usług do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Jeśli obecne trendy będą się utrzymywać w perspektywie kolejnych lat wciąż obserwowane będzie wysokie zainteresowanie usługami takimi jak: żłobki, przedszkola czy oferta skierowana do dzieci i młodzieży, a ponadto wzrośnie zainteresowanie usługami skierowanym dla osób w wieku poprodukcyjnym takich jak np. usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne czy medyczne, a także aktywizacji dla seniorów.

Na terenie Gminy Cekcyn funkcjonuje jedna placówka świadcząca usługi opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 – prywatny żłobek „Bajkowa Kraina” w Cekcynie. Pomimo, że mieszkańcy wysoko ocenili jakość świadczonych przez placówkę usług, wyrazili oni swoje niezadowolenie względem dostępności do żłobków i klubów malucha. Gmina powinna podjąć zatem działania, które doprowadza do utworzenia kolejnych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 na jej terenie. Z kolei opieka przedszkolna na terenie Gminy Cekcyn realizowana jest przez 4 placówki – 1 przedszkole publiczne oraz 3 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Dodatkowo udział dzieci objętych opieką przedszkolną w roku szkolnym 2022/2023 kształtował się na wysokim poziomie 85,8%. Ponadto, w przeprowadzonym badaniu ankietowym działalność placówek przedszkolnych oceniona została jako dobra, dlatego zakłada się dalsze utrzymanie jakości świadczonych usług.

Gmina Cekcyn charakteryzuje się dobrze rozwiniętym systemem edukacji podstawowej. Dostrzega się jednak potrzebę dalszego rozwoju oferty edukacyjnej oraz poprawę jakości nauczania, a co za tym idzie podniesienia konkurencyjności gminnych szkół podstawowych w stosunku do placówek zlokalizowanych w sąsiednich gminach.

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu kultury i rekreacji w Gminie Cekcyn jest Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie. Zaspokaja on potrzeby i aspiracje kulturalne społeczeństwa Gminy z uwzględnieniem działań w zakresie upowszechniania kultury narodowej i regionalnej, upowszechnienia sztuki profesjonalnej i amatorskiej, tworzenie optymalnych warunków dostępu do dóbr kultury oraz przygotowywanie i inspirowanie społeczeństwa do aktywnego twórczego w nich uczestnictwach. W Gminie funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna z dwoma filiami – w Małym Gacnie oraz w Iwcu. Poza możliwością wypożyczania książek i ebooków, organizuje spotkania autorskie oraz spotkania w jednostkach oświatowych i świetlicach wiejskich. Na terenie Gminy funkcjonuje również Centrum Usług Społecznych „HOPLAND”. Dla Mieszkańców udostępniana jest mini kręgielnia i ścianka wspinaczkowa. W obiekcie odbywają się zajęcia dla młodzieży (warsztaty konstruktorskiej projektowania) i seniorów (warsztaty manualne i kulinarne). W obiekcie odbywają się zajęcia jogi i gry na bębnach djembe. Realizowane są również projekty międzypokoleniowe, zabawy i dyskoteki. Część obiektu, tzw. „stodoła” jest wynajmowana komercyjnie.

Na terenie Gminy działa również 12 świetlic wiejskich (w Brzoziu, Iwcu, Krzywogórcu, Ludwichowie, Małym Gacnie, Nowym Suminie, Ostrowie, Wielkich Budziskach, Wysokiej, Zalesiu, Zdrojach i Zielonce), w każdej z nich zatrudniony jest instruktor w wymiarze 1/2 etatu. W czasie swojej pracy instruktor organizuje zajęcia przede wszystkim dla dzieci i młodzieży (zajęcia manualne, kulinarne, plastyczne i sportowe). Poza tym budynki świetlic

służą integracji lokalnej społeczności – w świetlicach funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich, które współpracują z pracownikami świetlic w zakresie organizacji warsztatów kulinarnych czy manualnych dla dorosłych i seniorów.

Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika jednak, że infrastruktura kulturalna i sportowa w Gminie nie zaspakaja potrzeb wszystkich mieszkańców. Zauważa się potrzebę utworzenia nowych oraz modernizacji istniejących już obiektów kulturalno-sportowych, a także rozszerzenia oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup społecznych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Gmina Cekcyn jest członkiem liczny stowarzyszeń i związków międzygminnych, do których zalicza się: Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna, Stowarzyszenie „Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi”, Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie „Salutaris”, Lokalna Grupa Działania „Bory Tucholskie”, Partnerstwo „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie”, Stowarzyszenie „Europa Kujaw i Pomorza” oraz Tucholski Związek Powiatowo-Gminny. Organizacje te stanowią wielowymiarową współpracę, a członkostwo Gminy zwiększa możliwości współpracy i przedsięwzięcia wspólnych działań w celu rozwoju całego regionu.

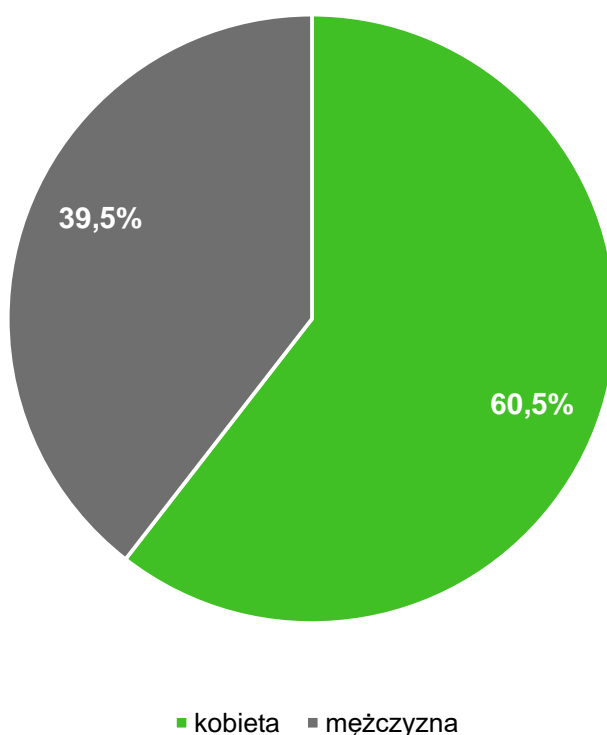
Na terenie Gminy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który ma podpisany kontrakt z NFZ. W ośrodku przyjmują lekarze medycyny rodzinnej oraz pediatra, pielęgniarki i położne. W ramach SP ZOZ-u funkcjonuje gabinet rehabilitacji i poradnia stomatologiczna. Na terenie Gminy funkcjonuje 1 apteka. Opiekę nocną i świąteczną oraz poradnie specjalistyczne obsługuje Szpital Tucholski Sp. z o.o., który jest jedyną taką placówką na terenie całego powiatu tucholskiego. Ponadto w Cekcynie funkcjonuje gabinet stomatologiczny prowadzący profilaktykę stomatologiczną dla dzieci z terenu Gminy. Na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego zauważa się jednak konieczność podjęcia działań, które umożliwią zwiększenie dostępności do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej na terenie Gminy Cekcyn.

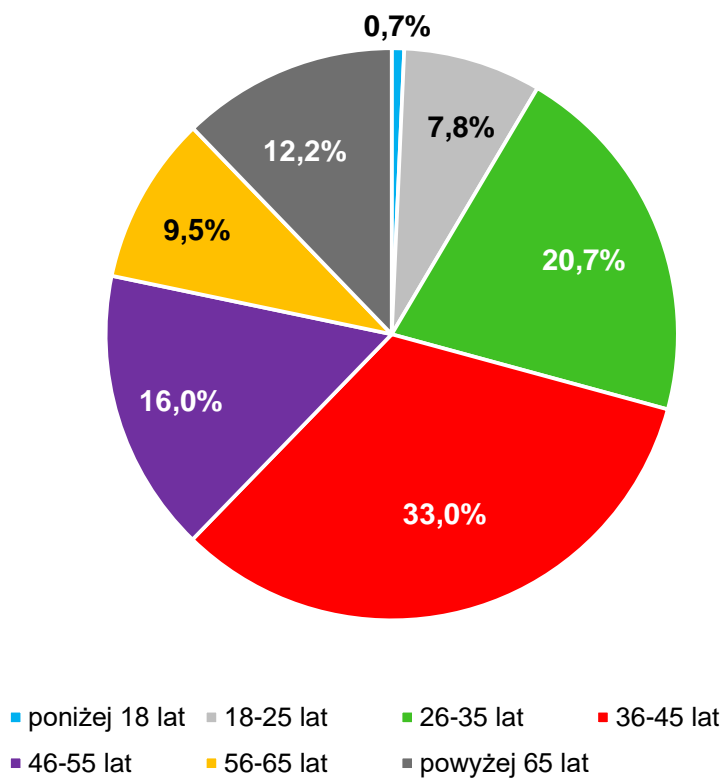
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Cekcyn przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz dostępny on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Cekcyn na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

Respondenci składali odpowiedzi od 13 lutego 2024 roku do 2 kwietnia 2024 roku. Łącznie zebrano 294 odpowiedzi. Większą część respondentów stanowiły kobiety (60,5%). Analizując strukturę wieku zaobserwowano, że największy udział wśród ankietowanych stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (33%) oraz 26-35 lat (20,7%). Pod względem zatrudnienia, największy odsetek wśród respondentów stanowiły osoby pracujące (55,4%) oraz emeryci i renciści (17,3%).

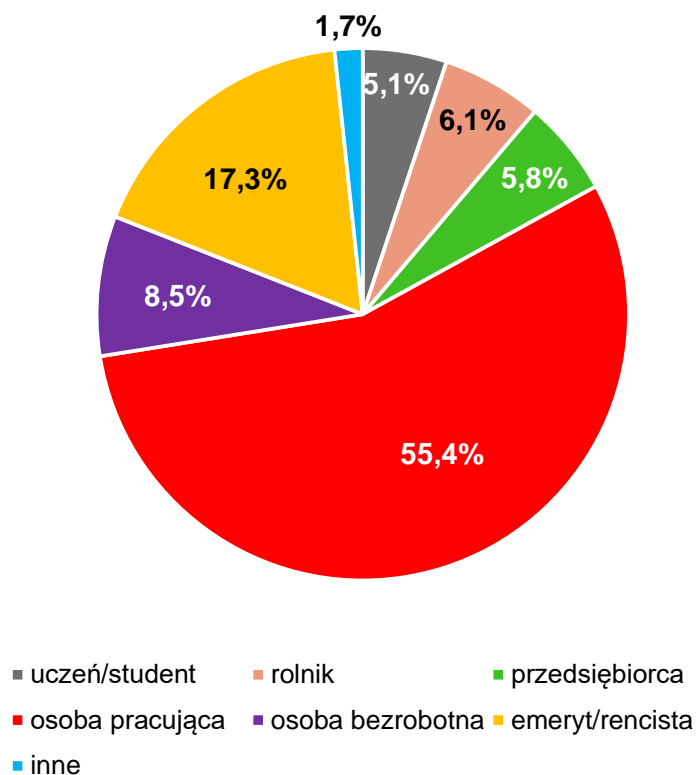

Ryc. 2. Metryczka – ankietowani według płci
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 3. Metryczka – struktura wiekowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 4. Metryczka – ankietowani według zatrudnienia

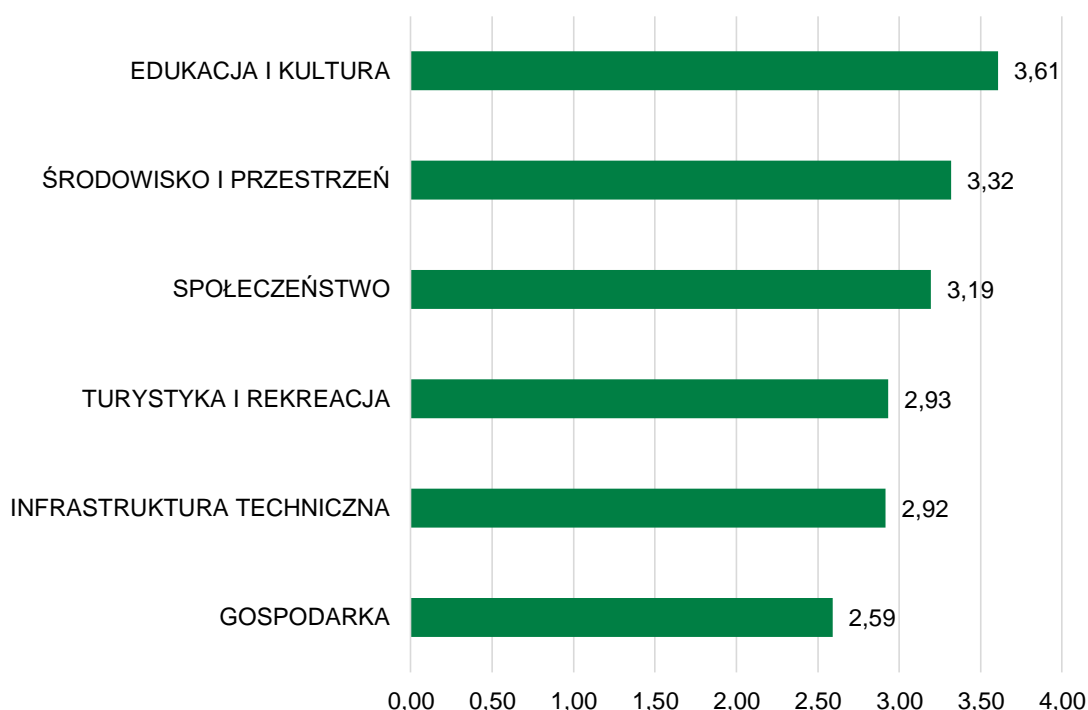
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.1. Ocena sytuacji w Gminie

W Gminie Cekcyn w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

mieszkańcy **najkorzystniej** ocenili działania w zakresie **edukacji i kultury** – średnia ocen dla tego obszaru wyniosła 3,61. Z kolei **najgorzej** oceniony został aspekt związany z **gospodarką** – średnia ocena dla tego obszaru wyniosła 2,59. Natomiast średnia ocena dla wszystkich przedstawionych obszarów wyniosła 3,09. Oznacza to, że poszczególne aspekty funkcjonowania Gminy w większości ocenione zostały jako dostateczne, zadawalające lub neutralne.

Ryc. 5. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Edukacja i kultura

Obszar edukacji, wychowania przedszkolnego oraz upowszechnienia kultury został oceniony najlepiej ze wszystkich aspektów działalności Gminy. Najwyżej oceniono **jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy (4,13)** oraz **dostęp do edukacji**

w **szkołach podstawowych** (4,11). Wysoko oceniony został również **dostęp do edukacji przedszkolnej** (4,05) oraz **jakość edukacji przedszkolnej** (4,00). Elementy te otrzymały najwyższy średni wynik wśród wszystkich badanych aspektów. Z kolei najslabiej oceniona została **dostępność obiektów kulturalnych w Gminie** (3,07). Według respondentów poprawy wymaga także **jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych** (3,12). Warto jednak zauważyć, iż nawet najniżej ocenione aspekty uzyskały średnią ocen powyżej 3,0, co oznacza, iż pod względem holistycznym obszar edukacja i kultura oceniony został jako co najmniej zadawalający.

Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacja i kultura

Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy	4,13
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	4,11
Dostęp do edukacji przedszkolnej	4,05
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie	4,00
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,96
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie	3,87
Działalność świetlic wiejskich	3,60
Organizacja dowozu dzieci do szkół	3,59
Działalność domu kultury i biblioteki	3,34
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy	3,32
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy	3,17
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy	3,14
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie	3,12
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Środowisko i przestrzeń

W obszarze dotyczącym środowiska naturalnego i przestrzeni publicznej respondenci najkorzystniej ocenili **walory środowiska przyrodniczego w Gminie** – obszar ten uzyskał średnią ocenę 4,05. Wysoko oceniony został również system odbioru odpadów na terenie Gminy – średnia ocena tego aspektu wyniosła 3,89. Z kolei najniżej oceniona została **infrastruktura melioracji szczegółowej** (2,63) oraz **świadomość ekologiczna mieszkańców** (2,78).

Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń

Walory środowiska przyrodniczego w gminie	4,05
System odbioru odpadów na terenie gminy	3,89
Estetyka gminy	3,66
Jakość powietrza w gminie	3,64
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)	3,38

Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	3,33
Oferta gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska	3,14
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	3,13
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	2,87
Świadomość ekologiczna mieszkańców	2,78
Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	2,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Spółeczeństwo

W obszarze dotyczącym społeczeństwa respondenci najwyżej ocenili **bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy** (3,57), **jakość opieki żłobkowej** (3,52) oraz **usługi świadczone przez Urząd Gminy** (3,44). Korzystnie oceniono również **jakość infrastruktury żłobkowej na terenie Gminy** – średnia ocena tego aspektu wyniosła 3,38. Z kolei najniżej oceniony został **dostęp do podstawowej opieki medycznej** (2,58) oraz **aktywność mieszkańców na rzecz Gminy** (2,75).

Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo

Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy	3,57
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy	3,52
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	3,44
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy	3,38
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Kluby Seniora)	3,36
Funkcjonalność budynków administracji publicznej, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami	3,34
Dostęp do żłobków / klubów malucha	3,16
Skuteczność działania pomocy społecznej	3,08
Wsparcie osób niesamodzielných	2,96
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy	2,75
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Turystyka i rekreacja

W obszarze dotyczącym turystyki i rekreacji respondenci najwyżej ocenili **atrakcyjność turystyczną Gminy** (3,72), **poziom bazy sportowo-rekreacyjnej** (3,67) oraz **poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej** (3,32). Wysoko oceniono również **wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych** (3,29). Z kolei najniżej ocenianymi aspektami w obszarze turystyki i rekreacji były: **poziom bazy gastronomicznej** (2,14), **oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży** (2,43) oraz **system ścieżek rowerowych** (2,55).

Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja

Atrakcyjność turystyczna gminy	3,72
--------------------------------	------

Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie	3,67
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	3,32
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,29
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów	3,15
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci	2,76
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,69
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych	2,55
System ścieżek rowerowych	2,55
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży	2,43
Poziom bazy gastronomicznej	2,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna stanowiła jeden z najniżej ocenionych obszarów rozwojowych w Gminie – średnia ocena stanu infrastruktury technicznej wyniosła 2,92. Pośród poszczególnych aspektów omawianego obszaru mieszkańcy najkorzystniej ocenili **jakość sieci wodociągowej** (3,65) oraz **dostęp do Internetu w Gminie** (3,61). Dostatecznie wysoko oceniona została również **jakość sieci kanalizacyjnej** (3,55). Z kolei najniżej oceniony został **stan dróg powiatowych na terenie Gminy** – średnia ocena tego aspektu wyniosła 1,71. Ankietowani negatywnie ocenili również **stan dróg gminnych** (2,37), **bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych** (2,47), a także **małą infrastrukturę drogową** (2,72).

Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna

Jakość sieci wodociągowej	3,65
Dostęp do Internetu w gminie	3,61
Jakość sieci kanalizacyjnej	3,55
Jakość sieci gazowej	3,26
Mała infrastruktura drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	2,72
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,47
Stan dróg gminnych na terenie gminy	2,37
Stan dróg powiatowych na terenie gminy	1,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Gospodarka

Wśród wszystkich badanych w ankiecie obszarów, gospodarka oceniona została najniżej – średni wynik dla tego obszaru wyniósł 2,59. Ocena ta obrazuje stan niezadawalający lub zły. Pośród poszczególnych aspektów tego obszaru najlepiej oceniona została **atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy** (3,21) oraz **konkurencyjność Gminy jako miejsca**

zamieszkania i lokalizacji inwestycji (3,06). Z kolei najniżej oceniona została **możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy** – średnia ocena tego aspektu wyniosła 2,04, a więc duża część ankietowanych wyraziła swoje niezadowolenie względem lokalnego rynku pracy.

Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka

Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy	3,21
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji	3,06
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie	2,63
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy	2,54
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,52
Dostępność usług komercyjnych na terenie Gminy (handel, gastronomia, opieka zdrowotna)	2,47
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy (PKP, PKS)	2,46
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,37
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy	2,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Celem podsumowania w tabeli poniżej zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z przedstawionych obszarów.

Tab. 7. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Edukacja i kultura	Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy (4,13)	Dostęp do obiektów kulturalnych w Gminie (3,07)
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego w Gminie (4,05)	Infrastruktura melioracji szczegółowej (2,63)
Spółeczeństwo	Bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy (3,57)	Dostęp do podstawowej opieki medycznej (2,58)
Turystyka i rekreacja	Atrakcyjność turystyczna Gminy (3,72)	Poziom bazy gastronomicznej (2,14)
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci wodociągowej (3,65)	Stan dróg powiatowych na terenie Gminy (1,71)
Gospodarka	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy (3,21)	Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy (2,04)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

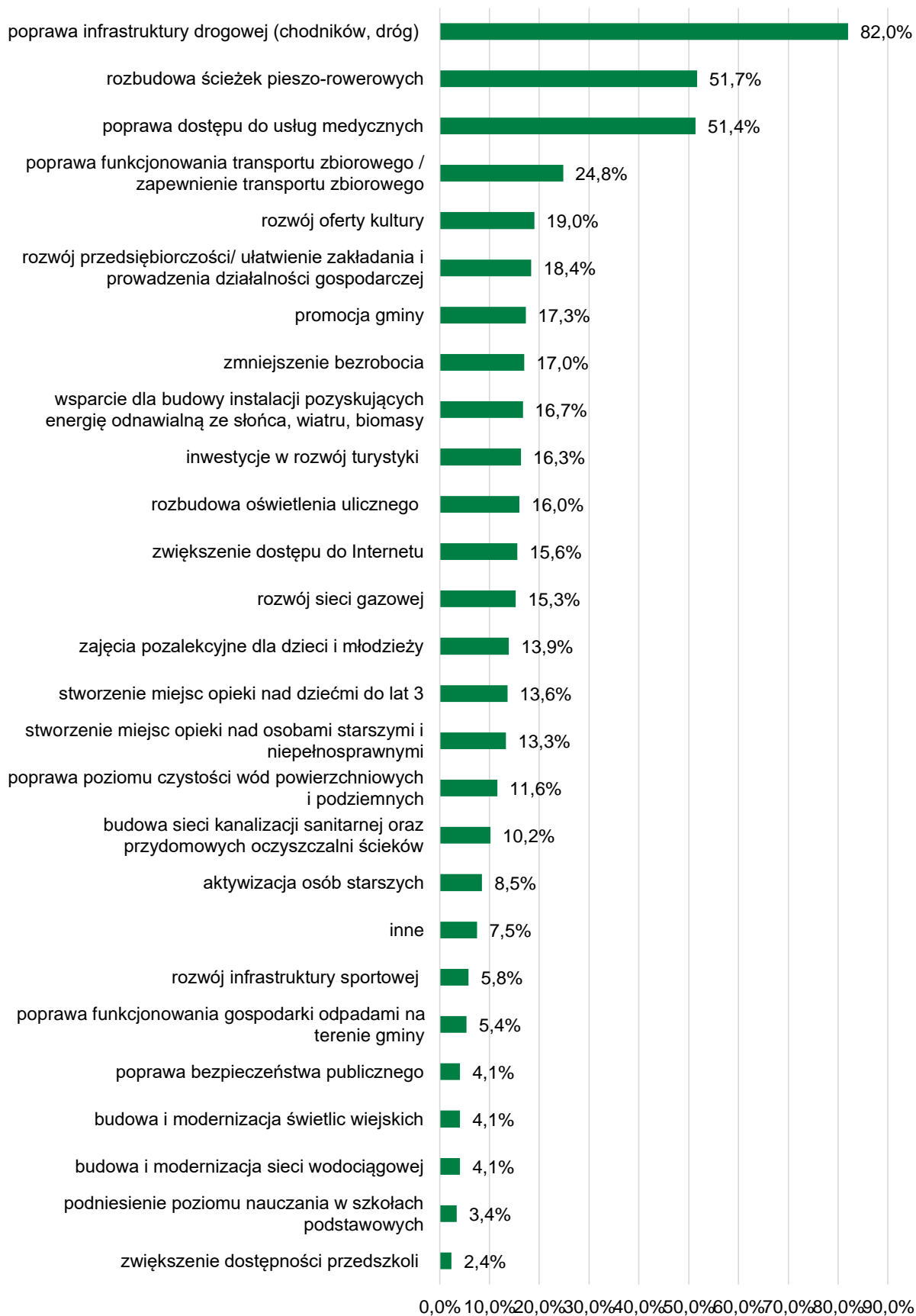
W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami były: **poprawa infrastruktury drogowej** (82%

odpowiedzi), **rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych** (51,7% odpowiedzi) oraz **poprawa dostępu do usług medycznych** (51,4%). Kolejną najczęściej wskazywaną odpowiedzią była **poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego** (24,8% wszystkich odpowiedzi). Za istotny priorytet w dalszym rozwoju Gminy, mieszkańcy uznali także **rozwój oferty kultury** (19% wszystkich odpowiedzi). Ankietowani uważali również, że należy dążyć do **ułatwienia zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy** (17,3% wszystkich odpowiedzi). Pozostałe obszary rozwojowe otrzymały 17% wszystkich odpowiedzi lub mniej. Dane przedstawione zostały na rycinie znajdującej się na następnej stronie.

W ankiecie zapytano również co według respondentów powinno być wizytówką Gminy Cekcyn. Było to pytanie otwarte, a więc ankietowani mieli możliwość samodzielnie wpisać odpowiedź. Poniżej zestawiono najczęściej pojawiające się odpowiedzi:

- Walory przyrodnicze oraz czystość środowiska przyrodniczego,
- Czyste jeziora, czyste powietrze oraz czyste lasy,
- Wysoka jakość infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury drogowej,
- Jezioro Cekcyńskie oraz jego okolice,
- Wykorzystany potencjał turystyczny Gminy oraz rozwinięta baza wypoczynkowa, w tym gastronomiczna.

Ryc. 6. Liczba odpowiedzi respondentów na wybrane priorytety rozwojowe

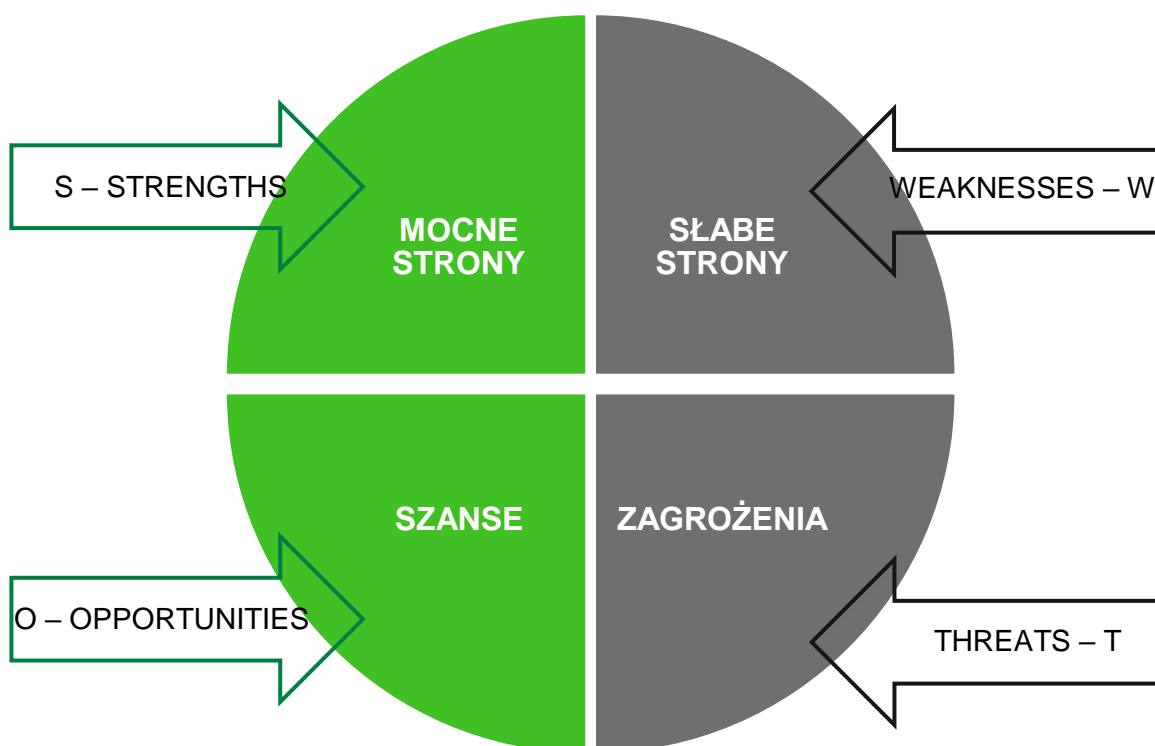
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto dzięki analizie SWOT można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Analizę SWOT dla Gminy Cekcyn opracowano bazując na:

- 1) diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Cekcyn oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy w Cekcynie, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- 2) wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy oraz interesariuszy Strategii;
- 3) materiale wypracowanym podczas warsztatu z mieszkańcami.

Analizę SWOT dla Gminy Cekcyn przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie Gminy na obszarze Borów Tucholskich, co pozytywnie wpływa na jej atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną, • Występujące na terenie Gminy liczne formy ochrony przyrody determinują podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego, • Dobra dostępność komunikacyjna Gminy Cekcyn ze względu na transport kolejowy, który umożliwia jej mieszkańcom bezpośredni dojazd do miejscowości powiatowych i wojewódzkich, • Wysoka jakość i dobra dostępność infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, która umożliwia racjonalne prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej, • Funkcjonujący na terenie Gminy Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów w Cekcynie, który umożliwia efektywniejsze gospodarowanie odpadami komunalnymi, • Tereny znajdujące się przy Jeziorze Cekcyńskim Wielkim wyposażone są w niezbędną infrastrukturę rekreacyjno-sportową, co pozytywnie wpływa na atrakcyjność turystyczną tego miejsca, • Rozwijające się na terenie Gminy gospodarstwa agroturystyczne oraz wioski tematyczne stwarzają możliwość aktywnego wypoczynku oraz kultywowania lokalnych tradycji, w tym kultury borowiackiej, • Występowanie na terenie Gminy licznych szlaków turystycznych w postaci tras 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan nawierzchni dróg powiatowych, który negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa drogowego mieszkańców Gminy, • Transport autobusowy na terenie Gminy organizowany jest wyłącznie w dni nauki szkolnej – miejscowości, w których nie znajdują się przystanki kolejowe są zagrożone okresowym lub trwałym wykluczeniem komunikacyjnym, • Brak lub zły stan małej infrastruktury przy głównych ciągach komunikacyjnych oraz szlakach turystycznych na terenie Gminy, • Niska dostępność sieci gazowej i Internetu światłowodowego w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy, • Ograniczone możliwości wykorzystania amfiteatru w Cekcynie ze względu na normy środowiskowe dotyczące poziomu hałasu, • Niewystarczająca częstotliwość odbioru odpadów komunalnych, w szczególności w sezonie letnim, co przyczynia się do powstawania uciążliwości zapachowych dla mieszkańców Gminy, • Wysoki udział powierzchni Gminy pokryty jest różnymi formami ochrony przyrody, co ogranicza jej możliwości rozwoju gospodarczego, • Niewystarczająca współpraca branży turystycznej z podmiotami zewnętrznymi, która ogranicza możliwości kompleksowego rozwoju tego sektora na

rowerowych, pieszych i kajakowych przyczynia się do wzrostu jej atrakcyjności rekreacyjnej,

- Krzewienie kultury borowiackiej, która stanowi niematerialne dziedzictwo regionu oraz umożliwia kształtowanie tożsamości lokalnej wśród mieszkańców Gminy,
- Funkcjonujące na terenie Gminy Centrum Usług Społecznych „HOPLAND”, które podejmuje działania na rzecz integracji mieszkańców poprzez tworzenie oferty zajęć umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu,
- Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych na terenie Gminy w sezonie letnim, co pozytywnie wpływa na jej promocję w regionie,
- Prężnie działające organizacje pozarządowe oraz Koła Gospodyń Wiejskich, które umożliwiają integrację mieszkańców pochodzących z różnych grup społecznych,
- Znajdujące się w prawie każdym sołectwie świetlice wiejskie, które stanowią lokalne centra integracji i aktywizacji mieszkańców,
- Aktywnie działająca Gminna Rada Seniorów, która przyczynia się do kształtowania efektywnej polityki senioralnej Gminy i odpowiada na potrzeby osób starszych.

terenie Gminy,

- Brak kompleksowej oferty turystycznej oraz spójnej promocji walorów turystyczno-rekreacyjnych Gminy Cekcyn,
- Niewystarczająca promocja produktu lokalnego jakim jest kultura borowiackiej,
- Oferta kulturalna Gminy, poza sezonem letnim, jest niedostosowana do potrzeb młodzieży i osób dorosłych,
- Niewystarczająca współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi, która uniemożliwia wspólne realizowanie projektów oraz rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie,
- Niska dostępność podmiotów świadczących usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, co negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców Gminy,
- Brak informacji na temat dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz zakresu ich działalności, co ogranicza zainteresowanie mieszkańców świadczonymi przez te podmioty usługami.

SZANSE

- Zwiększenie ład przestrzennego w Gminie poprzez opracowanie Planu Ogólnego i nowych miejscowych planów

ZAGROŻENIA

- Wysokie koszty utrzymania oraz rozbudowy infrastruktury technicznej, w tym sieci przesyłowych ze względu na

zagospodarowania przestrzennego,

- Zwiększająca się świadomość ekologiczna oraz coraz silniejsze postawy przyjazne środowisku wśród mieszkańców,
- Wzmocnienie potencjału turystyczno-rekreacyjnego Gminy w oparciu o jej walory krajobrazowe i przyrodnicze.
- Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027 dająca możliwości pozyskiwania środków na rozwój Gminy Cekcyn,
- Perspektywy rozwojowe w zakresie nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa, w tym agroturystyki,
- Członkostwo Gminy w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych działających na rzecz wspólnego rozwoju.
- Promocja dziedzictwa lokalnego w postaci kultury borowiackiej,
- Remonty obiektów kulturalno-sportowych, co umożliwi poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców Gminy,
- Napływ nowych mieszkańców na teren Gminy w wyniku podjętych działań na rzecz zwiększenia jej atrakcyjności osiedleńczej.

rozproszenie zabudowy,

- Pogarszający się stan środowiska naturalnego i zmiany klimatyczne,
- Brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy w związku ze zmieniającą się strukturą społeczeństwa – starzeniem się społeczeństwa spowodowanym ujemnym przyrostem naturalnym oraz rosnącym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym przy zmniejszającym się udziale osób w wieku produkcyjnym.
- Konieczność dostosowania oferty usług do potrzeb mieszkańców w konsekwencji zachodzących zmian demograficznych,
- Zwiększająca się przewaga dużych ośrodków miejskich w zakresie m.in. jakości życia, dostępności usług, wysokości wynagrodzeń, powodująca zmniejszenie się liczby młodych ludzi w Gminie,
- Niepewność społeczna i gospodarcza związana z sytuacją polityczną oraz wojną w Ukrainie.

**CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU GMINY CEKCYN**

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 jest kompleksowym dokumentem, podczas opracowywania którego dokładnie przeanalizowano aktualną sytuację Gminy. Badanie uwzględniło zarówno mocne strony, które stanowią fundament do wykorzystania, jak i obszary problemowe wymagające specjalnej uwagi i rozwiązania. Cały proces strategiczny miał na celu ustalenie ram rozwoju Gminy Cekcyn na kolejne lata, gwarantując rozsądne działania i harmonijne wysiłki w dążeniu do zamierzonych celów.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Cekcyn** brzmi następująco:

Misją Gminy Cekcyn jest stworzenie bezpiecznego, przyjaznego miejsca do życia i rozwoju poprzez współpracę władz samorządowych z mieszkańcami z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczo-kulturowych.

Z kolei **wizja** Gminy, czyli sprecyzowany obraz przyszłości, była kluczowym elementem, pomagającym w definiowaniu kierunku, w którym Gmina powinna zmierzać, aby zrealizować swoje aspiracje i spełnić oczekiwania społeczności lokalnej.

Innymi słowy **wizja** jest obrazem Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Cekcyn w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2034 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Cekcyn brzmi następująco:

Gmina Cekcyn w 2034 roku wyróżnia się zadbaną przestrzenią, przyjazną dla mieszkańców i turystów. Jest Gminą dbającą o przyrodę i dziedzictwo kulturowe, a także charakteryzującą się dobrymi warunkami do bezpiecznego, zdrowego i wygodnego życia oraz wypoczynku. W 2034 Gmina Cekcyn wyróżnia się również dodatnim przyrostem naturalnym.

W trakcie przeprowadzonego warsztatu strategicznego wypracowane zostało również **hasło promocyjne Gminy Cekcyn**, które brzmi:

GMINA CEKCYN – NATURALNIE, NA CO DZIEŃ!

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Cekcyn, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej operacyjne), które zawierają kierunki działań do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawą realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska przyrodniczego. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, którym przyporządkowano zaplanowane do realizacji kierunki działań.

Poniżej przedstawione zostały opracowane cele strategiczne:

**CEL I:
Rozwój przestrzenny Gminy Cekcyn oparty na aktywnej ochronie środowiska przyrodniczego, rozwiniętej infrastrukturze oraz funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni**

**CEL II:
Rozwój gospodarczy Gminy Cekcyn oparty na jej endogenicznych potencjałach oraz aktywnej promocji dziedzictwa lokalnego**

**CEL III:
Rozwój społeczny Gminy Cekcyn oparty na szczęśliwych, zintegrowanych i aktywnych mieszkańcach**

PRZESTRZEŃ

Wyznaczony cel strategiczny w wymiarze przestrzennym zakłada, że w przyszłości Gmina Cekcyn stanie się miejscem, które charakteryzować będzie funkcjonalna i przyjazna przestrzeń, rozwinięta infrastruktura techniczna oraz zdolność do skutecznego reagowania na postępujące zmiany klimatyczne. Wymiar przestrzenny funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego to kilka obszarów ściśle ze sobą powiązanych i przenikających się. Aby zrealizować sformułowany cel strategiczny, zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do 3 celów operacyjnych, które przedstawione zostały w tabeli na następujących stronach.

Pierwszy cel operacyjny poświęcony został aktywnej ochronie środowiska oraz adaptacji do zmian klimatu. Efektywnie realizowana polityka środowiskowa Gminy Cekcyn uwzględnia ciągle wzmacnianie świadomości ekologicznej jej mieszkańców oraz turystów, a także zachęcanie ich do zmiany stylu życia na bardziej przyjazny środowisku. Pierwszy cel operacyjny osiągnięty zostanie również poprzez wzmocnienie lokalnego systemu odbioru odpadów komunalnych. Z kolei wykorzystanie potencjału rozwoju OZE na terenie Gminy przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększy jej niezależność energetyczną. Ponadto, zakłada się kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz wsparcie mieszkańców w wymianie przestarzałych źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.

Rozwinięta infrastruktura techniczna jest jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców danej jednostki administracyjnej. Odpowiedź na potrzeby Gminy w tym zakresie stanowi drugi cel operacyjny, który skupia się na poprawie spójności oraz funkcjonalności infrastruktury technicznej zlokalizowanej na jej terenie. Przedstawione w poniższej tabeli kierunki działań wskazują na m.in. rozbudowę, przebudowę oraz modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, rozwój sieci gazowej, a także rozbudowę sieci melioracyjnej. Dodatkowo zauważa się konieczność rozwoju gminnej infrastruktury drogowej oraz systemu sieci ścieżek pieszo-rowerowych. Wzmocnienie sieci dróg na terenie Gminy Cekcyn przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa drogowego, a utworzenie nowych dróg rowerowych i ścieżek pieszych da alternatywę dla samochodu osobowego, aby sprawnie przemieszczać się po terenie Gminy.

Ostatni cel operacyjny zwraca szczególną uwagę na zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Cekcyn. Aby prowadzić racjonalną politykę przestrzenną, konieczne jest opracowanie odpowiednich dokumentów planistycznych, a w szczególności Planu Ogólnego, który

umożliwi wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych oraz terenów rozwoju OZE na terenie Gminy. Z kolei miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiąc będą narzędzie umożliwiające m.in. uporządkowanie gminnej sieci osadniczej. W ramach wyznaczonego celu operacyjnego zakłada się również wzmocnienie gminnego systemu transportu autobusowego oraz poprawę funkcjonalności, estetyki i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej Gminy.

CEL I: Rozwój przestrzenny Gminy Cekcyn oparty na aktywnej ochronie środowiska przyrodniczego, rozwiniętej infrastrukturze oraz funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów komunalnych na terenie Gminy Cekcyn, • Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód, • Wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy Cekcyn, • Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła, • Termomodernizacja gminnych obiektów użyteczności publicznej, • Rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie segregacji odpadów i obiegu zamkniętego, • Promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców i turystów oraz zachęcenie do zdrowego i ekologicznego trybu życia, • Wdrażanie rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury. 	<p>Poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez m.in. bardziej efektywne gospodarowanie odpadami komunalnymi.</p> <p>Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie Gminy.</p> <p>Wzrost odporności przestrzeni i infrastruktury na skutki zachodzących zmian klimatu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz poprawy retencji wód (szt.), • Liczba wymienionych źródeł ciepła wśród osób prywatnych (szt.), • Liczba budynków użyteczności publicznej poddana termomodernizacji (szt.), • Liczba podjętych przedsięwzięć na rzecz upowszechniania edukacji ekologicznej wśród mieszkańców i turystów (szt.), • Liczba wydarzeń, konkursów, spotkań zorganizowanych w celu promocji nawyków proekologicznych wśród mieszkańców (szt.), • Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz błękitno-zielonej infrastruktury (szt.).

1.2. Rozwinięta i dostępna infrastruktura techniczna

- Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych,
- Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Tucholi w celu modernizacji znajdujących się na terenie Gminy dróg powiatowych oraz budowy ścieżek pieszo-rowerowych w ciągu dróg powiatowych łączących Cekcyn z Rudzkim Mostem i miejscowością Bysław,
- Współpraca ze spółką PKP przy budowie wiaduktów drogowych nad linią kolejową nr 201 we wschodniej części Gminy,
- Modernizacja dworca PKP w Cekcynie,
- Wyposażenie gminnej sieci dróg rowerowych w infrastrukturę towarzyszącą, m.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne,
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej,
- Inwentaryzacja i modernizacja sieci melioracyjnej oraz rozwój sieci retencyjnej,
- Współpraca z PGW Wody Polskie w celu zagospodarowania głównych cieków wodnych na terenie Gminy,
- Współpraca z odpowiednimi podmiotami w zakresie rozwoju sieci gazowej i sieci Internetu szerokopasmowego.

Poprawa organizacji ruchu drogowego i zwiększenie bezpieczeństwa jego uczestników (pieszych, rowerzystów, kierowców) oraz zwiększenie komfortu podróżowania.

Poprawa w sposobie zarządzania wodami opadowymi i ochrona przed podtopieniami oraz suszami.

Zwiększenie dostępu mieszkańców do sieci gazowej i Internetu szerokopasmowego.

- Długość wyremontowanych lub wybudowanych dróg, chodników i ścieżek rowerowych (km),
- Liczba zamontowanych lub wymienionych punktów oświetlenia ulicznego na energooszczędne (szt.),
- Liczba wybudowanych wiaduktów drogowych (szt.),
- Liczba zmodernizowanych dworców kolejowych (szt.),
- Długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km),
- Długość zinventaryzowanej i zmodernizowanej sieci melioracyjnej i retencyjnej (km),
- Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu infrastruktury towarzyszącej przy drogach rowerowych (szt.),
- Liczba punktów adresowych posiadających możliwość przyłączenia się do sieci gazowej (szt.),
- Liczba punktów

			<p>adresowych posiadających możliwość przyłączenia się do sieci Internetu szerokopasmowego (szt.).</p>
<p>1.3. Funkcjonalna, bezpieczna i przyjazna przestrzeń dla wszystkich mieszkańców Gminy Cekcyn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjęcie Planu Ogólnego dla Gminy Cekcyn stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> • wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, • wyznaczenie terenów pod rozwój OZE, • wzmocnienie ochrony przyrody i zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Gminy, • Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, • Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne, • Wzmocnienie współpracy z prywatnymi przewoźnikami w celu poprawy gminnego systemu transportu zbiorowego, w szczególności zwiększenia liczby połączeń autobusowych realizowanych na terenie Gminy, • Zwiększenie jakości, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej poprzez odpowiednie jej zagospodarowanie uwzględniające potrzeby mieszkańców, • Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej i punkty strategiczne, • Modernizacja i doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. 	<p>Efektywne zagospodarowanie przestrzeni, zrównoważony rozwój oraz poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>Ukształtowana polityka przestrzenna poszczególnych obszarów, uwzględniająca strefy osiedleńcze oraz tereny rozwoju OZE.</p> <p>Zwiększenie dostępności przestrzennej i rozszerzenie systemu transportu publicznego oraz usprawnienie mobilności mieszkańców.</p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego z zachowaniem zasad ochrony prywatności.</p> <p>Zwiększenie zdolności ratowniczo-gaśniczych OSP oraz poprawa bezpieczeństwa lokalnej społeczności i środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępy prac nad Planem Ogólnym (forma opisowa), • Udział powierzchni Gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennej (%), • Powierzchnia wyznaczonej strefy osiedleńczej oraz terenów rozwoju OZE (ha), • Liczba połączeń autobusowych realizowanych na terenie Gminy (szt.), • Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz poprawy jakości, funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni publicznej (szt.), • Liczba punktów monitoringu gminnego (szt.), • Liczba doposażonych jednostek OSP (szt.).

GOSPODARKA

Zdefiniowany w wymiarze gospodarczym cel strategiczny wskazuje, że Gmina Cekcyn powinna opierać swój wzrost gospodarczy na potencjałach endogenicznych, które stanowią m.in. unikatowe walory przyrodnicze i środowiskowe. W przyszłości Gmina będzie dążyć również do zwiększenia poziomu przedsiębiorczości na swoim terenie poprzez zwiększanie kompetencji swoich mieszkańców oraz stymulację lokalnego rynku. W odpowiedzi na zdiagnozowane wyzwania w sferze gospodarczej, zaplanowano 2 cele operacyjne, których przedstawione zostały w tabeli na następnych stronach.

Podstawowym zadaniem w ramach pierwszego celu operacyjnego jest rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy Cekcyn, który oparty zostanie na kompleksowym wykorzystaniu jej endogenicznych lokalnych. Gmina dążyć będzie do zwiększenia liczby podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze, w szczególności poprzez tworzenie korzystnych warunków dla powstawania małych i średnich przedsiębiorstw, a także gospodarstw agroturystycznych i gospodarstw ekologicznych. Ponadto, wsparcie przedsiębiorczych postaw wśród mieszkańców oraz ułatwienie rozpoczęcia ścieżki kariery odbywać się będzie poprzez współpracę samorządu z lokalną społecznością. Podjęcie wskazanych kierunków działań przyczyni się do zwiększenia wpływów do budżetu Gminy oraz umożliwi stworzenie większej liczby atrakcyjnych miejsc pracy dla mieszkańców.

Walory krajobrazowe i przyrodnicze Gminy tworzą potencjał do rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych i turystycznych. W ramach drugiego celu operacyjnego zaplanowano działania skierowane na wielokanałową promocję walorów Gminy, a także rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, co poza wpływem na rozwój funkcji turystycznej, zapewni mieszkańcom różnorodne możliwości spędzania wolnego czasu na jej terenie. W planowanych kierunkach działań uwzględniono także wsparcie rozwoju niematerialnego dziedzictwa Gminy Cekcyn poprzez dalszą kultywację oraz promocję kultury borowiackiej w formie wzmocnienia potencjału turystycznego znajdujących się na terenie Gminy wiosek tematycznych. Istotnym kierunkiem działań jest również zacieśnienie współpracy z sąsiednimi gminami oraz podmiotami zewnętrznymi w celu utworzenia spójnej oferty turystycznej regionu.

CEL II: Rozwój gospodarczy Gminy Cekcyn oparty na jej endogenicznych potencjałach oraz aktywnej promocji dziedzictwa lokalnego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Cekcyn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i pobudzenie przedsiębiorczości, • Rozwój terenów inwestycyjnych na terenie Gminy, • Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem, • Podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku gminy atrakcyjnej dla rozwoju działalności gospodarczej, a w szczególności gastronomicznej, • Stworzenie systemu zachęt i ulg podatkowych w celu rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz małych i średnich przedsiębiorstw na terenie Gminy, • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców Gminy, • Podjęcie działań mających na celu utworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy przy wykorzystaniu lokalnych zasobów. 	<p>Wzrost liczby działających przedsiębiorstw, a w konsekwencji zwiększenie liczby miejsc pracy oraz wpływów do budżetu Gminy.</p> <p>Wzmocnienie pozycji rynkowej małych i średnich przedsiębiorstw z Gminy, a w szczególności podmiotów działających w sferze rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.</p> <p>Wzmocnienie zrównoważonego i nowoczesnego rolnictwa oraz nowych gałęzi rolnictwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działających podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.), • Powierzchnia utworzonych terenów inwestycyjnych (ha), • Udział dochodów z tytułu podatku CIT (%), • Poziom bezrobocia na terenie Gminy (%), • Liczba gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych (szt.), • Liczba utworzonych punktów gastronomicznych (szt.), • Liczba zorganizowanych szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców (szt.).
<p>2.2. Rozwinięta oferta turystyczna i rekreacyjna Gminy oraz aktywna promocja dziedzictwa lokalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie dokumentu strategicznego dotyczącego kompleksowej promocji walorów turystyczno-rekreacyjnych Gminy Cekcyn, • Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o promocję istniejących terenów rekreacyjnych, ścieżek dydaktycznych, szlaków turystycznych oraz obiektów cennych kulturowo, • Wytyczenie nowych tras turystycznych w oparciu o istniejące miejsca turystyczne, 	<p>Wykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego walorów kulturowych i przyrodniczych Gminy.</p> <p>Wzmocnienie roli Gminy Cekcyn jako atrakcyjnego celu turystycznego i zachęcenie turystów do odwiedzenia regionu.</p> <p>Stworzenie spójnej i kompleksowej oferty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępy prac nad strategią promocyjną Gminy Cekcyn (forma opisowa), • Liczba nowych tras turystycznych (szt.), • Długość nowych tras turystycznych (km), • Liczba inwestycji

	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie terenów znajdujących się przy Jeziorze Cekcyńskim w nowoczesną infrastrukturę turystyczną, • Promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, a także dążenie do wypromowania wartościowego produktu lokalnego, • Podjęcie działań mających na celu utworzenie miejsca promującego dziedzictwo kulturowe, historyczne i krajoznawcze w postaci Izby Tradycji, • Rozwój zaplecza turystycznego poprzez wzmocnienie infrastruktury wypoczynkowej oraz sektora gastronomicznego, • Opracowanie wspólnej oferty turystycznej we współpracy z lokalnymi podmiotami działającymi w tej dziedzinie, • Wsparcie i współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami tworzącymi ofertę rekreacji dla mieszkańców Gminy, • Modernizacja obiektów sakralnych znajdujących się na terenie Gminy. 	<p>turystycznej w oparciu o lokalne zasoby.</p> <p>Umożliwienie odwiedzającym, a także mieszkańcom, lepsze zrozumienia i docenienia bogactwa krajobrazów i kultury Gminy Cekcyn.</p>	<p>infrastrukturalnych wdrożonych na terenach znajdujących się przy Jeziorze Cekcyńskim (szt.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań podjętych na rzecz promocji produktu lokalnego (szt.), • Liczba utworzonych miejsc promujących walory Gminy (szt.), • Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz wzmocnienia zaplecza turystycznego, w tym bazy gastronomicznej (szt.), • Liczba nawiązanych współprac z podmiotami NGO i gminami partnerskimi w aspekcie turystyki i rekreacji (szt.), • Liczba zmodernizowanych obiektów sakralnych na terenie Gminy (szt.).
--	--	--	---

SPOŁECZEŃSTWO

Cel strategiczny w wymiarze społecznym zakłada, że Gmina Cekcyn stanie się dobrym miejscem do życia dla wszystkich mieszkańców, a rozwinięta oferta społeczna, kulturalna, edukacyjna i zdrowotna spełni oczekiwania interesariuszy z różnych grup społecznych, charakteryzujących się odmiennymi potrzebami i zainteresowaniami. Aby zrealizować wyznaczony cel strategiczny zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do 3 celów operacyjnych, które przedstawiono na następnych stronach.

Pierwszy cel operacyjny skupia się na rozwoju świadczonych w Gminie Cekcyn usług społecznych, które stanowią jeden z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Zauważa się konieczność wzmocnienia tego sektora poprzez zwiększenie oferty usług skierowanych do różnych grup interesariuszy. W tym celu planuje się utworzenie gminnej jednostki odpowiedzialnej za koordynację oraz świadczenie usług społecznych w postaci dziennego domu pobytu dla seniorów. Zakłada się również rozszerzenie świadczonych usług opiekuńczych i asystenckich oraz rozwój wolontariatu, który sprzyjać będzie integracji mieszkańców. Należy rozwijać również usługi społeczne dedykowane dla osób w wieku 25-34, które są najbardziej skłonne do podjęcia pracy oraz założenia rodziny, aby w przyszłości zachęcić młodych ludzi do osiedlenia się na terenie Gminy Cekcyn.

Podstawą rozwoju jednostek terytorialnych jest wysoki poziom edukacji. Jakość kształcenia ma wpływ nie tylko na przyszłość młodych mieszkańców, ale także na funkcjonowanie i rozwój gospodarczy gminy. Filarami osiągnięcia wysokich wyników w nauce przez dzieci i młodzież są: dobra jakość infrastruktury szkolnej, wykształcona kadra nauczycielska oraz wdrażanie innowacyjnych metod nauczania. Nowoczesne szkoły to również miejsca bezpieczne, które zapewniają wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców.

Ostatni cel operacyjny poświęcony został rozwojowi zróżnicowanej oferty kulturalno-sportowej Gminy Cekcyn. Oferta ta skierowana zostanie do różnych grup mieszkańców, co umożliwi ich aktywizację oraz integrację. Oferta realizowana będzie w oparciu o obiekty wysokiej jakości, które będą charakteryzować się również dostępnością dla osób ze specjalnymi potrzebami. Istotnym jest także dalsze wspieranie i zaangażowanie organizacji pozarządowych, których działalność umożliwi aktywizację oraz integrację różnych grup społecznych.

CEL III: Rozwój społeczny Gminy Cekcyn oparty na szczęśliwych, zintegrowanych i aktywnych mieszkańcach

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.1. Wysokiej jakości usługi społeczne odpowiadające na potrzeby wszystkich mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, • Utworzenie dziennego domu pobytu dla seniorów, • Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie, • Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy, • Uruchomienie gminnego programu profilaktycznego (badania profilaktyczne dla mieszkańców), • Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych poprzez poszerzenie zasobów komunalnych Gminy, • Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii, • Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacja barier architektonicznych. 	<p>Poprawa jakości życia społeczeństwa jako całości oraz zintegrowane i aktywne społeczeństwo.</p> <p>Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom starszym, z niepełnosprawnościami i ich rodzinom, w tym umożliwienie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, rozwoju i usamodzielnienia.</p> <p>Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat dostępnej oferty społecznej i medycznej.</p> <p>Zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia osobom przewlekle chorym, w tym dostępu do placówek medycznych dla osób niemobilnych.</p> <p>Umożliwienie wczesnego wykrywania chorób dzięki realizacji programów profilaktycznych i podnoszeniu świadomości mieszkańców na temat zdrowego trybu życia.</p> <p>Zwiększenie efektywności, dostępności i wygody usług cyfrowych oferowanych dla interesariuszy Urzędu Gminy oraz innych instytucji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych usług społecznych z zakresu działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (szt.), • Liczba nowych usług społecznych z zakresu usług opiekuńczych i asystenckich (szt.), • Liczba zawartych umów i porozumień z lekarzami specjalistami i lekarzami rodzinnymi (szt.), • Liczba wdrożonych gminnych programów profilaktycznych (szt.), • Liczba utworzonych i zmodernizowanych mieszkań komunalnych (szt.), • Liczba przeprowadzonych szkoleń o tematyce usług cyfrowych oraz z Internetu i nowoczesnych technologii (szt.), • Liczba obiektów użyteczności publicznej

			dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.).
<p>3.2. Nowoczesne i bezpieczne placówki opiekuńcze i oświatowe gwarantujące wysoki poziom nauczania oraz wsparcie dzieci i młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie jakości i konkurencyjności szkół m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych i w systemie nauczania poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł, • Zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3, • Zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, • Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami w nauce, • Dopuszczenie obiektów szkolnych oraz przedszkolnych, • Wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji kadry nauczycielskiej, • Stworzenie programu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodziców, • Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci i młodzieży, • Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderek i obywatelskich. 	<p>Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, dzięki wyposażeniu placówek oświatowych w nowoczesną i bezpieczną bazę dydaktyczną.</p> <p>Zapewnienie wysokiej jakości i łatwo dostępnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy.</p> <p>Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwiającej dodatkowy rozwój.</p> <p>Umożliwienie dalszego rozwoju poza podstawą programową uczniów szczególnie uzdolnionych.</p> <p>Zapewnienie umiejętności w posługiwaniu się nowoczesnymi technologiami oraz bezpiecznego funkcjonowania przy wykorzystywaniu współczesnych narzędzi cyfrowych wśród dzieci i młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dostępnych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.), • Liczba uczniów z trudnościami w nauce objętych systemem wsparcia (os.), • Liczba oferowanych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży (szt.), • Liczba wyposażonych obiektów szkolnych i przedszkolnych (szt.), • Liczba zorganizowanych szkoleń dla nauczycieli (szt.), • Liczba dzieci objętych wsparciem pedagogiczno-psychologicznym (os.), • Liczba odbywających się zajęć podnoszących kompetencje cyfrowe (szt.), • Liczba podejmowanych inicjatyw na rzecz rozwoju wolontariatu

			uczniowskiego (szt.).
3.3. Aktywni, zintegrowani, i szczęśliwi mieszkańcy Gminy Cekcyn	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja, rozbudowa i odpowiednie utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych, • Modernizacja amfiteatru w Cekcynie, • Wsparcie kadry instytucji kultury, opiekunów oraz młodzieży poprzez organizację szkoleń tematycznych podnoszących ich umiejętności i kompetencje, • Rozszerzenie oferty kulturalnej oferowanej przez Gminny Ośrodek Kultury oraz Centrum Usług Społecznych „HOPLAND”, • Rozwój i zwiększenie dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej, • Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej, • Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej, • Remont i modernizacja świetlic wiejskich znajdujących się na terenie Gminy, • Podejmowanie działań na rzecz integracji i zaangażowania mieszkańców w życie i rozwój Gminy, • Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup wiekowych w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne, • Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, 	<p>Wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz budowanie spójnej, zintegrowanej i rozwijającej się społeczności.</p> <p>Szeroka i spójna oferta kulturalna i sportowa dostępna dla wszystkich mieszkańców Gminy.</p> <p>Zachęcenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach oraz promowanie lokalnej kultury i gospodarki.</p> <p>Osiągnięcie ścisłej współpracy z NGO w zakresie działalności na rzecz dobra mieszkańców Gminy.</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom poczucia identyfikacji i silnej przynależności do swojej małej ojczyzny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych lub rozbudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.), • Liczba szkoleń skierowanych do opiekunów oraz kadry instytucji kultury (szt.), • Liczba nowych zajęć oferowanych przez GOK oraz CUS (szt.), • Liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem Gminy (szt.), • Liczba NGO współpracujących z samorządem (szt.), • Liczba zmodernizowanych świetlic wiejskich (szt.), • Liczba odbywających się wydarzeń kulturalnych i sportowych w Gminie (szt.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Cekcyn oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Cekcyn położona jest w powiecie tucholskim, w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 252 km², a w 2022 roku gęstość zaludnienia na jej terenie wyniosła 26,8 os/km² (dane GUS). Gminę Cekcyn charakteryzuje wysoka lesistość. Aż 70% jej powierzchni pokryte jest lasami, a kolejnych 23% - użytkami rolnymi. Zabudowa w gminie zdominowana jest przez budynki mieszkaniowe jednorodzinne. Zabudowa koncentruje się w centralnej i północno-zachodniej części gminy. Z kolei zdecydowana większość obszarów rolnych koncentruje się wokół obszarów zabudowanych. Gmina nie posiada bezpośredniego dostępu do autostrad oraz dróg ekspresowych, a przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 240 relacji Świecie – Chojnice. Oprócz tego, przez Gminę przebiegają drogi powiatowe nr: 1015C, 1023C, 1024C, 1025C, 1026C, 1027C, 1028C, 1029C, 1030C, 1031C, 1034C, 1038C oraz 1041C. Uzupełnienie sieci połączeń stanowią drogi gminne o łącznej długości 152,8 km. Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe: linia kolejowa nr 201 (relacji Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port) oraz linia kolejowa nr 208 (relacji Działdowo – Chojnice). Zgodnie z zapisami zawartymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+, planuje się budowę drugiego toru oraz elektryfikację linii 201 w celu stworzenia linii intensywnego transportu towarowego oraz alternatywnego połączenia pasażerskiego pomiędzy Bydgoszczą a Trójmiastem. Linia ta wskazana jest w dokumencie pośród elementów infrastruktury transportowej obsługującej kluczowe zewnętrzne relacje. Dodatkowo wschodnia część Gminy określona jest jako obszar peryferyjności transportowej. Prawie 100% powierzchni Gminy Cekcyn pokrytych zostało różnymi formami ochrony przyrody. Na jej terenie znajdują się 72 pomniki przyrody zlokalizowane w większości wzdłuż rzeki Brdy, w tym pomniki jednoobiettowe, wieloobiettowe oraz obszarowe, a także 177 użytków ekologicznych. Oprócz tego na terenie Gminy znajduje się:

a) 5 rezerwatów przyrody:

- Cisy Staropolskie imienia Leona Wyczółkowskiego,
- Źródła Rzeki Stążki,
- Dolina Rzeki Brdy,
- Bagna nad Stążką,
- Rezerwat cisów Jelenia Góra im. Kazimierza Szlachetko,

b) 2 parki krajobrazowe:

- Tucholski Park Krajobrazowy,

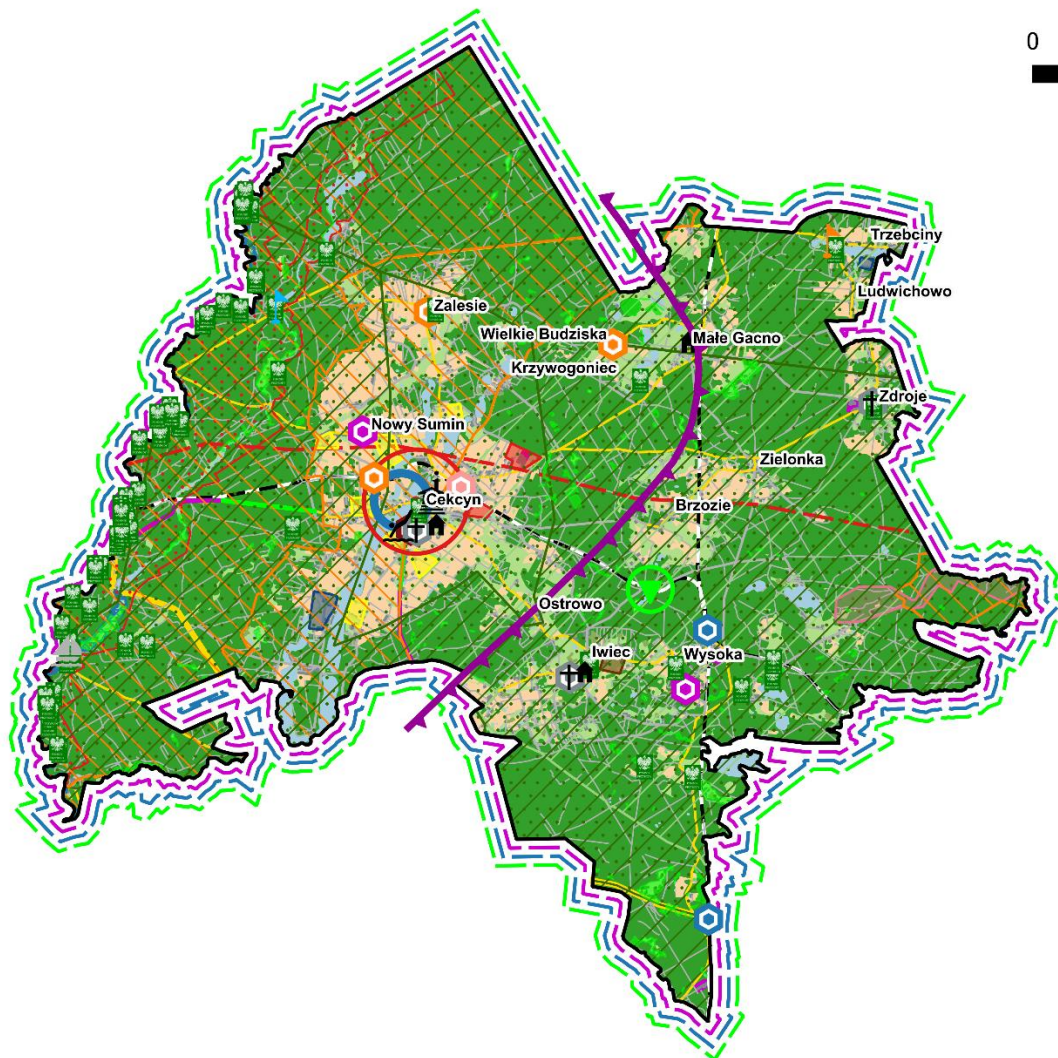
- Wdecki Park Krajobrazowy,

c) 1 obszar chronionego krajobrazu:

- Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu,

d) 2 obszary Natura 2000:

- Dolina Brdy i Stążki w Borach Tucholskich,
- Bory Tucholskie.

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Cerkwin
Źródło: opracowanie własne

LEGENDA

- obszar peryferyjności transportowej
- Gmina Cekcyn
- OPPT Tuchola
- obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo
- gmina wymagająca wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym
- ośrodek lokalny

- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:**
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

- System powiązań przyrodniczych:**
- korytarze ekologiczne

- Formy ochrony przyrody:**
- pomniki przyrody
- użytki ekologiczne
- parki krajobrazowe
- obszary chronionego krajobrazu
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura2000
- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura2000

- Pokrycie terenu:**
- grunty orne
- trwałe użytki zielone
- inne użytki zielone
- lasy
- wody powierzchniowe
- zabudowa
- tereny przemysłowo-składowe
- nieczynne złoża torfów

Główne korytarze i elementy sieci transportowej i przesyłowej:

Rodzaje dróg:

- droga wojewódzka
- droga powiatowa
- droga gminna
- droga wewnętrzna
- linie kolejowe
- istniejące drogi rowerowe
- planowane drogi rowerowe
- linie energetyczne wysokiego napięcia

Główne elementy infrastruktury społecznej:

- UG Cekcyn
- GOK Cekcyn
- Biblioteka i filie biblioteczne
- obiekty zabytkowe

Główne elementy infrastruktury turystycznej:

- plaża nad Jeziorem Cekcyńskim
- Jezioro Trzebcińskie - ścieżka dydaktyczna
- Jelenia wyspa - ścieżka dydaktyczna
- dawny poligon w Wierzchucinie
- Brda - spływy kajakowe

Planowane inwestycje:

- remont i modernizacja kościołów
- budowa wiaduktów drogowych
- budowa farm fotowoltaicznych
- modernizacja dworca w Cekcynie
- modernizacja amfiteatru w Cekcynie
- rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej
- obszary rolne przeznaczone do odrolnienia
- planowany rozwój terenów inwestycyjnych
- tereny predysponowane do rozwoju funkcji mieszkaniowej

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przedstawia sposób jego funkcjonowania i rozwoju do 2030 roku na podstawie zbioru podstawowych założeń, zasad i relacji. Dodatkowo określa ona niezbędne działania w przestrzeni społeczno-gospodarczej województwa. Koncepcja ta zawiera sześć podstawowych elementów, stanowiących ogólne ramy rozwoju regionu. Należą do nich:

- system przyrodniczy – obszary kluczowe ze względu na charakter walorów środowiskowych,
- system osadniczy – stymulowanie rozwoju obszarów i dziedzin funkcjonowania życia społecznego i gospodarczego,
- system transportowy – relacje transportowe o znaczeniu międzyregionalnym, międzynarodowym oraz sposób organizacji relacji wewnątrz wojewódzkich, w tym wskazanie dominującego środka transportu publicznego w relacji węzły powiatowe – stolice województwa,
- kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa – możliwość uruchomienia nowych procesów rozwojowych, znacząco zwiększających możliwości rozwoju województwa,
- zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej – obecność ograniczeń rozwojowych na tyle ważnych, że mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi województwa jako spójnemu systemowi społeczno-gospodarczemu,
- założenia polityki terytorialnej województwa – zbiór zasad, które dotyczą świadomego różnicowania polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym, w powiązaniu z hierarchią sieci osadniczej, na bazie miejskich obszarów funkcjonalnych. Formułują one metodę identyfikacji zasięgu przestrzennego poszczególnych obszarów różnicowania interwencji oraz dziedziny wsparcia dla poszczególnych kategorii obszarów.

System przyrodniczy:

Na terenie Gminy Cekcyn występują obszary szczególnie cenne przyrodniczo:

- Tucholski Park Krajobrazowy,
- Wdecki Park Krajobrazowy,
- Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Rzeki Ryszki”,
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 – Dolina Brdy i Stążki w Borach Tucholskich (PLH040023),
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Bory Tucholskie (PLB220009),
- Rezerwat przyrody Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego,

- Rezerwat przyrody Źródła Rzeki Stążki,
- Rezerwat przyrody Dolina Rzeki Brdy,
- Rezerwat przyrody Bagna nad Stążką,
- Rezerwat cisów Jelenia Góra im. Kazimierza Szlachetko.

Dodatkowo w granicach Gminy znajduje się:

- 177 użytków ekologicznych,
- 72 pomniki przyrody.

Zgodnie z mapą korytarzy ekologicznych Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży z 2012 roku, przez teren Gminy Cekcyn przebiegają dwa korytarze ekologiczne: Bory Tucholskie (GKPn-16) oraz Bory Tucholskie – Dolina Noteci (KPn-17A). Korytarze te pełnią istotną rolę w przemieszczeniu się licznych gatunków flory i fauny w skali kraju i regionu.

System osadniczy:

Sieć osadniczą województwa kujawsko-pomorskiego tworzą 53 miasta dość równomiernie rozmieszczone w przestrzeni województwa, które koncentrują 59% mieszkańców regionu oraz 3 419 zamieszkiwanych miejscowości wiejskich. Województwo charakteryzuje się czytelną hierarchią jednostek osadniczych, w której identyfikuje się pięć głównych poziomów:

- Ośrodki stołeczne województwa – Bydgoszcz i Toruń,
- Ośrodki regionalne – Włocławek, Grudziądz, Inowrocław,
- Ośrodki powiatowe – Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło nad Notecią, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Żnin,
- Ośrodki uzupełniające ośrodki powiatowe – Więcbork, Chełmża, Łasin, Strzelno, Nowe, Szubin,
- Ośrodki lokalne – pozostałe miasta, nie zaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin.

Zgodnie z przyjętą klasyfikacją, na terenie Gminy Cekcyn wyróżnia się jeden ośrodek lokalny jakim jest miejscowość Cekcyn, który zlokalizowany jest w jej centralnej części.

System transportowy:

Przez południową część Gminy Cekcyn przebiega droga wojewódzka nr 240, która łączy miasto Chojnice z węzłem Świecie Zachód. Jest to droga o kluczowym znaczeniu dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa.

Ponadto, przez teren Gminy przebiegają dwie linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 201 (relacji Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port),
- linia kolejowa nr 208 (relacji Działdowo – Chojnice).

Uzupełnienie gminnej sieci transportowej stanowią drogi gminne oraz drogi powiatowe.

Należy również zaznaczyć, że na terenie Gminy zlokalizowany został jeden projekt kluczowy w aspekcie transportu. Wykaz projektów kluczowych stanowi identyfikację przedsięwzięć, które zostały uznane za niezbędne dla powodzenia przyspieszenia rozwoju i w zakresie których Samorząd Województwa jest zdeterminowany do ich prowadzenia lub zabiegania o nie. Wykaz obejmuje projekty znane na etapie tworzenia „Strategii Przyspieszenia 2030+”.

Przedsięwzięcie stanowi projekt nr 462. Pakiet projektów mających na celu modernizację i wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa. W ramach projektu wyznaczonych zostało 9 inwestycji, których realizacja przyczyni się do poprawy spójności transportowej województwa kujawsko-pomorskiego. Na terenie Gminy Cekcyn zrealizowany zostanie projekt 462/IX. Rewitalizacja linii kolejowej nr 208 Grudziądz – Tuchola – granica województwa z elektryfikacją na odcinkach Tuchola – Wierzchucin i Laskowice – Grudziądz.

Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

W modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Zidentyfikowane poniżej dotyczą bądź zagadnień o szczególnie dużym znaczeniu regionalnym, bądź szczególnie dobrze eksponowanych w skali kraju, względnie impulsów nowych o spodziewanym na tyle dużym znaczeniu, że będą oddziaływać na rozwój w skali całego województwa lub znacznej jego części. Są to następujące zagadnienia:

1. Uczelnia badawcza – jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z faktu nadania Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika w Toruniu tytułu uczelni badawczej jako jednej z dziesięciu w kraju.
2. Strategiczne tereny inwestycyjne – jako narzędzie wykorzystania specyficznych uwarunkowań wybranych terenów inwestycyjnych do rozwoju gospodarczego regionu:
  - a. Centralny Park Inwestycyjny Dźwierzno – potencjalnie najbardziej atrakcyjny wielkoobszarowy teren inwestycyjny w skali kraju,

- b. Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny – ośrodek silnego rozwoju innowacyjności i wielodzinowej współpracy gospodarczej,
  - c. Brzeska Strefa Gospodarcza – ośrodek rozwoju gospodarczego w rejonie o stosunkowo niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej.
3. Makroobszary inwestycyjne – strefy rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.
  4. Bydgoski Klaster Przemysłowy – krajowy lider branży narzędziowej i przetwórstwa tworzyw polimerowych.
  5. Obszar zasobu gleb najwyższych klas – rolnicza przestrzeń produkcyjna jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie produkcji żywności.
  6. Toruń – obiekt Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO.
  7. Chełmno – Pomnik Historii oraz ośrodek dziedzictwa historyczno-kulturowego.
  8. Uzdrowiska: Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój – jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie lecznictwa uzdrowiskowego.
  9. Węzeł Logistyczny Bydgoszcz jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z przebiegu przez region multimodalnych międzynarodowych szlaków transportowych, umożliwiających powiązanie regionu z m.in. portami morskimi w Trójmieście.
  10. Tramwaj metropolitalny relacji Bydgoszcz – Toruń jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy wynikającej z bliskiego położenia dwóch ośrodków regionalnych, umożliwiającej wykorzystanie i integrację łącznego potencjału tych miast.
  11. Linia kolejowa Trzciniec – Port Lotniczy – Solec Kujawski jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności, wynikającej z możliwości zbudowania spójnego układu transportu kolejowego oraz powiązanie transportu kolejowego z lotniczym.

Projekty kluczowe, które zostały uznane za niezbędne do przyspieszenia rozwoju województwa:

Na terenie Gminy zlokalizowany został jeden projekt kluczowy. Wykaz projektów kluczowych stanowi identyfikację przedsięwzięć, które zostały uznane za niezbędne dla powodzenia przyspieszenia rozwoju i w zakresie których Samorząd Województwa jest zdeterminowany do ich prowadzenia lub zabiegania o nie. Wykaz obejmuje projekty znane na etapie tworzenia „Strategii Przyspieszenia 2030+”.

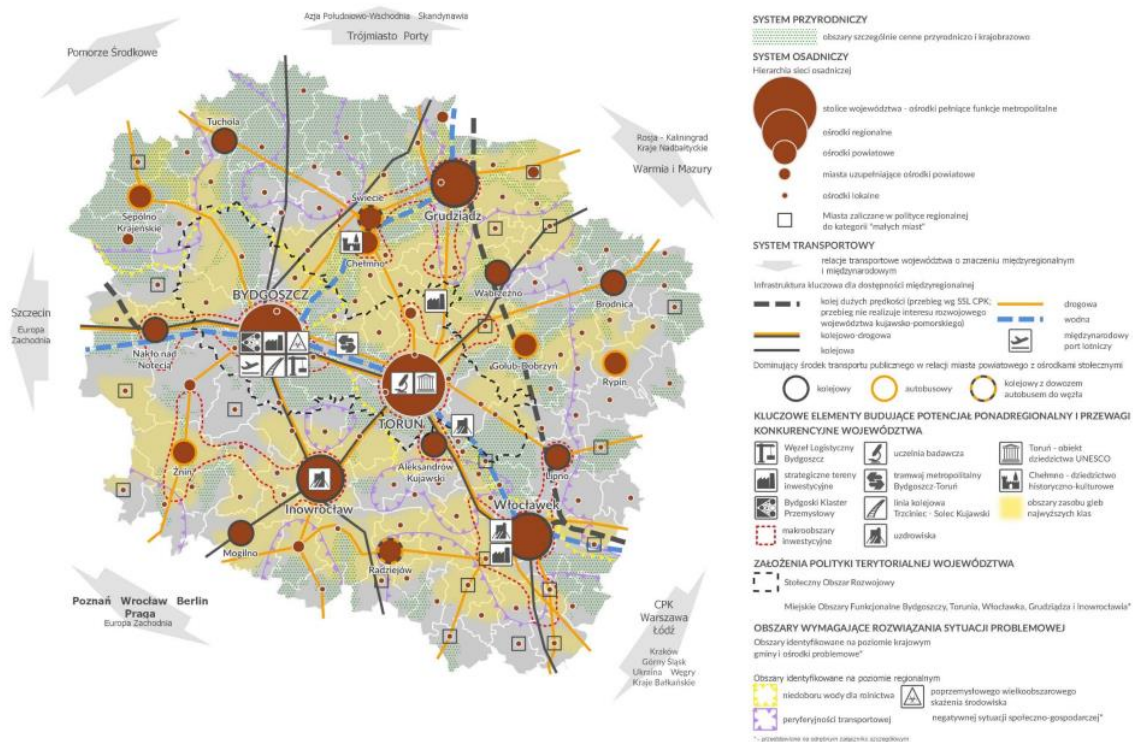
Przedsięwzięcie stanowi projekt nr 462. Pakiet projektów mających na celu modernizację i wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa. W ramach projektu wyznaczonych zostało 9 inwestycji, których realizacja przyczyni się do poprawy spójności transportowej województwa kujawsko-pomorskiego. Na terenie Gminy Cekcyn zrealizowany zostanie projekt 462/IX. Rewitalizacja linii kolejowych nr 208 Grudziądz – Tuchola – granica województwa z elektryfikacją na odcinkach Tuchola – Wierzchucin i Laskowice – Grudziądz.

Założenia polityki terytorialnej województwa:

Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego w okresie programowania 2021-2027 realizowana będzie w ujęciu następujących poziomów:

- poziom służący rozwojowi funkcji o znaczeniu regionalnym (realizowanych dla mieszkańców i obszaru całego województwa) i ponadregionalnym (tworzących relacje i powiązania międzyregionalne i międzynarodowe),
- (II) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (Bydgoszcz i Toruń) oraz (III) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław),
- (IV) poziom związany z miastami powiatowymi oraz obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie (za które na poziomie powiatowym należy uznać obszary powiatów), mający na celu przede wszystkim kształtowanie warunków dla wysokiej jakości życia (przede wszystkim w zakresie usług publicznych typowych dla poziomu powiatu) oraz konkurencyjności gospodarczej i rynków pracy na poziomie powiatów,
- (V) poziom dotyczący rozwoju na płaszczyźnie lokalnej, związany z inicjatywami oddolnymi realizowanymi w oparciu o liderów lokalnych (obszar objęty Lokalnymi Strategiami Rozwoju), który odpowiada zasięgowi działania poszczególnych lokalnych grup działania (LGD).

Gmina Cekcyn przynależy do OPPT Tuchola (poziom IV).

Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku
Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Strategia wojewódzka wyróżnia na poziomie krajowym dwa typy obszarów strategicznej interwencji (OSI): miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Gmina Cekcyn nie zalicza się do żadnych OSI na poziomie krajowym. Na poziomie wojewódzkim zdefiniowano następujące OSI:

- Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia,
- Miejski obszar funkcjonalny Włocławka,
- Miejski obszar funkcjonalny Grudziądz,
- Miejski obszar funkcjonalny Inowrocławia,
- OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą,
- OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,
- OSI obszarów peryferijności transportowej,
- Obszar przemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska.

Gmina Cekcyn zalicza się do OSI obszarów peryferijności transportowej, które związane są z działaniami na rzecz niwelowania wykluczenia komunikacyjnego na obszarach peryferijnych (wykluczenie to polega na braku możliwości sprawnego dojazdu w transporcie publicznym do i ze stolicy województwa). Sprawny transport publiczny w wymiarze lokalnym i regionalnym jest istotnym mechanizmem przeciwdziałania depopulacji obszarów

zmarginalizowanych oraz prawidłowego rozwoju wspólnot lokalnych, które budują zintegrowaną wspólnotę regionalną.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Kształtowanie polityki przestrzennej w Gminie opiera się jednocześnie na uwarunkowaniach lokalnych oraz na rekomendacjach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego (PZPW). W ramach zapisów zawartych w Planie, nadrzędnym celem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego jest zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców. W oparciu o ten cel główny wskazuje się następujące cele szczegółowe:

- zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodne jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym,
- przyspieszenie rozwoju największych miast regionu jako aktywnych biegunów wzrostu, stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich w ich otoczeniu,
- modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnięta w następstwie rozwoju miast średnich, a także pozostałych miast powiatowych, jako węzłów systemów transportowych i teleinformacyjnych oraz obszarów z unikatowymi walorami środowiska przyrodniczego i predyspozycjami do użytkowania rekreacyjnego.

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie, Gmina Cekcyn wskazana jest pośród jednostek, w których powinno się możliwie jak najszybciej podjąć nowe inwestycje w sektorze turystyki. Ponadto, obszar Gminy został sklaryfikowany jako najatrakcyjniejszy turystycznie obszar w województwie kujawsko-pomorskim. W Dokumencie wskazuje się teren Gminy jako obszar predysponowany do rozwoju funkcji krajoznawczej i specjalistycznej. Według Planu, Gmina Cekcyn przynależy również do zintegrowanego systemu ekologicznego, którego celem jest połączenie wszystkich terenów objętych ochroną prawną z zakresu przyrody i krajobrazu, umożliwiając migracje roślin i zwierząt pomiędzy obszarami zachowanej przyrody oraz

chronionych. Plan wskazuje również konieczność rozwoju lokalnego przetwórstwa produktów rolnych w celu wzmocnienia funkcji rolniczej, która w Gminie Cekcyn jest relatywnie słaba. Na względzie należy mieć, że PZPW uchwalony został w 2003 roku, a co za tym idzie jego zapisy mogą być już nieaktualne. W Planie, Gmina Cekcyn przypisana była do obszaru funkcjonalnego numer trzy (północnego). W obszarze tym wskazuje się predyspozycje do rozwoju funkcji: przedsiębiorczości, rolnictwa oraz turystyki. Zgodnie z PZPW, Gmina przynależy również do północnej strefy polityki przestrzennej województwa, w której nacisk położony jest na ochronę środowiska naturalnego. Plan zakłada, że obszar ten nie będzie charakteryzował się dynamicznym rozwojem zabudowy mieszkaniowej, w związku z czym obszar ten jest predystynowany do rozwoju gospodarki leśnej i funkcji rekreacyjnych. W podziale turystycznym województwa przedstawionym w Planie, Gmina Cekcyn przypisana jest do rejonu turystycznego Borów Tucholskich i Doliny Brdy, będącego najważniejszym obszarem rozwoju turystyki w województwie.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego określa następujące zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:

- podporządkowanie działalności gospodarczej wymogom ochrony zasobów i walorów przyrodniczych,
- zapewnienie spójności przestrzennej najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów województwa,
- objęcie szczególną ochroną przed zanieczyszczeniami zlewni rzek zasilających ujęcie wody pitnej dla ludności oraz zbiorników wód podziemnych,
- regulowanie stosunków wodnych preferując małą retencję,
- ograniczenie chemizacji rolnictwa na obszarach cennych przyrodniczo,
- zalesienie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa,
- wprowadzenie zalesień wzdłuż brzegów rzek oraz w zlewniach jezior na obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo,
- przebudowa drzewostanów zgodna z warunkami siedliskowymi.

PZPW przyjmuje również następujące wytyczne z zakresu zachowania dziedzictwa kulturowego:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego w stanie umożliwiającym jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń,
- harmonijnego kształtowania krajobrazu kulturowego,
- dbałości o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych.

Zgodnie z Planem regionalny układ osadniczy kształtowany powinien być w oparciu o następujące zasady:

- zapewnienie pełnej obsługi mieszkańców przez wielofunkcyjny rozwój elementów regionalnego układu osadniczego, stosownie do ich pozycji w tym układzie,
- powstrzymanie dotychczas żywiłowego rozwoju procesów urbanizacyjnych na terenach kształtującej się aglomeracji bydgosko-toruńskiej,
- zapewnienie maksymalnej powierzchni czynnej biologicznie w procesie zabudowy, zwłaszcza na terenach podmiejskich,
- stymulowanie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego miast Bydgoszczy i Torunia jako biegunów najwyższej aktywności, innowacyjności społeczno-gospodarczej, generujących rozwój całego województwa,
- wzmocnienie funkcji metropolitalnych miast Bydgoszczy i Torunia do poziomu charakterystycznego dla zespołu osadniczego rangi Europolu,
- utrwalenie i rozwój funkcji regionalnych ośrodków równoważenia rozwoju miast: Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia,
- wzmocnienie funkcji ponadlokalnych Brodnicy i Tucholi,
- wykorzystanie w pierwszej kolejności terenów istniejącego zainwestowania i przeciwstawienie się dalszemu rozproszeniu zabudowy w poszczególnych jednostkach układu osadniczego.

Na mocy postanowień PZPW przyjmuje się następujące zasady prowadzenia rozwoju gospodarczego:

- działalności o niskim poziomie szkodliwości dla środowiska przyrodniczego,
- rodzajów produkcji ukierunkowanych na przetwórstwo lokalnych surowców rolnych, leśnych lub mineralnych,
- działalności o dużym zaawansowaniu technologicznym,
- dostosowywanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa,
- preferencji dla rozwoju gospodarstw towarowych,
- maksymalnego ograniczenia lokalizacji bezściółowych ferm tuczu zwierząt mogących negatywnie oddziaływać na środowisko,
- preferencji dla rozwoju niekonwencjonalnych (alternatywnych) kierunków produkcji rolnej,
- preferencji dla rozwoju funkcji pozarolniczych gospodarstw rolnych (jako uzupełniającego źródła utrzymania ludności), zwłaszcza drobnej przedsiębiorczości, rzemiosła, usług i agroturystyki,

- eliminacji niekorzystnych skutków lokalizacji obecnych i planowanych obiektów turystycznych na środowisko przyrodnicze,
- preferencji dla lokalizacji obiektów ogólnodostępnych, całorocznych i wysoko standardowych,
- dostosowania skali inwestycji turystycznych do chłonności i pojemności turystycznej obszarów,
- podziału infrastruktury komunikacyjnej na nadrzędną i podstawową,
- poprawy parametrów technicznych i użytkowych infrastruktury komunikacyjnej adekwatnie do jej pozycji w układzie funkcjonalnym,
- spójności wojewódzkich sieci energetycznych z systemami krajowymi gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne województwa,
- przestrzegania przy projektowaniu zagospodarowania przestrzennego obowiązujących prawnie stref ochronnych towarzyszących ciągom i urządzeniom infrastruktury technicznej (sieciom elektroenergetycznym, gazociągom, rurociągom produktów naftowych itp.),
- przestrzegania przy projektowaniu infrastruktury ponadlokalnej napowietrznej i podziemnej zasad ochrony obowiązujących na obszarach parków krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu i rezerwatów przyrody,
- porządkowania gospodarki ściekowej w miastach i na obszarach wiejskich szczególnie narażonych na antropopresję,
- segregacji i utylizacji odpadów w zakładach w pełni dostosowanych do obowiązujących standardów technologii w tym zakresie, z preferencją dla składowisk grupowych.

Ponadto, PZPW pozycjonuje Gminę Cekcyn pośród jednostek najniżej położonych w hierarchii sieci osadczej województwa.

Na mocy Uchwały Rady Gminy Cekcyn nr XXXV/328/18 z dnia 5 września 2018 roku przyjęto Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP).

W Dokumencie wyróżnione zostały 3 strefy funkcjonalno-przestrzenne:

- **Strefa A** – strefa wielofunkcyjna,
- **Strefa B** – strefa rolniczo-osadnicza,
- **Strefa C** – strefa ekologiczno-rekreacyjna.

Dla Strefy A przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- przekształcenia i uzupełnienia zabudowy w obrębie istniejącego zainwestowania, mające na celu podniesienie standardów i walorów architektonicznych obiektów,

- wsie sołeckie jako miejsce koncentracji mieszkalnictwa, usług podstawowych i działalności produkcyjno-usługowej w granicach zabudowy wsi i potencjalnych terenów rozwojowych,
- potencjalne tereny rozwojowe objęte zamiarem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu ochrony linii brzegowej wód śródlądowych i ustalenia zasad zagospodarowania - w projekcie planu należy w sposób szczególnie uwzględniać wymagania i potrzeby ochrony przyrody - ekstensywny charakter zabudowy, z jednoczesnym wskazaniem obsługi komunikacyjnej oraz wymagań z zakresu budowy niezbędnej infrastruktury technicznej, ochrona stref wokół zbiorników wodnych, wskazanie powierzchni biologicznie czynnych itp.; wyznaczone tereny graniczą bezpośrednio z liniami brzegów jezior, które porośnięte są roślinnością nadwodną – w celu ochrony tej roślinności i zachowania drożności lokalnych korytarzy ekologicznych, strefę 100 m od linii brzegowej jeziora wyłącza spod zabudowy,
- zagospodarowanie terenów rozwojowych w sposób respektujący wysokie walory krajobrazowe, szczególnie w kontekście form ukształtowania terenu w pobliżu jezior polodowcowych i terenów leśnych,
- dążenie do ograniczenia możliwości rozwoju nowej zabudowy w sposób rozproszony na terenach poza zwartą zabudową wsi, w celu zachowania układów ruralistycznych, tworzących enklawy wśród terenów leśnych jako cennych elementów krajobrazotwórczych i kulturowych,
- przebudowę, rozbudowę i budowę urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej w celu ochrony środowiska przyrodniczego na warunkach określonych w ustaleniach ogólnych,
- wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zgodnie z przydatnością gruntów oraz warunkami określonymi w ustaleniach ogólnych, dążąc do zachowania zrównoważonego rozwoju,
- możliwość zalesiania gruntów rolnych o niskiej przydatności produkcyjnej,
- realizację ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach, na których one obowiązują,
- tereny przestrzeni publicznej, obiekty infrastruktury społecznej, technicznej oraz inne tereny występujące w strefie: świetlice wiejskie, OSP, ujęcia wody, stacje paliw, budynki oświatowo-kulturalne, place zabaw, boiska, kościoły, cmentarze.

Ponadto na terenie Strefy A dopuszcza się:

- lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej oraz produkcyjnej w oparciu o obowiązujące przepisy,
- rozwój nowych działalności gospodarczych, w szczególności związanych z obsługą rolnictwa, turystyką, agroturystyką, przetwórstwem rolno-spożywczym oraz produkcją drzewną,
- realizację infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na potrzeby lokalnej społeczności.

Dla Strefy B przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- przekształcenia i uzupełnienia zabudowy w obrębie istniejącego zainwestowania, mające na celu podniesienie standardów i walorów architektonicznych obiektów,
- wsie sołeckie jako miejsce koncentracji mieszkalnictwa, usług podstawowych i działalności usługowej w granicach zabudowy wsi i potencjalnych terenów rozwojowych,
- potencjalne tereny rozwojowe objęte zamiarem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu ochrony linii brzegowej wód śródlądowych i ustalenia zasad zagospodarowania - w projekcie planu należy w sposób szczególny uwzględniać wymagania i potrzeby ochrony przyrody - ekstensywny charakter zabudowy, z jednoczesnym wskazaniem obsługi komunikacyjnej oraz wymagań z zakresu budowy niezbędnej infrastruktury technicznej, ochrona stref wokół zbiorników wodnych, wskazanie powierzchni biologicznie czynnych itp.; wyznaczone tereny graniczą bezpośrednio z liniami brzegów jezior, które porośnięte są roślinnością nadwodną – w celu ochrony tej roślinności i zachowania drożności lokalnych korytarzy ekologicznych, strefę 100 m od linii brzegowej jeziora wyłącza spod zabudowy,
- zagospodarowanie terenów rozwojowych w sposób respektujący wysokie walory krajobrazowe, szczególnie w kontekście form ukształtowania terenu w pobliżu jezior polodowcowych i terenów leśnych,
- dążenie do ograniczenia możliwości rozwoju nowej zabudowy w sposób rozproszony na terenach poza zwartą zabudową wsi, w celu zachowania układów ruralistycznych, tworzących enklawy wśród terenów leśnych jako cennych elementów krajobrazotwórczych i kulturowych,
- przebudowę, rozbudowę i budowę urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej w celu ochrony środowiska przyrodniczego na warunkach określonych w ustaleniach ogólnych,

- wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zgodnie z przydatnością gruntów oraz warunkami określonymi w ustaleniach ogólnych, dążąc do zachowania zrównoważonego rozwoju,
- ochronę terenów leśnych i prowadzenie działań profilaktycznych celem niedopuszczenia do ich degradacji,
- możliwość zalesiania gruntów rolnych o niskiej przydatności produkcyjnej,
- realizację ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach, na których one obowiązują,
- tereny przestrzeni publicznej, obiekty infrastruktury społecznej, technicznej oraz inne tereny występujące w strefie: świetlice wiejskie, OSP, place zabaw.

Ponadto na terenie Strefy B dopuszcza się:

- lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, produkcyjnej oraz usługowej w oparciu o obowiązujące przepisy,
- rozwój nowych działalności gospodarczych, w szczególności związanych z obsługą rolnictwa, turystyką, agroturystyką, przetwórstwem rolno-spożywczym oraz produkcją drewna,
- realizację infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na potrzeby lokalnej społeczności.

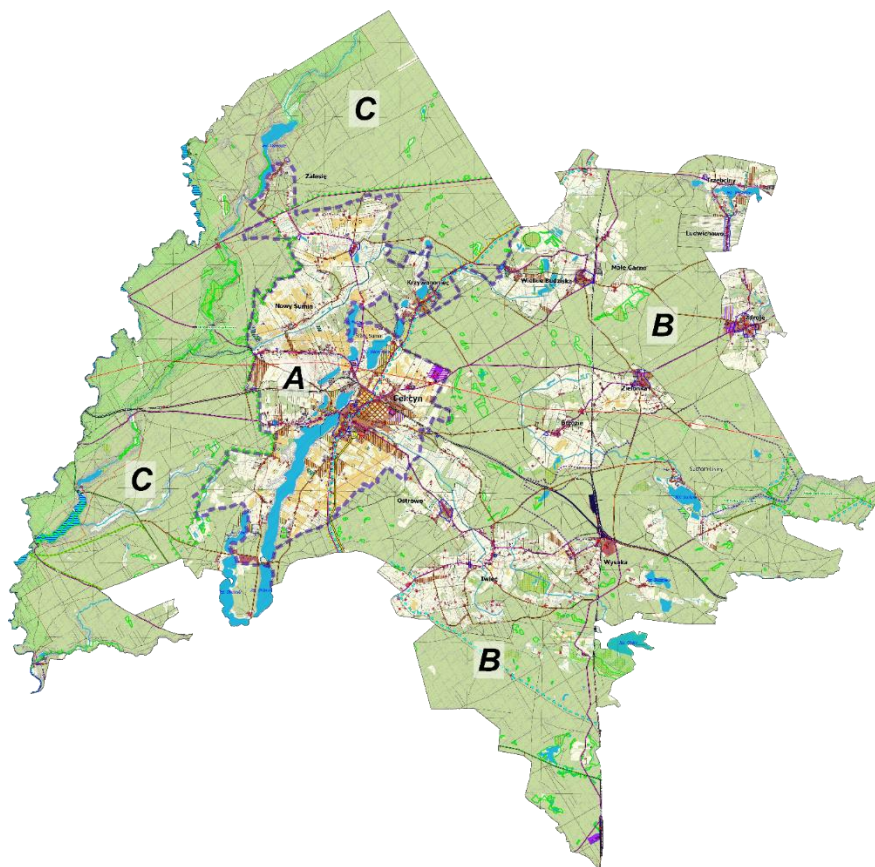
Dla Strefy C przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- przekształcenia i uzupełnienia zabudowy w obrębie istniejącego zainwestowania, mające na celu podniesienie standardów i walorów architektonicznych obiektów,
- potencjalne tereny rozwojowe objęte zamiarem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - zgodnie z rysunkiem studium,
- potencjalne tereny rozwojowe objęte zamiarem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu ochrony linii brzegowej wód śródlądowych i ustalenia zasad zagospodarowania - w projekcie planu należy w sposób szczególny uwzględnić wymagania i potrzeby ochrony przyrody - ekstensywny charakter zabudowy, z jednoczesnym wskazaniem obsługi komunikacyjnej oraz wymagań z zakresu budowy niezbędnej infrastruktury technicznej, ochrona stref wokół zbiorników wodnych, wskazanie powierzchni biologicznie czynnych itp.; wyznaczone tereny graniczą bezpośrednio z liniami brzegów jezior, które porośnięte są roślinnością nadwodną – w celu ochrony tej roślinności i zachowania drożności lokalnych korytarzy ekologicznych, strefę 100 m od linii brzegowej jeziora wyłącza spod zabudowy,

- przebudowę, rozbudowę i budowę urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej w celu ochrony środowiska przyrodniczego na warunkach określonych w ustaleniach ogólnych,
- realizację ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach, na których one obowiązują (wskazano na rysunku),
- ochronę terenów leśnych i prowadzenie działań profilaktycznych celem niedopuszczenia do ich degradacji,
- przystosowanie do przyjęcia wzmożonego ruchu turystycznego (turystyka podmiejska, formy krajoznawcze) poprzez wyznaczenie tras turystycznych, szlaków turystycznych i edukacyjnych, pieszych, rowerowych, konnych,
- tereny przestrzeni publicznej, obiekty infrastruktury społecznej, technicznej oraz inne tereny występujące w strefie: świetlica wiejska, place zabaw.

Ponadto na terenie Strefy C dopuszcza się:

- lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej z zakresu usług turystyki w oparciu o obowiązujące przepisy,
- rozwój działalności gospodarczych związanych z turystyką lub agroturystyką oraz obsługą wodnego szlaku turystycznego (stanie wodne kajakowe, przystań żeglarska, całoroczna baza noclegowa, gastronomiczna, sportowa itp.),
- realizację infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na potrzeby lokalnej społeczności.

Ryc. 9. Podział Gminy Ciekcyń na strefy funkcjonalno-przestrzenne

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ciekcyń

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Ciekcyń, które przedstawiono poniżej.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych,
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją,
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,

- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego i bytowego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwacje urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.
- wykorzystanie głównych zbiorników wodnych do funkcji związanych z turystyką, rekreacją oraz sportem, z zachowaniem poszanowania środowiska przyrodniczego,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- zachowanie dziedzictwa kulturowego w stanie umożliwiającym jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń,
- harmonijne kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- dbałości o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,

- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleń publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy Cekcyn,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w Planie Ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Cekcyn nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te

działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwem,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,

- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej,

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),

- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub V i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy Cekcyn należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najslabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,

- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Gmina Cekcyn nie posiada obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Na terenie Gminy Cekcyn nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Cekcyn. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższym stopniu rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR), Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz Strategią Terytorialną Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi (OPPT Tuchola). Współgranie celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Wyznaczone w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku cele strategiczne brzmią następująco:

1. Skuteczna edukacja;
2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo;

3. Konkurencyjna gospodarka;
4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko;
5. Spójne i bezpieczne województwo.

Ze względu na swoje położenie, Gmina Cekcyn zaklasyfikowana została do Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi, która stanowi IV poziom polityki terytorialnej na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Dla wskazanego Obszaru opracowana została Strategia Terytorialna Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi, w której zdefiniowany został następujący cel główny: „Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesów zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej”. Wyznaczony cel główny osiągnięty zostanie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Gospodarka i wykształcone kadry,
2. Zielona transformacja,
3. Wysoka jakość życia społeczeństwa,
4. Atrakcyjna i dostępna przestrzeń,
5. Wsparcie administracyjne.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 ze Strategią rozwoju województwa kujawsko pomorskiego do 2030 roku – Strategią Przyspieszenia 2030+ oraz Strategią Terytorialną Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi (OPPT Tuchola).

Tab. 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategią Przyspieszenia 2030+ oraz Strategią Terytorialną Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi (OPPT Tuchola)

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku	Strategia Terytorialna Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi (OPPT Tuchola)	Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034
<p>Cel I: Skuteczna edukacja</p> <p>1.1. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,</p> <p>1.2. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,</p> <p>1.3. Kształtowanie środowiska edukacyjnego,</p> <p>1.4. Rozwój szkolnictwa</p>	<p>Cel I: Gospodarka i wykształcone kadry</p>	<p>Cel III: Rozwój społeczny Gminy Cekcyn oparty na szczęśliwych, zintegrowanych i aktywnych mieszkańcach</p> <p>3.2. Nowoczesne i bezpieczne placówki opiekuńcze i oświatowe gwarantujące wysoki poziom nauczania oraz wsparcie dzieci</p>

wyższego.		i młodzieży.
<p>Cel II: Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo</p> <p>2.1. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,</p> <p>2.2. Rozwój wrażliwy społecznie,</p> <p>2.3. Zdrowie,</p> <p>2.4. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,</p> <p>2.5. Sport i aktywność fizyczna.</p>	<p>Cel III: Wysoka jakość życia społeczeństwa</p>	<p>Cel III: Rozwój społeczny Gminy Cekcyn oparty na szczęśliwych, zintegrowanych i aktywnych mieszkańcach</p> <p>3.1. Wysokiej jakości usługi społeczne odpowiadające na potrzeby wszystkich mieszkańców,</p> <p>3.3. Aktywni, zintegrowani i szczęśliwi mieszkańcy Gminy Cekcyn.</p>
<p>Cel III: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>3.1. Odbudowa gospodarki po COVID-19,</p> <p>3.2. Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia,</p> <p>3.3. Rozwój przedsiębiorczości,</p> <p>3.4. Rozwój sektora rolno-spożywczego,</p> <p>3.5. Rozwój turystyki,</p> <p>3.6. Internacjonalizacja gospodarki,</p> <p>3.7. Nowoczesny rynek pracy.</p>	<p>Cel I: Gospodarka i wykształcone kadry</p>	<p>Cel II: Rozwój gospodarczy Gminy Cekcyn oparty na jej endogenicznych potencjałach oraz aktywnej promocji dziedzictwa lokalnego</p> <p>2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Cekcyn,</p> <p>2.2. Rozwinięta oferta turystyczna i rekreacyjna Gminy oraz aktywna promocja dziedzictwa lokalnego.</p>
<p>Cel IV: Dostępna przestrzeń i czyste środowisko</p> <p>4.1. Infrastruktura rozwoju społecznego,</p> <p>4.2. Środowisko przyrodnicze,</p> <p>4.3. Przestrzeń kulturowa,</p>	<p>Cel II: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna</p> <p>Cel IV: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń</p>	<p>Cel I: Rozwój przestrzenny Gminy Cekcyn oparty na aktywnej ochronie środowiska przyrodniczego, rozwiniętej infrastrukturze oraz funkcjonalnej</p>

<p>4.4. Przestrzeń dla gospodarki, 4.5. Infrastruktura transportu, 4.6. Infrastruktura techniczna, 4.7. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne, 4.8. Potencjały endogeniczne.</p>		<p>i przyjaznej przestrzeni</p> <p>1.1. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu, 1.2. Rozwinięta i dostępna infrastruktura.</p>
<p>Cel V: Spójne i bezpieczne województwo</p> <p>5.1. Transport publiczny, 5.2. Cyfryzacja, 5.3. Bezpieczeństwo, 5.4. Współpraca dla rozwoju regionu.</p>	<p>Cel V: Wsparcie administracyjne</p>	<p>Cel I: Rozwój przestrzenny Gminy Cekcyn oparty na aktywnej ochronie środowiska przyrodniczego, rozwiniętej infrastrukturze oraz funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni</p> <p>1.3. Funkcjonalna, bezpieczna i przyjazna przestrzeń dla wszystkich mieszkańców Gminy.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Zgodnie z hierarchią sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego, którą wyznaczono w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+, na terenie Gminy Cekcyn znajdują się jeden ośrodek lokalny – miejscowość Cekcyn. Ośrodki lokalne stanowią miasta (niezaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych) oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin. Odpowiadają one za stymulowanie rozwoju społecznego, związanego z koncentracją usług publicznych, należących do tzw. zadań własnych gmin oraz rozwoju gospodarczego i obsługi rolnictwa (co wynika z koncentracji podmiotów i instytucji działających na ich rzecz).

W przypadku tej kategorii ośrodków, działania w ramach kształtowania struktur i wzmacniania potencjału województwa powinny w szczególności polegać na:

- rozwoju potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych); szczególnego wsparcia wymaga rozwój zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwoju potencjału wsparcia rolnictwa,
- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług należących do zadań własnych gmin – zwłaszcza z zakresu edukacji i kultury,

- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług podstawowej opieki zdrowotnej, w tym także poszerzaniu ich oferty o poradnie specjalistyczne lub świadczenie zabiegów rehabilitacyjnych,
- rozwoju infrastruktury i pełnienia zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- rozwoju usług społecznych, zwłaszcza opiekuńczych, stymulowaniu aktywności społecznej oraz rozwoju działalności mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniom, ograniczaniu zjawiska wykluczenia, zapewnianiu wsparcia wytchnieniowego,
- rozwoju zagospodarowania służącego aktywności fizycznej i integracji, w tym zwiększania potencjału terenów zieleni, zwłaszcza pełniących rolę przestrzeni publicznych,
- rozwiązywaniu problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych),
- wykorzystaniu potencjałów endogenicznych (specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności),
- rozwoju transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia.

Ryc. 10. Miejskie Obszary Funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Gmina Cekcyn, ze względu na swoje położenie, klasyfikuje się do OPPT Tucholi (obszaru prowadzenia polityki terytorialnej). Jest to IV poziom polityki terytorialnej, dla którego szczególnie dedykowane kategorie interwencji to:

- rozwój potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych), zwiększanie aktywności zawodowej mieszkańców – dotyczy zadań nierealizowanych w ramach poziomów (II) i (III),
- rozwój infrastruktury i pełnienie zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- poprawa możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług o charakterze powiatowym/lokalnym – szkolnictwo ponadpodstawowe, zwłaszcza zawodowe,

szkolnictwo ponadpodstawowe artystyczne, edukacja dorosłych, poprawa jakości kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, specjalistyczna ochrona zdrowia (typowa dla poziomu powiatowego), edukacja przedszkolna, opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, infrastruktura aktywizacji i włączenia społecznego, infrastruktura kultury o znaczeniu powiatowym,

- rozwój infrastruktury i pełnienia zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- rozwiązywanie problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych i transportu spalinowego), ochrona przyrody i wzmocnienie bioróżnorodności,
- rozwiązywanie problemów społecznych w rejonach współwystępowania problemów pozaspółecznych (rewitalizacja),
- zwiększanie potencjału przestrzeni publicznych oraz koordynacja polityki przestrzennej, zwłaszcza w celu racjonalizacji gospodarowania przestrzenią, dla zapobiegania rozpraszania osadnictwa,
- wykorzystanie potencjałów endogenicznych, takich jak turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności,
- rozwój transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia,
- rozwój dróg rowerowych jako bezpiecznego dojazdu do placówek usługowych, miejsc pracy i węzłów przesiadkowych oraz niskoemisyjnej alternatywy dla innych rodzajów transportu,
- rozwój dróg rowerowych o charakterze rekreacyjnym i turystycznym, w tym zwłaszcza zapewniających dostępność i umożliwiających wykorzystanie walorów (przyrodniczych i kulturowych) stanowiących potencjały endogeniczne (rozwój funkcji turystycznej na bazie lokalnych potencjałów endogenicznych),
- wsparcie dla realizacji inwestycji wodno-kanalizacyjnych w tym integracja systemów dla RLM liczących powyżej 10 tys. w relacjach miasta – obszary podmiejskie.

Ryc. 11. Poziomy polityki terytorialnej (dla poziomów I-IV) oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej (OPPT)

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Ryc. 12. Koncepcja rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego
 Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2024-2034. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Cekcyn, Rada Cekcyn oraz pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

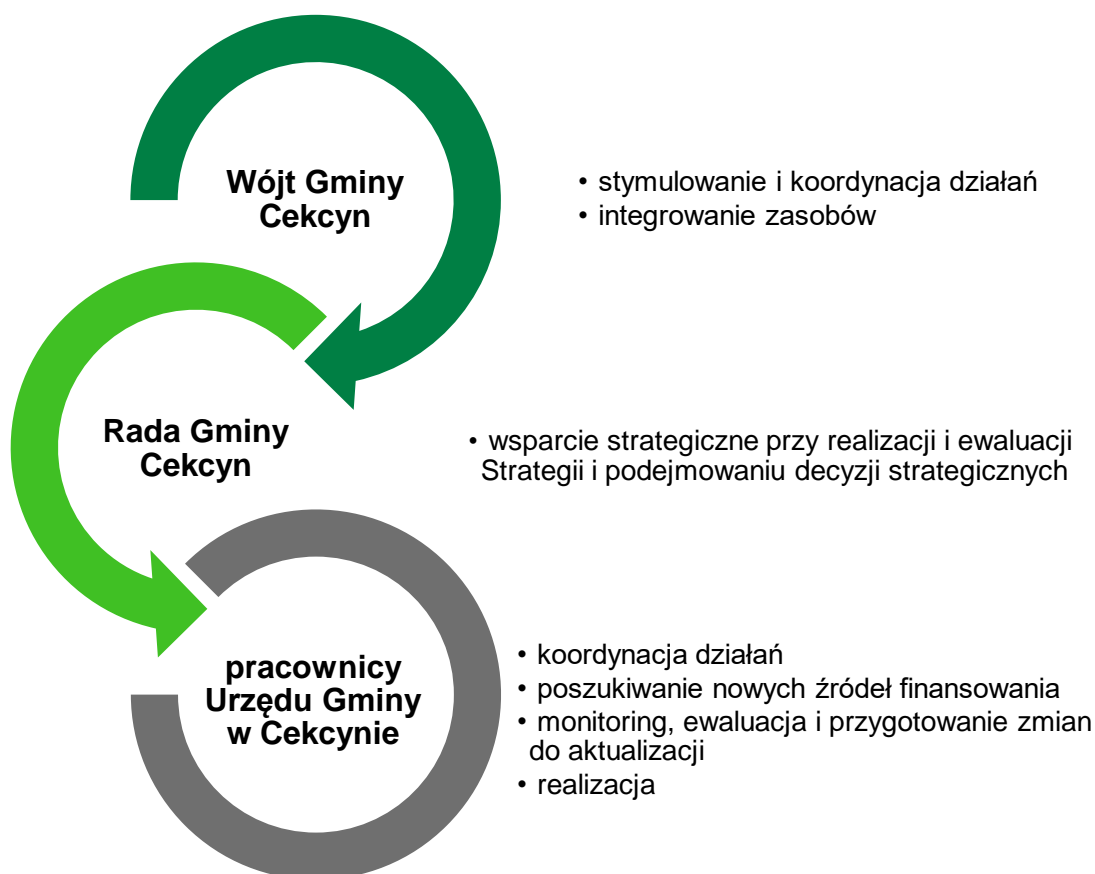
Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółwić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Cekcyn będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu tucholskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji

przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego

czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2024 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Cekcyn). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Cekcyn oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Gminy Cekcyn z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Cekcyn na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. **Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027**, w tym także z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji;
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (**PS WPR 2023-2027**);
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Fundusz Inwestycji Lokalnych, Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie kujawsko-pomorskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2022 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,

- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy w Cekcynie oraz jednostek organizacyjnych Gminy Cekcyn.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem tucholskim oraz województwem kujawsko-pomorskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczania limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Na podstawie Uchwały nr LIV/542/24 Rady Gminy Cekcyn z dnia 26 kwietnia 2024 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej dla Gminy Cekcyn przewiduje się, że w latach 2024-2034 dochody ogółem do budżetu Gminy Cekcyn wyniosą ponad 622,9 mln zł, Z kolei wydatki ogółem wyniosą ponad 615,8 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że podane kwoty stanowią sumę przewidywanych dochodów i wydatków budżetowych w latach 2024-2034. Natomiast potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków

finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2034 wyniesie ponad 52,3 mln zł.

ZAŁĄCZNIKI

**Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej Gminy Cekcyn**

Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej

Gminy Ciekocyn

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	92
1.1. Informacje ogólne	92
1.2. Transport.....	93
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne.....	95
1.4. Walory przyrodnicze i kulturowe.....	98
<i>Walory przyrodnicze i turystyczne .....</i>	<i>98</i>
<i>Walory historyczne i kulturowe .....</i>	<i>102</i>
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY.....	105
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy.....	105
2.2. Infrastruktura i środowisko.....	111
<i>Urządzenia sieciowe .....</i>	<i>111</i>
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>113</i>
<i>Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii.....</i>	<i>114</i>
<i>Uwarunkowania rozwoju OZE.....</i>	<i>115</i>
2.3. Stan finansów samorządowych.....	119
<i>Wykonanie budżetu.....</i>	<i>119</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków .....</i>	<i>121</i>
<i>Potencjał inwestycyjny .....</i>	<i>125</i>
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	126
3.1. Demografia	126
3.2. Kapitał społeczny.....	131
<i>Przedszkola.....</i>	<i>131</i>
<i>Edukacja.....</i>	<i>132</i>
<i>Kultura i sport .....</i>	<i>135</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne .....</i>	<i>138</i>
<i>Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne Gminy .....</i>	<i>140</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	144

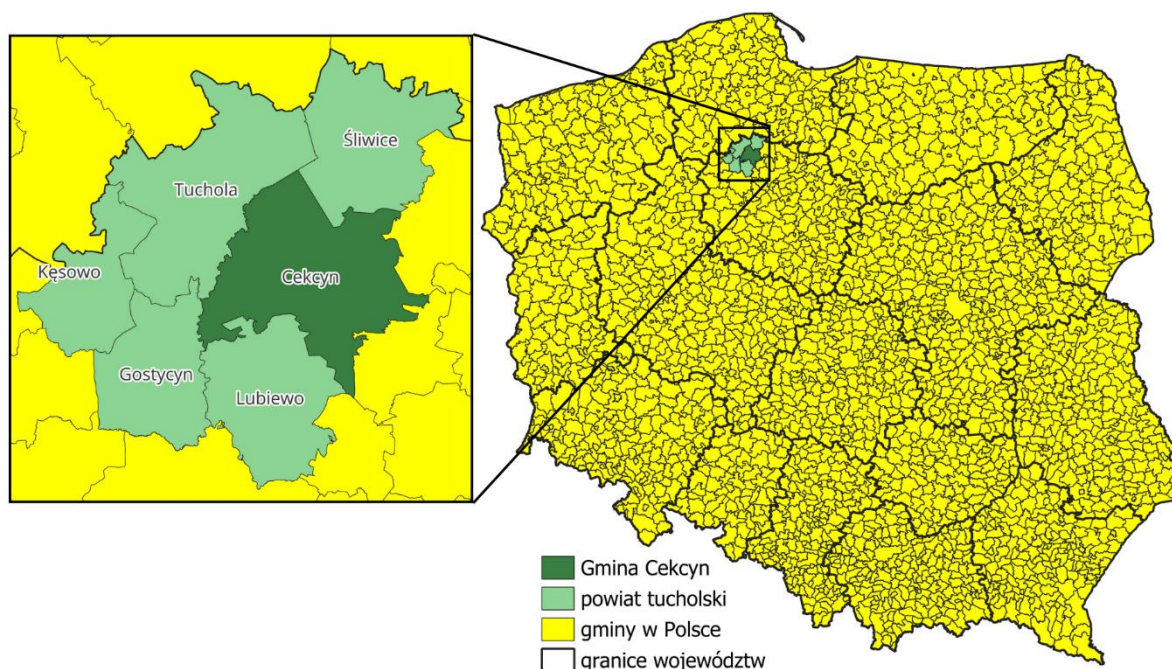
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Cekcyn jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, we wschodniej części powiatu tucholskiego. Jednostka graniczy z 7 innymi gminami:

- od północy z gminą Śliwice (powiat tucholski),
- od wschodu z gminą Lniano (powiat świecki) oraz gminą Osie (powiat świecki),
- od południa z gminą Lubiewo (powiat tucholski) oraz gminą Świekatowo (powiat świecki),
- od zachodu z gminą Gostycyn (powiat tucholski) oraz gminą Tuchola (powiat tucholski).

Ryc. 1. Położenie administracyjne Gminy Cekcyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Obszar Gminy Cekcyn podzielony został na 14 sołectw: Brzozie, Cekcyn, Iwiec, Krzywogoniec, Ludwichowo, Małe Gacno, Nawy Sumin, Ostrowo, Trzebciny, Wielkie Budziska, Wysoka, Zalesie, Zdroje oraz Zielonka.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego Gminę Cekcyn w 2022 roku zamieszkiwało łącznie 6 773 osób, co stanowiło ok. 14% wszystkich mieszkańców powiatu

tucholskiego. Całkowita powierzchnia Gminy w tym samym roku wyniosła 252 km², co przełożyło się na gęstość zaludnienia na poziomie 26,8 os./km².

Według „Klasyfikacji gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego” Przemysława Śleszyńskiego i Tomasza Komornickiego z Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego (Polska Akademia Nauk), Gmina Cekcyn zawiera się w kategorii gmin o umiarkowanej funkcji rolniczej.

1.2. Transport

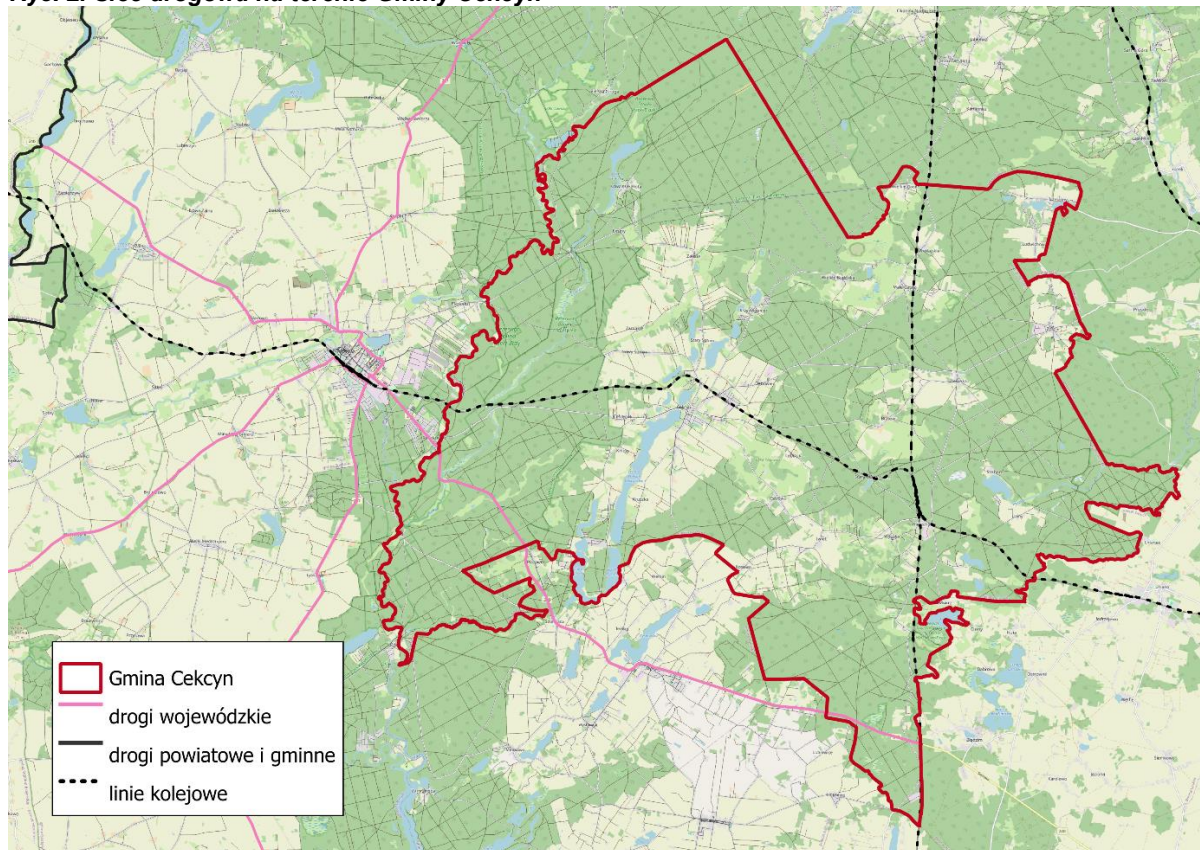
Na sieć drogową Gminy Cekcyn składają się drogi:

- gminne – o łącznej długości ok. 112,7 km,
- powiatowe – o łącznej długości ok. 107,06 km,
- jedna droga wojewódzka (DW 240) – o długości ok. 7,5 km.

Dróg publicznych o powierzchni nieutwardzonej na terenie badanej jednostki występuje ok. 77,16 km.

Najbliższym ośrodkiem miejskim położonym w pobliżu Gminy Cekcyn jest miasto Tuchola (siedziba powiatu tucholskiego), do którego z siedziby Gminy Cekcyn dostać się można samochodem w ok. 15 min. Z kolei podróż do miast wojewódzkich – Torunia i Bydgoszczy zajmuje od 1 do 1,5 godziny. Dzięki połączeniu z autostradą A1, do Trójmiasta z Cękyna dostać się można w mniej niż 2 godziny. Najbliższymi węzłami drogowymi dla Gminy Cekcyn są właśnie te położone na autostradzie A1.

Ryc. 2. Sieć drogowa na terenie Gminy Cekcyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

W 2024 r. gmina realizuje następujące inwestycje w zakresie dróg i infrastruktury drogowej:

- Budowa drogi w Krzywogóńcu,
- Budowa drogi w Ludwichowie,
- Budowa drogi w Brzoziu,
- Budowa drogi w Iwcu,
- Budowa drogi Zalesie – Zamarte,
- Budowa przepustu pomiędzy jeziorami Miały – Gwiazda,
- Zaprojektowanie i budowa drogi Suchom – Lisiny,
- Zaprojektowanie i budowa drogi Kruszka - Teolog – Miał – Huta,
- Zaprojektowanie i budowa dróg w sołectwach: Zielonka, Brzozie, Zalesie, Nowy Sumin, Krzywogoniec i Iwiec
- Zaprojektowanie i budowa dróg na terenie sołectwa Cekcyn: m.in. ul. Zbożowej, Borowiackiej, Wodnej, Strumykowej, Stawowej,
- Projekt i budowy ulic w miejscowości Kruszka,
- Budowa oświetlenia ulicznego w Wysokiej i w Cekcynku na ul. Hebanowej.

W wieloletnim programie inwestycyjnym na lata 2024-2028 do priorytetowej realizacji wskazano blisko 35 km dróg.

Na terenie Gminy Cekcyn występują łącznie ok. 8,7 km dróg rowerowych. Na sieci dróg gminnych nie ma wydzielonych pasów bądź ścieżek rowerowych. Na terenie Gminy Cekcyn istnieje wydzielony ciąg pieszo-rowerowy zlokalizowany przy ul. Dworcowej, na ul. Wczasowej i ul. Leśnej w Cekcynie w ciągu drogi powiatowej nr 1030C, w miejscowości Cekcyn w ciągu drogi powiatowej nr 1026C oraz częściowo na ul. Szkolnej. W najbliższych latach powiat planuje połączenie ścieżkami pieszo – rowerowymi Cekcyna z Rudzkim Mostem i z miejscowością Bysław.

W miejscowości Cekcyn funkcjonuje dworzec PKP. Na terenie Gminy zlokalizowane są również stacje kolejowe w Małym Gacnie, Zielonce, Starym Wierzchucinie, Wierzchucinie oraz Błądzimiu. Głównymi kierunkami połączeń kolejowych na tych stacjach są Chojnice, Bydgoszcz oraz Czersk.

Na terenie Gminy organizowany jest publiczny transport zbiorowy, którego przewoźnikami są PKS Chojnice oraz Arriva RP Sp. z o. o. Miejscowości Zdroje, Ludwichowo, Trzebciny, Zalesie, Nowy Sumin, Krzywogoniec, Wielkie Budziska, Ostrowo, Iwiec, Wysoka i Brzozie nie są obsługiwane przez PKP, natomiast transport autobusowy funkcjonuje wyłącznie w dni nauki szkolnej. Poza rokiem szkolnym (w tym również w okresach świątecznych i ferie) są one wykluczone komunikacyjnie.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjętego Uchwałą Nr 14/588/18 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2018 r., Gmina Cekcyn zawarta została z następujących obszarach funkcjonalnych:

- **Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych** – mający na celu poprawę możliwości rozwojowy poprzez koordynację działań z zakresu polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co zniweluje dysproporcje w poziomie rozwoju regionu, poprawi jego spójność, a tym samym zwiększy konkurencyjność województwa,
- **Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”** – mający na celu poprawę możliwości rozwojowych przy zapewnieniu ochrony zasobów przyrodniczych poprzez koordynację działań z zakresu ochrony środowiska, ekologii, polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co pozwoli na integrację rozwoju społeczno-gospodarczego z potrzebami ochrony środowiska,

- **Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie** – mający na celu prowadzenie skoordynowanej polityki skutkującej wzrostem wykorzystania endogenicznego potencjału obszaru wyrażającego się bardzo dużym udziałem powierzchni leśnych oraz powierzchni chronionych i wynikających z nich specjalizacji w kierunku rozwoju leśnictwa i przetwórstwa drewna oraz działalności turystycznych.

Gmina Cekcyn ujęta została w Strategii rozwoju obszaru Powiatu Tucholskiego przyjętego Uchwałą Nr XVII/105/2016 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 17 marca 2016 r. Strategia ta przyjęła cel nadrzędny, którym jest „Wysoka jakość życia na terenie powiatu”, który podzielony jest na trzy cele strategiczne: nowoczesne społeczeństwo, wzrost gospodarczy oraz modernizację przestrzeni. Strategia określa szereg przedsięwzięć i inwestycji, które poczynione mają być w poszczególnych gminach (w tym w Gminie Cekcyn) i miejscowościach powiatu w celu poprawy życia mieszkańców.

Gmina Cekcyn należy m.in. do Partnerstwa „Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie”, które w sierpniu 2023 roku przyjęło Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2023-2029. LSR określa trzy cele szczegółowe:

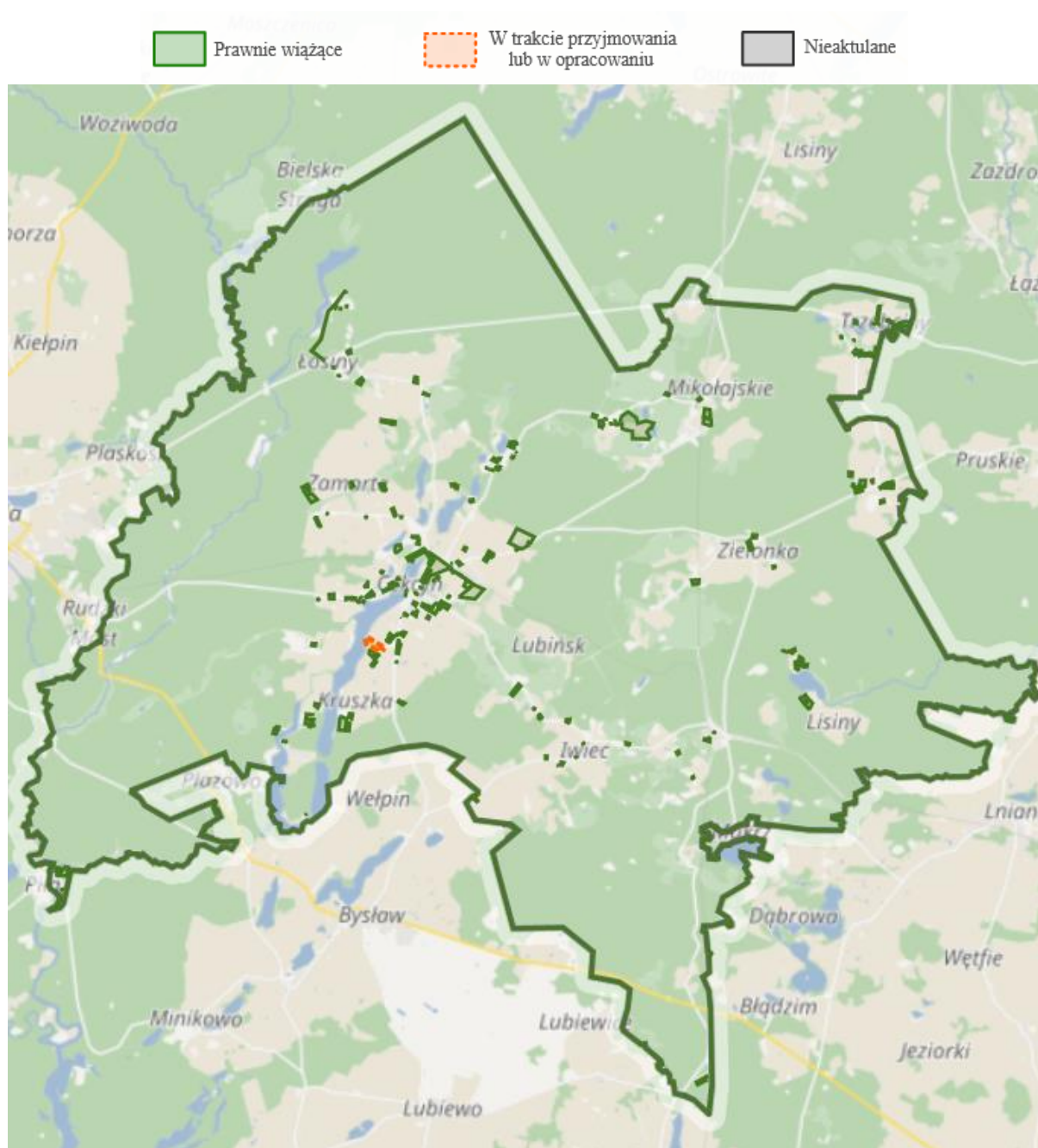
- 1) rozwój turystyki i gospodarki czasu wolnego w oparciu o lokalne zasoby Borów Tucholskich,
- 2) rozwój aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców obszarów LSR,
- 3) zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz włączenia społecznego.

Najważniejszym dokumentem planistycznym w Gminie, którego obowiązek posiadania nakłada Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Cekcyn. Należy jednak zauważyć, iż w dniu 24 września 2023 roku weszła w życie nowelizacja Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która wprowadza reformę systemu planowania przestrzennego w Polsce. Do najważniejszych zmian należy zaliczyć wprowadzenie nowego narzędzia planistycznego – planu ogólnego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Plan ogólny będzie miał charakter aktu prawa miejscowego. Oznacza to m.in., że będzie miał on charakter wiążący dla planów miejscowych, a także dla decyzji o warunkach zabudowy. Plan ogólny obowiązywać będzie od dnia 1 stycznia 2026 roku.

Aktami prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Cekcyn obowiązuje łącznie 17 planów miejscowych, jednak zajmują one łącznie bardzo niewielki obszar – ok. 0,7% powierzchni całej Gminy.

Ryc. 3. Zakres miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Cekcyn

Źródło: <https://www.voxly.pl/>.

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydawane są decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W tabeli poniżej przedstawiono ruch budowlany w Gminie Cekcyn w oparciu o liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz pozwoleń na budowę w latach 2018-2022. Liczba decyzji o warunkach zabudowy w Gminie na przestrzeni badanych lat była bardzo zmienna, natomiast corocznie kształtowała się na poziomie ok. 21-25% wszystkich decyzji wydanych w powiecie tucholskim. Z kolei patrząc na wskaźnik wydanych decyzji

o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, wartość wskaźnika dla Gminy jest corocznie wyższa niż średnie wartości dla powiatu tucholskiego.

Analizując z kolei liczbę wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym, w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dla Gminy Cekcyn, zauważyć można, że wskaźnik ten również corocznie osiąga wyższe wartości niż średnie dla powiatu. Od 2021 roku wśród pozwoleń na budowę dominują pozwolenia na nowe budynki mieszkalne – odwrotnie w stosunku do średniej powiatu, w którym obserwuje się przewagę pozwoleń na nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej. Wynika z tego, że w Gminie Cekcyn występuje wyższy ruch budowlany niż średnio w pozostałych gminach powiatu. Niewielki udział powierzchni Gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a przy tym zwiększona liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy może jednak utrudniać prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z ładem przestrzennym. Szczegółowe dane dotyczące wyżej opisanych aspektów ruchu budowlanego przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 1. Ruch budowlany w Gminie Cekcyn w latach 2018-2022 na tle powiatu tucholskiego

		2018	2019	2020	2021	2022
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Cekcyn	116	99	103	124	100
	powiat	470	409	414	510	479
na 1 tys. mieszkańców	Cekcyn	17,02	14,41	15,25	18,38	14,76
	powiat	9,72	8,45	8,72	10,80	10,17
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Cekcyn	76	61	84	113	107
	powiat	391	368	459	534	489
na 1 tys. mieszkańców	Cekcyn	11,15	8,88	12,44	16,75	15,80
	powiat	8,08	7,61	9,67	11,31	10,38
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Cekcyn	46,05	40,98	48,81	52,21	53,27
	powiat	40,15	44,57	44,88	42,51	41,51
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Cekcyn	53,95	59,02	51,19	47,79	46,73
	powiat	59,85	55,43	55,12	57,49	58,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. Walory przyrodnicze i kulturowe

Walory przyrodnicze i turystyczne

Rzeźba terenu Gminy Cekcyn jest zróżnicowana, co spowodowane jest umiejscowieniem na obszarze płaskiej lub falistej równiny sandrowej, przeciętej wyraźnymi formami rynnowymi oraz dolinami, z dodatkiem wyspy morenowej. Większość obszaru to płaska równina

sandrowa, z licznymi dolinkami cieków wodnych oraz równinami powstałymi z zarastania jezior. Największym elementem erozyjnym jest rozległa rynna z ciągiem jezior, rozciągająca się od Zalesia i Krzywogóńca aż do południowych granic Gminy. Obszary z większymi wzniesieniami terenu znajdują się głównie w okolicach Cekcyna i Nowego Sumina.

Głównym elementem sieci hydrologicznej są jeziora, z których największe to: Wielkie Cekcyńskie, Gwiazda i Okierskie. Ważnymi ciekami wodnymi na terenie gminy są Stążka i Rakówka.

Gminę wyróżnia również duża lesistość. Około 70% powierzchni Gminy stanowią lasy i grunty leśne, a zaledwie 23% pokrywają użytki rolne. Ponad 63% obszarów Gminy to gleby o klasach bonitacyjnych V, VI i VIz, co powoduje, że ogólny wskaźnik jakości rolniczej jest o około 30% niższy niż średnia krajowa.

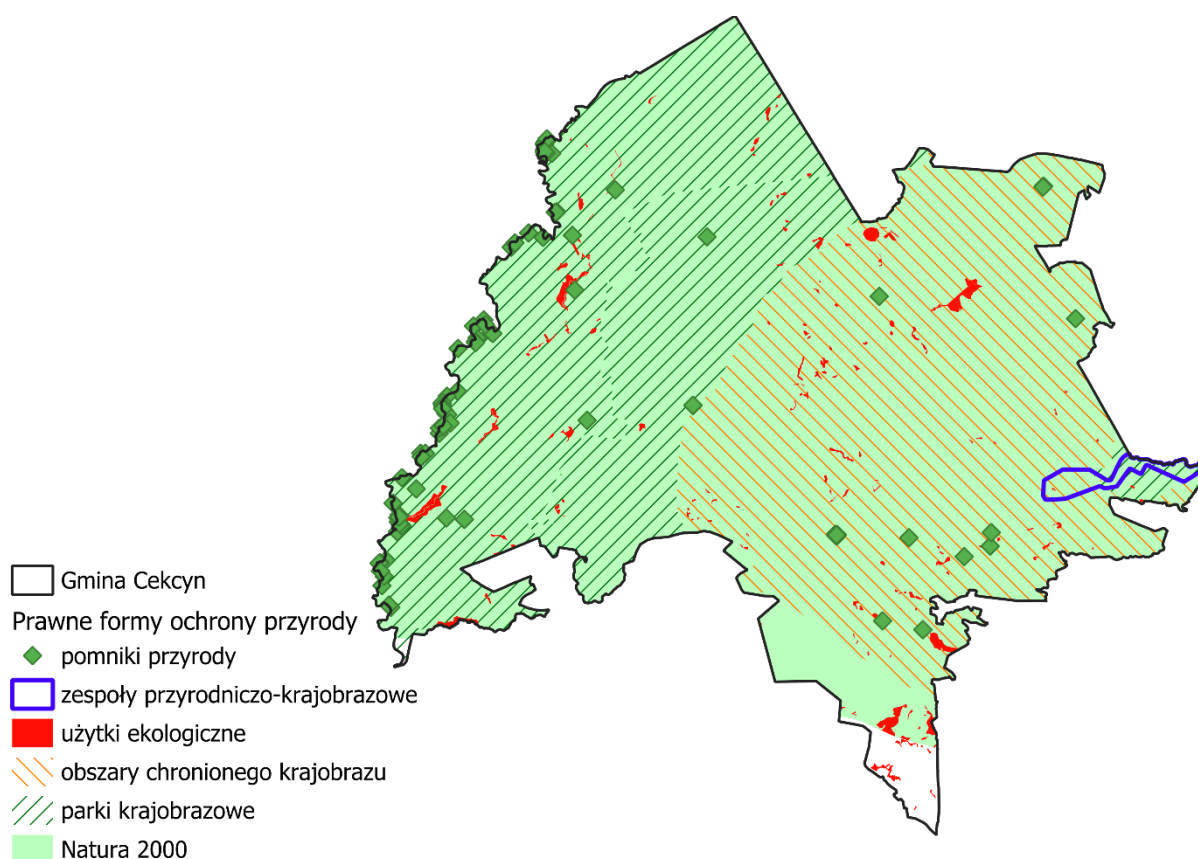
Dodatkowo prawie 100% powierzchni Gminy pokryta jest formami ochrony przyrody, do których należą:

- rezerваты przyrody:
  - **Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego** – celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie najliczniejszego na niżu Polski stanowiska cisa pospolitego,
  - **Źródła Rzeki Stążki** – celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych fragmentu rzeki Stążki wraz z jej źródłami o wyjątkowych walorach widokowych,
  - **Dolina Rzeki Brdy** – celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych doliny rzeki Brdy o wyjątkowych walorach przyrodniczo-krajobrazowych,
  - **Bagna nad Stążką** – celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie torfowisk wraz z lasami, położonych w rozlewiskach rzeki Stążki, z typowo wykształconymi zespołami roślinnymi torfowisk niskich, przejściowych i wysokich wraz z unikalną florą,
  - **Rezerwat cisów Jelenia Góra im. Kazimierza Szlachetko** – celem ochrony jest zachowanie stanowiska cisa pospolitego,
- parki krajobrazowe:
  - **Tucholski Park Krajobrazowy** – celem utworzenia jest ochrona obszaru Borów Tucholskich ze względu na występujące tam rzadkie i chronione gatunki roślin, grzybów, zwierząt i siedliska przyrodnicze oraz ochrona historycznych śladów kultury materialnej regiony dla ich zachowania i popularyzacji w warunkach zrównoważonego rozwoju,

- **Wdecki Park Krajobrazowy** – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju,
- **Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu** – celem utworzenia jest ochrona krajobrazu z dominacją równiny sandrowej, na której występują bardzo dobre warunki dla zbierania runa leśnego,
- Obszary Natura 2000:
  - **Specjalny obszar ochrony siedlisk Doliny Brdy i Stążki w Borach Tucholskich,**
  - **Obszar specjalnej ochrony Ptaków Bory Tucholskie,**
- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Rzeki Ryszki”** – chroniony ze względu na zróżnicowanie florystyczno-fitosocjologiczne,
- łącznie **177 użytków ekologicznych,**
- łącznie **72 pomniki przyrody,** w tym jednoobektowe, wieloobektowe oraz obszarowe (m.in. „Wodogrzmoty Krasnoludków”, „Bliźniaczki” i „Piekło”).

Zakres przestrzenny poszczególnych form ochrony przyrody przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 4. Formy ochrony przyrody występujące na terenie Gminy Cekcyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe Gminy Cekcyn, w szczególności położenie nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim, pozwalają na rozwój oferty turystycznej, rekreacyjnej i sportowej. Nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim utworzono strefę aktywności z plażą, strzeżonym kąpieliskiem, pomostami dla wędkarzy, wypożyczalnią sprzętu wodnego i rowerów szosowych, a także placem zabaw, zjeżdżalnią i boiskiem do piłki plażowej. Na plaży znajduje się również budynek, w którym mieszczą się ogólnodostępne sanitariaty z prysznicami. Dodatkowo przy jeziorze zlokalizowane jest pole do minigolfa oraz amfiteatr, w którym odbywają się imprezy rozrywkowe, spektakle czy koncerty.

Samą miejscowość Cekcyn, położoną nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim można zaliczyć do wsi letniskowych, w których znajdują się gospodarstwa agroturystyczne i kwatery prywatne. Minusem jest brak rozwiniętej sieci gastronomicznej. Na uwagę zasługują również utworzone na terenie Gminy wioski tematyczne: Grzybowa (w miejscowości Krzywogoniec) oraz Borowiacka (w Nowym Suminie). Cechą charakterystyczną wioski Grzybowej są tabliczki z wizerunkami różnych grzybów, umieszczone na każdym budynku. We wsi znajduje się również letni amfiteatr, 2 boiska sportowe oraz Izba Wioski Grzybowej – koncepcja utworzenia wioski wzięła się od licznie rosnących w pobliskich lasach grzybów. Z kolei celem

utworzenia wioski Borowiackiej było zachowanie i kultywowanie folkloru Borowiaków – rdzennych mieszkańców północno-środkowej części Borów Tucholskich. We wsi znaleźć można tradycyjne borowiackie chaty, stroje ludowe, a oferta kierowana do turystów pozwala na zapoznanie się z borowiackimi potrawami, rękodziełem, haftami, gwarą i architekturą.

Ponadto w granicach Gminy wytyczono następujące szlaki pierwsze, rowerowe i wodne oraz ścieżki przyrodnicze:

- lokalny leśny szlak rowerowy „Gołąbkowy” CTU-206c – czerwony (37,6 km),
- lokalny leśny szlak rowerowy „Borowej Ciotki” CTU-207s – czarny (50 km),
- lokalny leśny szlak rowerowy „Do Piekielka nad Brdą” CTU-208y – żółty (25 km),
- pieszy szlak PTTK Cisów Staropolskich – zielony (25 km),
- pieszy szlak PRRK im. Kazimierza Sulisławskiego – czarny (26,7 km),
- pieszy szlak PTTK im. Bartłomieja Nowodworskiego – żółty (35,5 km),
- pieszy szlak PTTK Turystów Klubu Wszędołazy – niebieski (28,8 km),
- pieszy szlak PTTK im. Pawła Gackowskiego – żółty (22 km),
- pieszy szlak po poligonie „Heidekarut” – czerwony (16 km),
- wodny szlak Brdy – całkowita długość 233 km, długość na terenie Gminy 18 km,
- ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Jelenia Wyspa” w Gołąbku – wyznaczona we fragmencie rezerwatu „Bagna nad Stążką” (3,5 km),
- ścieżka przyrodniczo-leśna „Jezioro Wypalanki” – wyznaczona wokół Jeziora Wypalanki (2 km).

Leśne szlaki rowerowe zostały wytyczone i oznakowane przez lokalną organizację pozarządową Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej, które zostały przekazane Gminie. Na tych szlakach na bieżąco odnawiane jest oznakowanie, tabliczki kierunkowe i mapy w terenie. Szlak pieszy po poligonie „Heidekarut” został wyznaczony i oznakowany przez lokalną organizację Stowarzyszenie na Rzecz Ocalenia Śladów Przeszłości „Światło” i to ona odpowiada za bieżące oznakowanie. Pozostałe wymienione szlaki należą do PTTK.

Walory historyczne i kulturowe

Obszar Gminy Cekcyn zamieszkiwany był przez ludność pradziejową już od tysięcy lat. Świadczą o tym liczne znaleziska archeologiczne tam znalezione, m.in. grodziska, cmentarzyska czy narzędzia wykonane z kamienia. W okresie średniowiecznym współczesny obszar Gminy był częścią Księstwa Pomorskiego, a następnie Księstwa Polskiego. Miejscowości w okolicy Cekcyna zaczęły powstawać i rozwijać się przede wszystkim pod wpływem osadnictwa słowiańskiego. W kolejnych wiekach obszar ten był areną licznych wydarzeń historycznych, np. „potopu” szwedzkiego (przez który Cekcyn

podupadł gospodarczo), czy epidemii ospy wietrznej. W Gminie rozwijało się przede wszystkim osadnictwo wiejskie, ale powstawały tam również mniejsze miasteczka. W XVIII i XIX wieku tereny te należały do Królestwa Pruskiego. W tym czasie nastąpiły zmiany administracyjne i organizacyjne, które miały wpływ na kształtowanie się struktury społecznej i gospodarczej regionu. Po zakończeniu I wojny światowej obszar Gminy znalazł się w granicach odrodzonej Polski. W latach międzywojennych kontynuowano rozwój gospodarczy i społeczny regionu. W trakcie II wojny światowej, od lipca 1944 roku do stycznia 1945 roku, w okolicach Wierzchucina funkcjonował ściśle tajny niemiecki poligon rakietowy „Heidekraut” – do tej pory można tam napotkać leje po wybuchach i okopy z czasów wojny. Po II wojnie światowej tereny te pozostały w granicach Polski. Rozwijała się przede wszystkim gospodarka rolna oraz leśna, co miało duże znaczenie dla lokalnej społeczności. Obecnie Gmina Cekcyn stanowi istotny ośrodek życia społeczno-gospodarczego w regionie. Pomimo wielu przemian, historia obszaru wciąż się rozwija, a mieszkańcy kontynuują tradycje i kultywują dziedzictwo swoich przodków.

Do najważniejszych zabytków na terenie Gminy Cekcyn zalicza się kościół pw. Podwyższenia Krzyża w Cekcynie zbudowany w 1869 roku w stylu neogotyckim. Wraz z plebanią, cmentarzem kościelnym i ogrodzeniem z bramami został on wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/10/1-4 z 12.10.1999 roku. Ponadto do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisanych zostało 140 zabytków nieruchomych, a do Ewidencji Zabytków Archeologicznych – 214 stanowisk archeologicznych. Na terenie Gminy Cekcyn ustanowione zostały następujące miejsca pamięci narodowej:

- Wrzosowisko – pamiątkowy obelisk z tablicą upamiętniającą miejsce egzekucji dokonanej przez Niemców w roku 1944 na ks. Miłostawie Gornowiczu,
- Krzywogoniec – obelisk wraz z krzyżem i tablicą upamiętniającą miejsce stracenia Jana Cienińskiego i osoby nieznaną,
- obelisk w miejscowości Małe Gacno (przy przejeździe kolejowym) upamiętniający osoby z terenu wsi, pomordowane w latach 1939-1945 przez hitlerowców,
- pomnik z krzyżem znajdujący się na Cmentarzu Parafialnym w Cekcynie; powstały w 1973 roku z inicjatywy księdza proboszcza i parafian w celu upamiętnienia osób pomordowanych w czasie II wojny światowej,
- tablica pamiątkowa na ścianie budynku byłej Szkoły Podstawowej w Nowym Suminie, upamiętniająca zamordowanego przez hitlerowców nauczyciela Wł. Kilichowskiego,
- tablica pamiątkowa na ścianie w holu budynku Szkoły Podstawowej w Cekcynie upamiętniająca pomordowanych, w okresie II wojny światowej, nauczycieli z terenu Gminy Cekcyn,

- obelisk w miejscowości Iwiec upamiętniający osoby z terenu wsi i okolic Iwca, pomordowane w roku 1939 przez hitlerowców na terenie Rudzkiego Mostu,
- tablica pamiątkowa na ścianie budynku świetlicy wiejskiej (dawnej szkoły) w Krzywogóńcu upamiętniająca Sylwestra Szarkowskiego zamordowanego w 1939 roku kierownika szkoły w Krzywogóńcu,
- tablica pamiątkowa znajdująca się w lesie na terenie leśnictwa Sowiniec; miejsce upamiętnia mord, jakiego dokonali 13 grudnia 1944 roku Niemcy na Polakach,
- tablica pamiątkowa na ścianie budynku świetlicy wiejskiej w Brzoziu, upamiętniająca żołnierza Gerarda Pająkowskiego poległego w 1920 roku w walce o niepodległość podczas Powstania Wielkopolskiego.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

O poziomie przedsiębiorczości danej jednostki samorządu terytorialnego świadczy m.in. liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie. W tabeli poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze powiatu tucholskiego w latach 2018-2022. Łączna liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Cekcyn w 2022 roku wyniosła 560, nastąpił więc wzrost o 111 jednostek względem roku 2018. Analogicznie zaś wzrósł udział podmiotów gospodarczych z terenu Gminy w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w powiecie tucholskim (z 12,5% w 2018 roku do 13,4% w 2022 roku), Jest to jednocześnie drugi najwyższy wynik wśród wszystkich gmin powiatu tucholskiego.

Tabela 2. Zmiana liczby podmiotów gospodarczych w powiecie tucholskim w latach 2018-2022

JST	2018		2022		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2018-2022
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat tucholski	3 593	100,0%	4 181	100,0%	588
Cekcyn	449	12,5%	560	13,4%	111
Gostycyn	379	10,5%	446	10,7%	67
Kęsowo	245	6,8%	285	6,8%	40
Lubiewo	368	10,2%	455	10,9%	87
Śliwice	380	10,6%	489	11,7%	109
Tuchola	1 772	49,3%	1 946	46,5%	174

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Gminie nie ma dużych zakładów pracy, największe działają w branży pozyskiwania i przetwórstwa drewna (jednak w roku 2023 jeden z tartaków zredukował zatrudnienie o blisko 90%). Dużo podmiotów działa w branży budowlanej, jednak są to najwyżej kilkusobowe działalności gospodarcze.

Do najważniejszych przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Cekcyn należą:

- Delta Gartenholz Polska Sp. z o. o. (180 pracowników) – przetwórstwo drewna,
- Heban Houses Sp. z o. o. (15 pracowników) – przetwórstwo drewna/budowa domu,
- Rokpasz Roman Giersz (15 pracowników) – sprzedaż i serwis naczep z ruchomą podłogą,
- Neuron Sp. z o. o. (40 pracowników) – usługi rehabilitacyjne,
- Energotech Justyna i Józef Szulc (30 pracowników) – handel i usługi w branży elektrycznej.

Wśród wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Cekcyn największa część z nich działa w sekcji F Budownictwo (29% wszystkich podmiotów). Znaczny udział posiada również sekcja C Przetwórstwo przemysłowe (12%) oraz sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Sekcje A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz S i T Pozostała działalność usługowa posiadają udział na poziomie 8% wszystkich podmiotów. Z kolei pozostałe typy przedsiębiorstw jednostkowo stanowią mniej niż 5% wszystkich podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Cekcyn

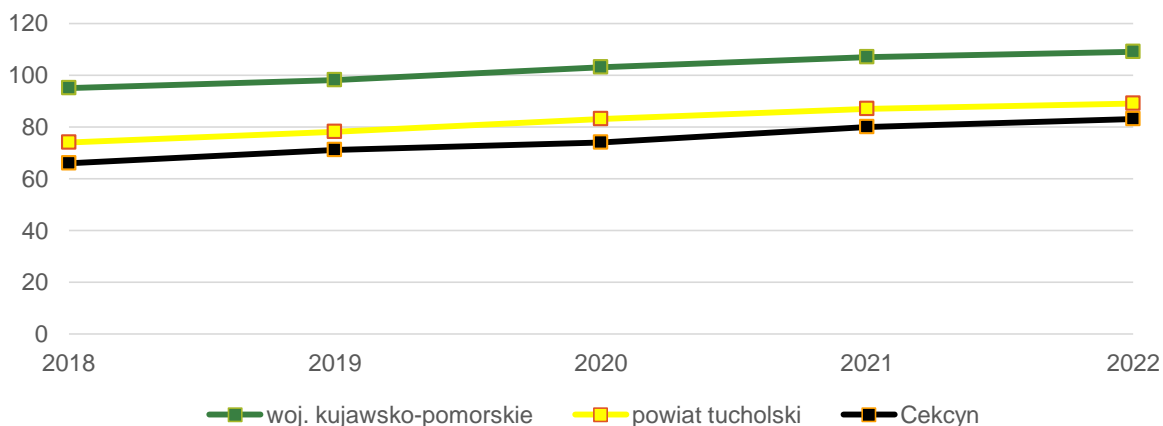
Tabela 3. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Cekcyn w 2022 roku według sekcji PKD 2007

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	44	8%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	66	12%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	0%
SEKCJA F Budownictwo	160	29%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	62	11%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	19	3%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	24	4%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	7	1%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	2%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	2%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27	5%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	23	4%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	13	2%
SEKCJA P Edukacja	15	3%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19	3%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	1%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	44	8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższy wykres przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Można z niego odczytać, iż Gmina corocznie odnotowywała wartości niższe niż średnio w gminach w powiecie tucholskim i województwie kujawsko-pomorskim. Zauważalny jest jednak wzrost wskaźnika przez cały przedstawiony okres.

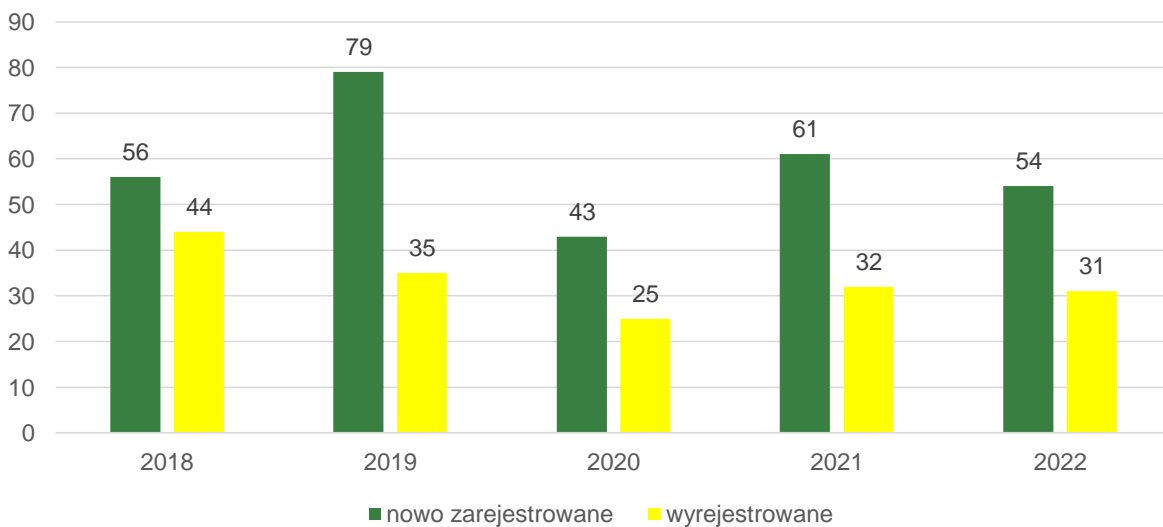
Ryc. 5. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując z kolei liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz wyrejestrowanych z REGON w Gminie Cekcyn w latach 2018-2022, zauważyć można duży bilans dodatni w całym okresie. Największy wzrost liczby nowo zarejestrowanych jednostek nastąpił w 2019 roku – następnie liczba ta spadła, jednak do końca badanego okresu przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych.

Ryc. 6. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z REGON w latach 2018-2022 działających na terenie Gminy Cekcyn

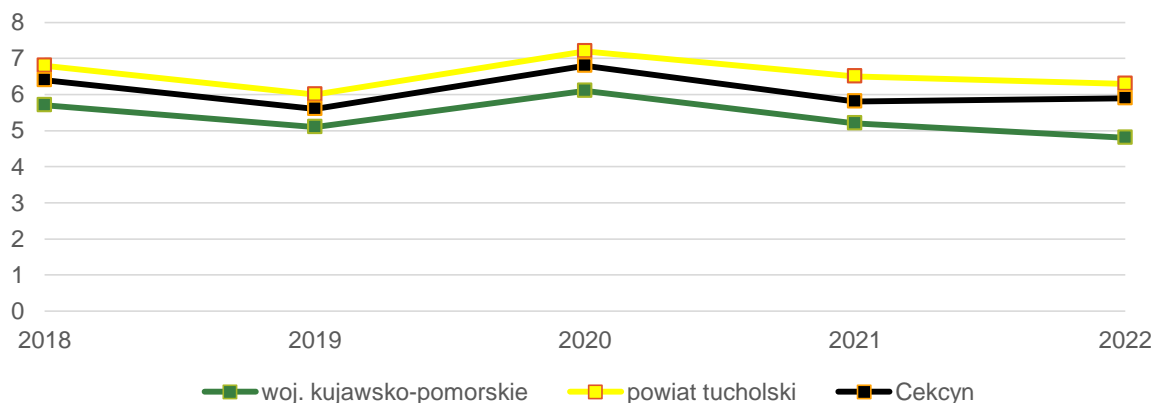

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kondycja gospodarki lokalnej ma bezpośredni wpływ na dynamikę rozwoju rynku pracy na obszarze całej gminy. Na poniższym wykresie przedstawiono kształtowanie się udziału zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zamieszkujących Gminę Cekcyn w latach 2018-2022 na tle średnich wartości dla powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Gmina Cekcyn corocznie odnotowywała

wartości wyższe niż średnie dla gmin województwa, jednak niższe niż średnie dla gmin powiatu.

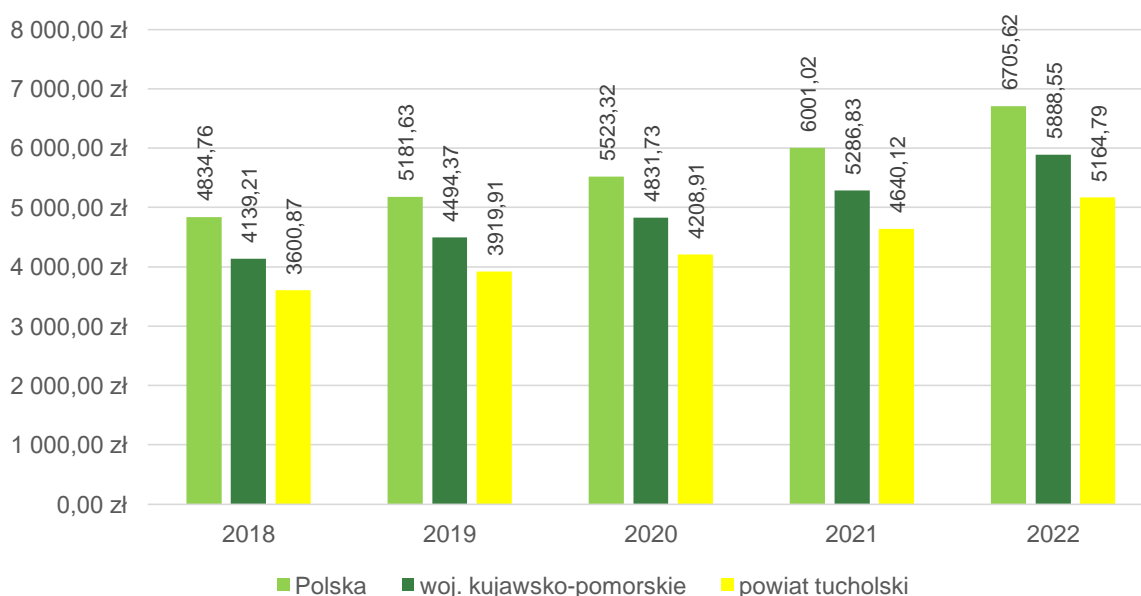
Ryc. 7. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina przedstawia przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie tucholskim na tle województwa kujawsko-pomorskiego oraz Polski w latach 2018-2022. Przez cały analizowany okres powiat tucholski odnotowywał najniższe średnie zarobki względem pozostałych jednostek. W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie kształtowało się na poziomie 5 164,79 zł, co stanowiło 77% miesięcznego wynagrodzenia w skali kraju oraz 88% przeciętnego wynagrodzenia w skali województwa kujawsko-pomorskiego.

Ryc. 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie tucholskim na tle województwa kujawsko-pomorskiego i Polski w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rolnictwo

Na terenie Gminy Cekcyn swoją działalność prowadzi 467 gospodarstw rolnych, co stanowi ok. 19% wszystkich podmiotów zlokalizowanych w powiecie tucholskim. W 2020 roku największy udział gospodarstw rolnych w Gminie stanowiły te o powierzchni 1-5 ha (44%). Znaczny udział miały również gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha (24%) oraz 15 ha i więcej (19%). Gospodarstwa o powierzchni 10-15 ha stanowiły 11% wszystkich gospodarstw rolnych w Gminie, natomiast małych gospodarstw, tj. do 1 ha było zaledwie ok. 1%. Sytuacja wielkościowa była więc analogiczna do tej w całym powiecie tucholskim (z niewielkimi różnicami). W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie Gminy Cekcyn wyniosła 9,34 ha, a więc o 6,89 ha mniej niż w powiecie tucholskim.

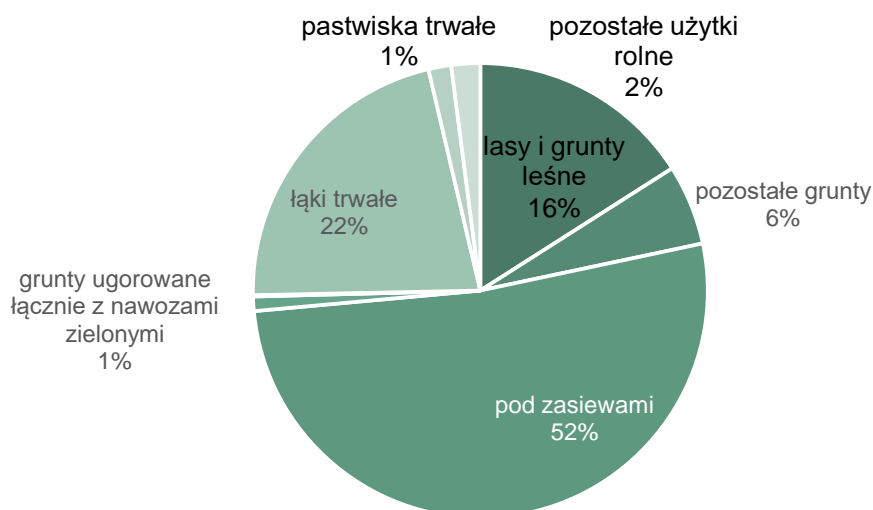
Tabela 4. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Cekcyn na tle powiatu tucholskiego w 2020 roku

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Cekcyn		powiat tucholski	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	467	100%	2 506	100%
do 1 ha włącznie	7	1%	80	3%
1 - 5 ha	207	44%	930	37%
5 - 10 ha	114	24%	470	19%
10 - 15 ha	51	11%	309	12%
15 ha i więcej	88	19%	717	29%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	9,34		16,23	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Poniższa rycina przedstawia udział powierzchni użytkowych gruntów rolnych w Gminie Cekcyn w gospodarstwach rolnych w 2020 roku. Łączna powierzchnia gruntów rolnych na terenie Gminy wyniosła wówczas 5 567,3 ha, z czego 78% stanowiły użytki rolne. W gospodarstwach znajdujących się na badanym obszarze lasy i grunty leśne stanowiły 16% powierzchni, natomiast pozostałe grunty 6%. Analizując strukturę użytków rolnych w Gminie, zaobserwować można, że największą ich część stanowiły tereny znajdujące się pod zasiewami (52%). Następne w kolejności były łąki trwałe (22%), natomiast ok. 1-2% zajmowały kolejno: grunty ugorowe, pastwiska trwałe oraz pozostałe użytki rolne.

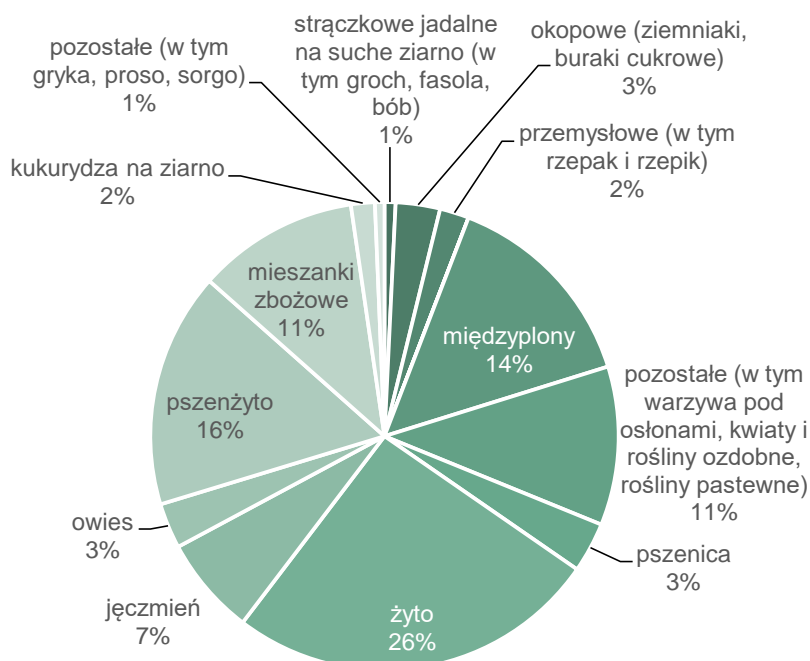
Ryc. 9. Udział powierzchni użytków gruntów rolnych w Gminie Cekcyn w gospodarstwach rolnych w 20202 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

Najwięcej gruntów pod zasiewami w Gminie Cekcyn przeznaczają się pod zasiew zbóż (69%). Z kolei największą część upraw zbóż stanowią żyto (26%), pszenżyto (16%), mieszanki zbożowe (11%) oraz jęczmień (7%).

Ryc. 10. Struktura zasiewów wybranych upraw w Gminie Cekcyn w 2020 roku

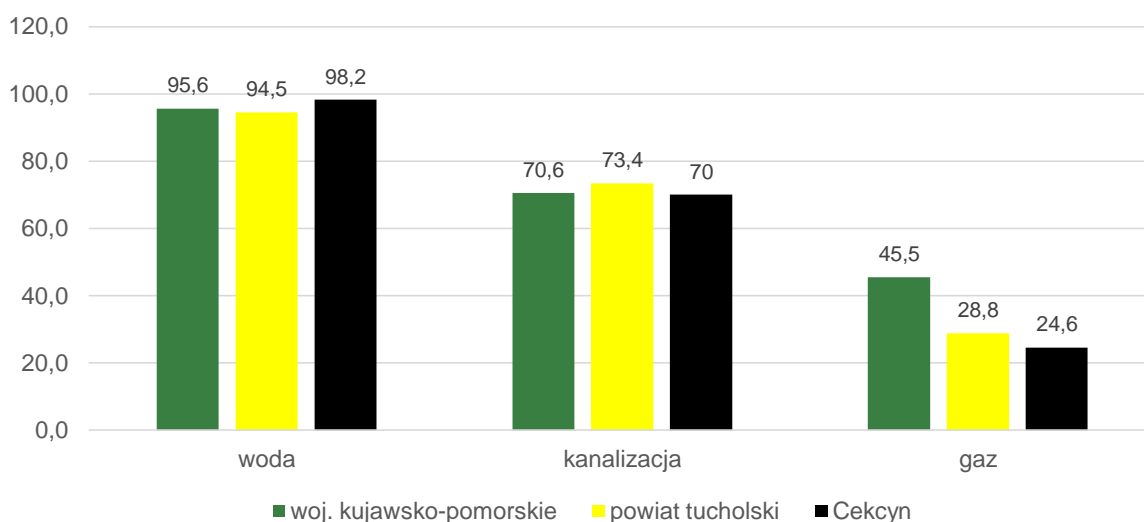
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjał inwestycyjny danego terenu. W 2022 roku na terenie Gminy Cekcyn udział korzystających z sieci wodociągowej wyniósł 98,2%. Był to wynik wyższy zarówno od średniej dla całego powiatu tucholskiego, jak i województwa kujawsko-pomorskiego. W tym samym roku odsetek osób posiadających przyłącza do sieci kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 70,0% (a więc podobnie jak średnie w powiecie oraz województwie). Z kolei udział mieszkańców korzystających z sieci gazowej w 2022 roku wyniósł 24,6%. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ wykorzystywanie surowców energetycznych alternatywnych do gazu, przyczynia się do zwiększonej emisji dwutlenku węgla i dwutlenku siarki do atmosfery, a w konsekwencji obniżenia jakości powietrza na terenie Gminy.

Ryc. 11. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Cekcyn w 2022 roku na tle średnich wartości dla powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ścieki z terenu Gminy odprowadzane są kanalizacją tłoczną do oczyszczalni ścieków komunalnych w mieście Tuchola, zlokalizowanej na terenie aglomeracji Tuchola.

Mieszkańcy Gminy nieposiadający podłączenia do sieci kanalizacyjnej mogą korzystać ze wsparcia w postaci dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Program dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Cekcyn zakłada dofinansowanie w kwocie 7 000,00 zł do budowy oczyszczalni.

Na terenie Gminy działa jedna spółka wodna – Gminna Spółka Wodna w Cekcynie obejmująca zlewnię rzeki Szumionka i Ryszka. Gmina Cekcyn każdego roku przyznaje spółce dotacje na prace melioracyjne. Na terenie Gminy zlokalizowane są dwie stacje uzdatniania wody: w miejscowości Cekcynec oraz Wielkie Budziska.

W przypadku podłączenia mieszkańców bądź przedsiębiorstw do sieci gazowej, Gmina odnotowuje małe zainteresowanie. Polska Spółka Gazownictwa w 2024 roku przyłączyć będzie do sieci mieszkańców miejscowości Stary Sumin i Nowy Sumin, po wybudowanym w 2023 roku odcinku gazociągu. Mieszkańcy miejscowości Krzywogoniec, Okoninek i Małe Gacno z własnej inicjatywy zbierali deklaracje dotyczące budowy nowych odcinków sieci. Jednak dla PSG inwestycje nie były uzasadnione pod względem ekonomicznym, ponieważ ze względu na rozproszoną zabudowę i duży obszar leśny budowa sieci była nieuzasadniona pod względem finansowym. Zbyt mało mieszkańców chce używać gazu do ogrzewania swoich budynków, a wyłącznie jako podłączenie do kuchenek gazowych. Drugim argumentem jest fakt, iż na tych terenach nie ma dużych zakładów pracy, które mogłyby mieć zwiększony pobór gazu, co też negatywnie wpływa na decyzję spółki o rozbudowie sieci.

Głównym operatorem Internetu na terenie Gminy jest firma NETMARK IT Sp. z o. o. Odnotowuje się jednak również następujących operatorów: INEA, Orange, Netia, T-Mobile, Plus, Play, UPC, VECTRA, WANCOM. NETMARK jest jedyną lokalną firmą, która posiada własną infrastrukturę (świadczy usługi Internetu radiowego i światłowodowego). Pozostali operatorzy dzierżawią sieci światłowodowe na zasadach hurtowych. W miejscowościach: Wielkie Budziska, Małe Gacno, Wielkie Gacno, Stary Wierzchucin, Suchom, Lisiny nie ma położonych światłowodów, jest dostępność drogą radiową. Część sieci światłowodowej została położona przez Gminę Cekcyn, większość została wybudowana w ramach projektu Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa w 2021-2023. Według projektu wybudowano (liniami napowietrznymi lub doziemnymi) 78 km światłowodów i doprowadzono do granicy działek światłowód do 1657 gospodarstw (dane ilościowe podane na podstawie danych z projektu PO PC). Wszystkie miejscowości w Gminie teoretycznie leżą w zasięgu Internetu szerokopasmowego, jednak ze względu na położenie niektórych gospodarstw w lasach, daleko od sieci światłowodowej dostęp radiowy może być utrudniony.

Gmina Cekcyn w 2024 r. rozpoczęła realizację następujących inwestycji w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej:

- budowa II linii przesyłu ścieków do oczyszczalni w Rudzkim Moście,
- budowa sieci kanalizacyjnej Kruszka II etap,
- budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Ludwichowo,

- budowa sieci kanalizacyjnej Knieja, Huta, Miąły (wokół Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego),
- rozbudowa sieci do nowo powstałych terenów mieszkaniowych.

Gospodarka odpadami

Zagospodarowaniem odpadów pochodzących z terenu Gminy Cekcyn zajmuje się Zakład Wielobranżowy „Wiązar” Menard Wiesław. Odpady zbierane są w podziale na 5 frakcji: odpady zmieszane, metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło oraz biodegradowalne. Opłata za wywóz odpadów z nieruchomości zamieszkałych wynosi 32,00 zł od każdego mieszkańca nieruchomości oraz 25,00 zł od każdego mieszkańca nieruchomości w przypadku, jeśli bioodpady z tej nieruchomości zagospodarowane są w przydomowym kompostowniku.

Mieszkańcy Gminy Cekcyn korzystać mogą z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który zlokalizowany jest w miejscowości Cekcyn przy ul. Kanałowej 4. PSZOK otwarty jest w poniedziałki, środy, czwartki i piątki w godzinach od 8:00 do 10:00, we wtorki w godzinach od 13:00 do 17:00 oraz w soboty w godzinach od 8:00 do 14:00.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Cekcyn w latach 2018-2022. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami corocznie wzrastała, w 2022 roku plasując się na poziomie 6 192 osób. Jednocześnie odnotowano nieznaczny wzrost łącznej ilości zebranych odpadów komunalnych, przy jednoczesnym wzroście udziału odpadów komunalnych w łącznej liczbie odpadów – w 2022 roku wartość wskaźnika wyniosła 24%. W 2018 roku Gminie udało się osiągnąć wymagane wartości jedynie jednego wskaźnika poziomu recyklingu. Natomiast w kolejnym roku, wszystkie minimalne wartości zostały osiągnięte. W roku 2020 znów jeden ze wskaźników poziomu recyklingu nie został osiągnięty, podobnie jak w roku 2021. Natomiast w 2022 roku norma dotycząca poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych została osiągnięta.

Szczegółowe dane dotyczące opisanych wskaźników podane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 5. Stan gospodarki odpadami w Gminie Cekcyn w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	5 159	5 164	6 107	6 137	6 192
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	1 444,93	1 539,90	1 671,94	1 828,23	1 647,04
<i>zmieszane</i>	1 148,01	1 184,75	1 271,57	1 403,82	1 255,73
<i>segregowane</i>	296,92	355,15	400,37	424,41	391,31
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów	21%	23%	24%	23%	24%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca	0,28	0,30	0,27	0,30	0,27

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	45,66	43,87	52,99	x	x
	wymagany	30	40	50	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	gmina	8,56	90,31	25,95	41,07	x
	wymagany	50	60	70	70	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	gmina	59,79	28,97	26,85	30,94	x
	wymagany	<40	<40	<35	<35	x
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	gmina	x	x	x	42,4	37,88
	wymagany	x	x	x	>20	>25

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Cekcyn.

Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

W celu prowadzenia kompleksowej polityki środowiskowej na terenie Gminy Cekcyn, władze gminne realizują Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cekcyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028. Nadrzędnym celem Programu jest dalszy, zrównoważony rozwój oraz stworzenie spójnej polityki środowiskowej.

Gmina Cekcyn planuje termomodernizację obiektów gminnych, w których mieszczą się remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Zdroje i Zielonka. W obu lokalizacjach znajdują się obecnie kotły na pellet drzewny. Dodatkowo w 2025 roku planowana jest termomodernizacja w ramach przebudowy budynku po byłym przedszkolu na rzecz gminnej Biblioteki Publicznej w Cekcynie (docieplenie ścian).

Zgodnie z danymi zawartymi w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków najczęściej spotykanym nośnikiem energii na terenie Gminy Cekcyn w 2022 roku była biomasa, w tym drewno (1 344 źródeł energii) oraz węgiel kamienny (1 160 źródeł energii). Odnotowano również znaczną liczbę źródeł ciepła w postaci energii elektrycznej (627) oraz gazu ziemnego (422).

Tabela 6. Struktura źródeł ciepła na terenie Gminy Cekcyn w 20202 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział
węgiel kamienny	1 160	31%
gaz ziemny	422	11%
olej opałowy	38	1%
biomasa, w tym drewno	1 344	36%
ciepło sieciowe	11	0%
energia elektryczna	627	17%
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	49	1%
energia geotermalna (pompy ciepła)	76	2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emocyjności Budynków.

Gmina do tej pory zrealizowała 2 projekty polegające na montażu instalacji fotowoltaicznych na nieruchomościach gminnych oraz osób fizycznych - 120 szt. Planowany jest natomiast

montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach gminnych (11 lokalizacji). Zadanie powinno zostać zrealizowane w 2024 roku.

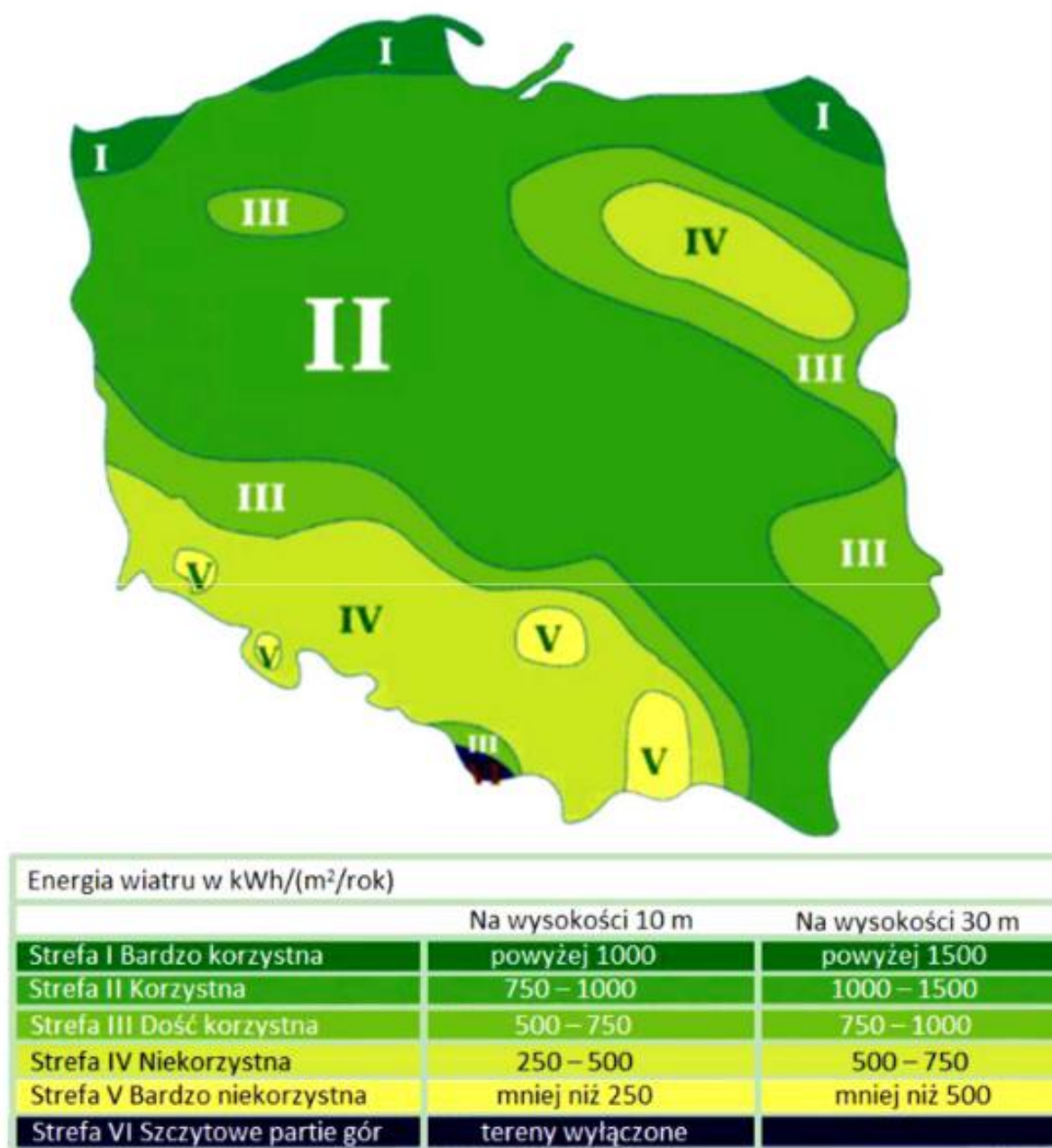
Gmina posiada stacjonarny czujnik pomiaru jakości powietrza zainstalowany na budynku Urzędu Gminy w Cekcynie.

Uwarunkowania rozwoju OZE

W ostatnich latach temat związany ze zrównoważonym rozwojem oraz transformacją energetyczną stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii. Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE w kraju są technologie wykorzystujące jego potencjał wiatrowy, słoneczny i geotermalny.

Analizując warunki wietrzne w Polsce, zaobserwować można, że Gmina Cekcyn położona jest w Strefie II. Potencjał energetyczny wyznaczonego obszaru mieści się w zakresie 1000-1500 kWh/(m²/rok) na wysokości 30 m.

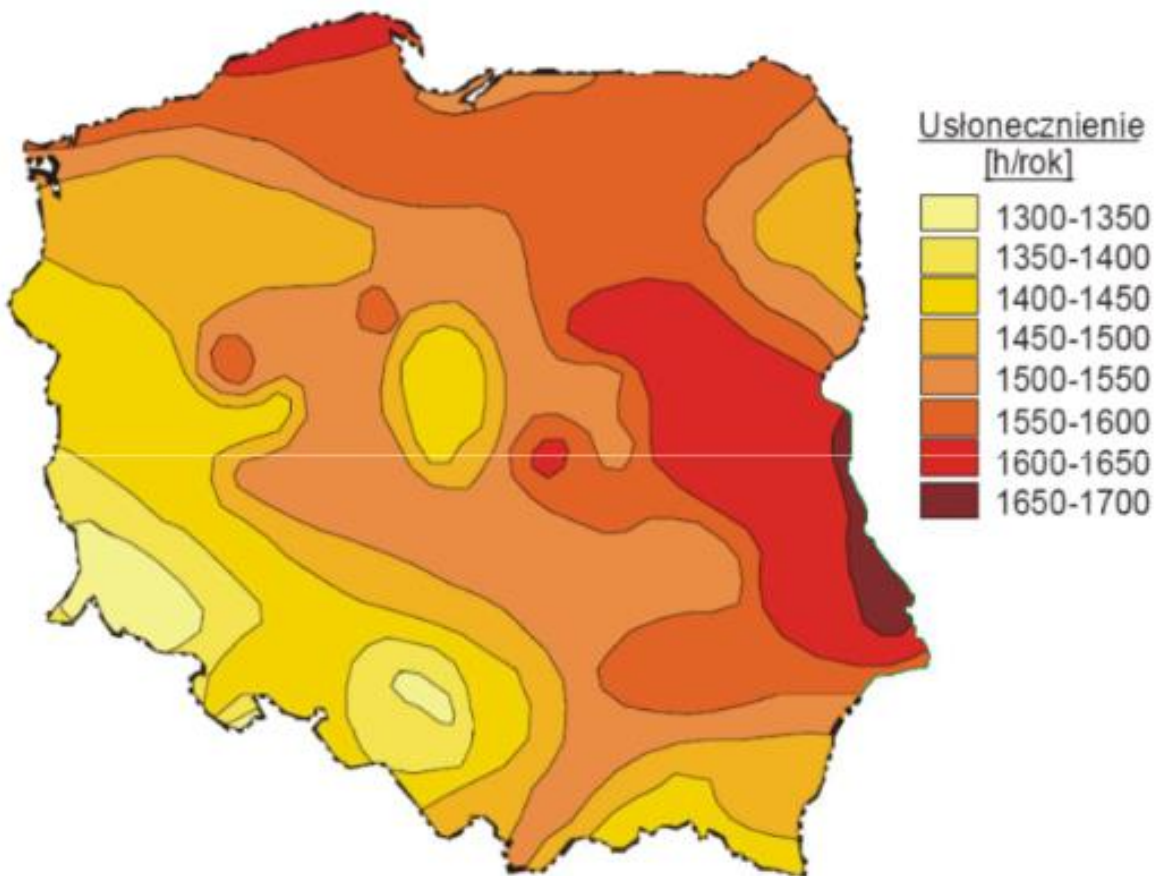
Ryc. 12. Energia wiatru kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 m n.p.m.

Źródło: „Energia i Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliy Lorenc, IMiGW.

Poniższa rycina przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Cekcyn położona jest w centralnej części kraju, gdzie średnie sumy usłonecznienia wahają się w przedziale 1450-1500 h/rok. Są to warunki dobre, które pozwalają na rozwój energetyki słonecznej na terenie badanej jednostki. Preferowanym kierunkiem rozwoju powinny być jednak indywidualne małe instalacje fotowoltaiczne na budynkach mieszkalnych i obiektach użyteczności publicznej.

Ryc. 13. Średnie roczne sumy usłonecznienia

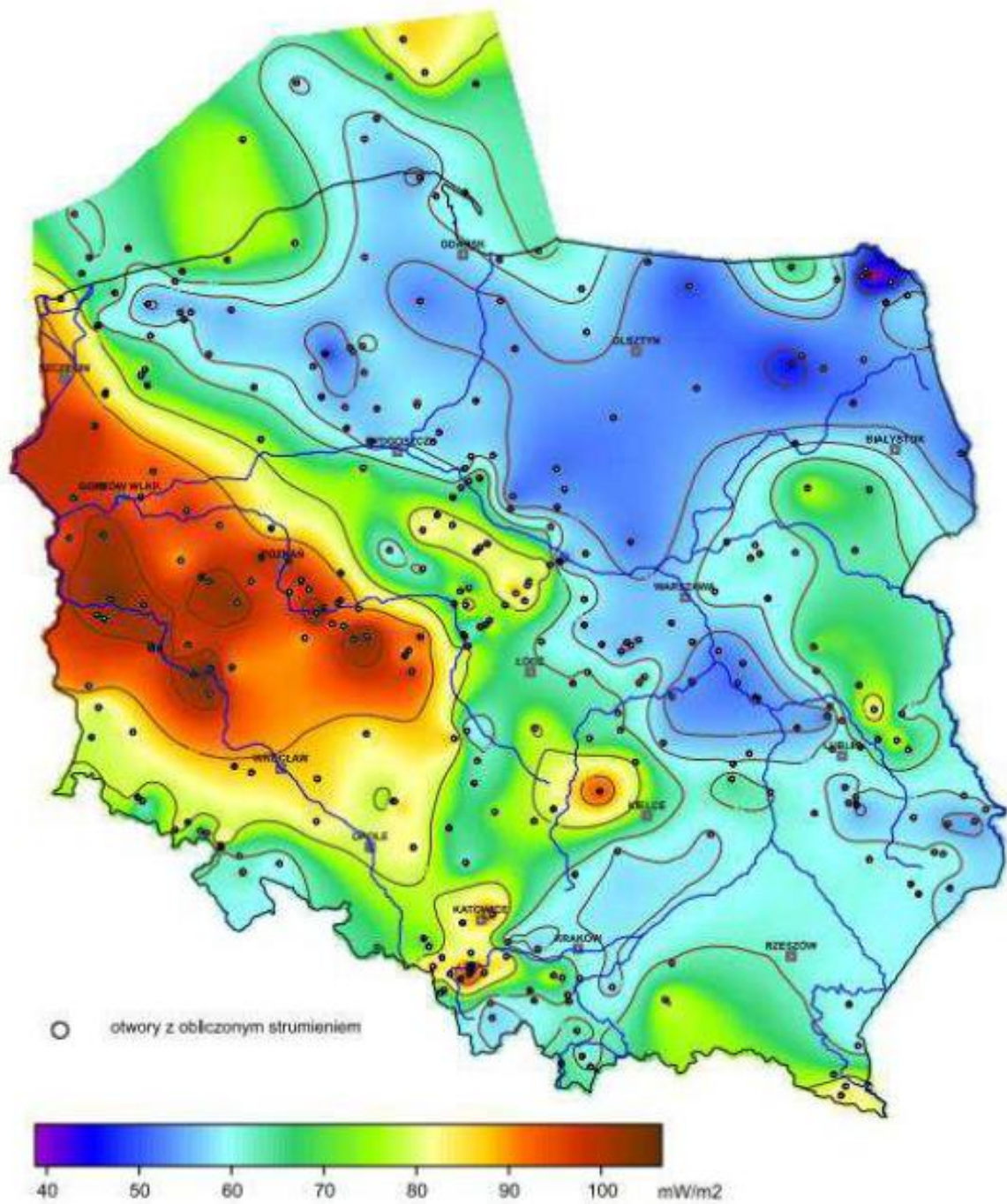
Źródło: „Energia i Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliy Lorenc, IMiGW.

Energia geotermalna rozumiana jest jako energia cieplna wnętrza Ziemi. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna wyróżnia się:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 1000 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi na głębokości kilku kilometrów).

Analizując uwarunkowania geotermalne w Polsce, zaobserwować można, że Gmina Cekcyn położona jest na obszarze, który charakteryzuje się średnim potencjałem do budowy instalacji geotermalnych. Na terenie Gminy istnieje więc wyższy potencjał do wykorzystania energii słonecznej oraz wiatrowej, niż energii geotermalnej.

Ryc. 14. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepła na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk i Gientka, 2009).

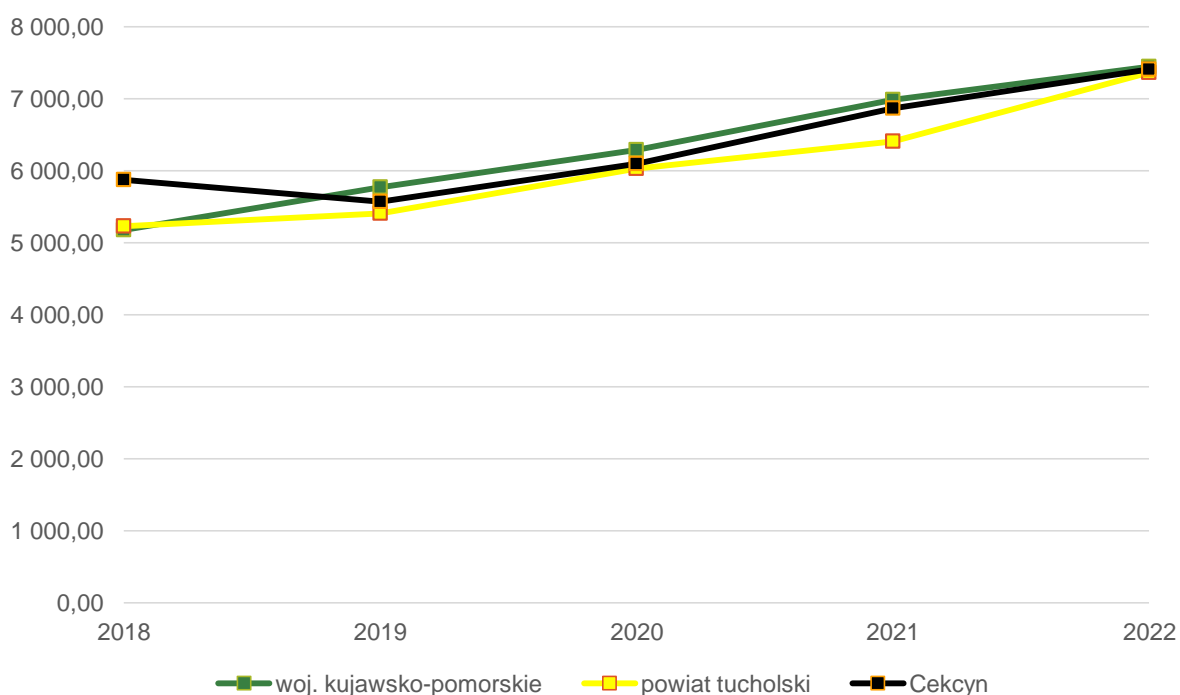
2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

Dochody budżetu w Gminie Cekcyn w latach 2017-2022 niemal corocznie wzrastały, z poziomu ponad 31,0 mln zł w 2017 zł do ponad 50,0 mln zł w 2022 roku. Największy wzrost dochodów w ujęciu rok do roku odnotowano w roku 2021 (wzrost o ponad 5,3 mln zł), a związane były one ze znacznym wzrostem wysokości dotacji pozyskanych na inwestycje.

Poniższy wykres przedstawia dochody uzyskiwane w jednostce w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w zestawieniu z dochodami uzyskiwanymi średnio w powiecie tucholskim oraz województwie kujawsko-pomorskim. Od 2019 roku wartości na wszystkich trzech wskazanych poziomach plasowały się na bardzo podobnych poziomach. W roku 2021 średnie wartości wskaźnika dla powiatu nieco zmaląły, natomiast wartości dla Gminy i województwa wciąż były bardzo podobne, jednocześnie podtrzymując trend wzrostowy.

Ryc. 15. Dochody ogółem na 1 mieszkańców w Gminie Cekcyn na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

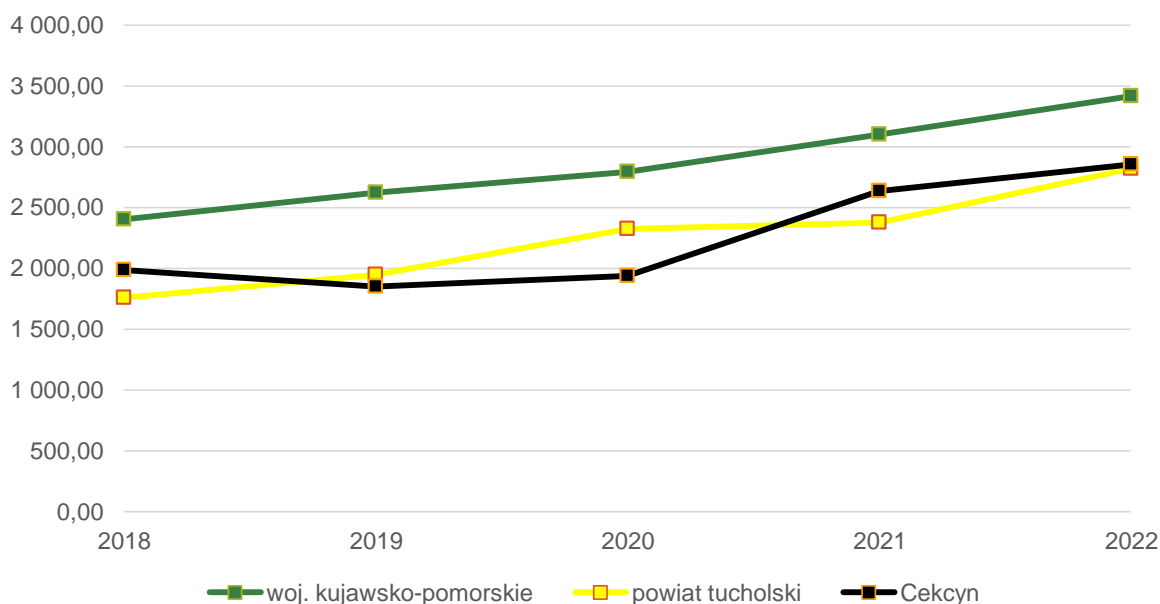

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Większą dysproporcję pomiędzy średnimi dochodami w województwie, a tymi osiąganymi w powiecie tucholskim i Gminie Cekcyn zaobserwować można przy analizie dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W tym przypadku Gmina osiąga niższe wartości wskaźnika niż odnotowuje się to średnio w województwie kujawsko-pomorskim. Z kolei porównując Gminę Cekcyn do średnich wartości w powiecie, są one dość podobne, jednak

mocno wahają się na przestrzeni przedstawionych lat. Wartości wyższe niż średnio w powiecie, Gmina osiągnęła kolejno w roku 2018, 2021 i 2022.

Ryc. 16. Dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Cekcyn na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

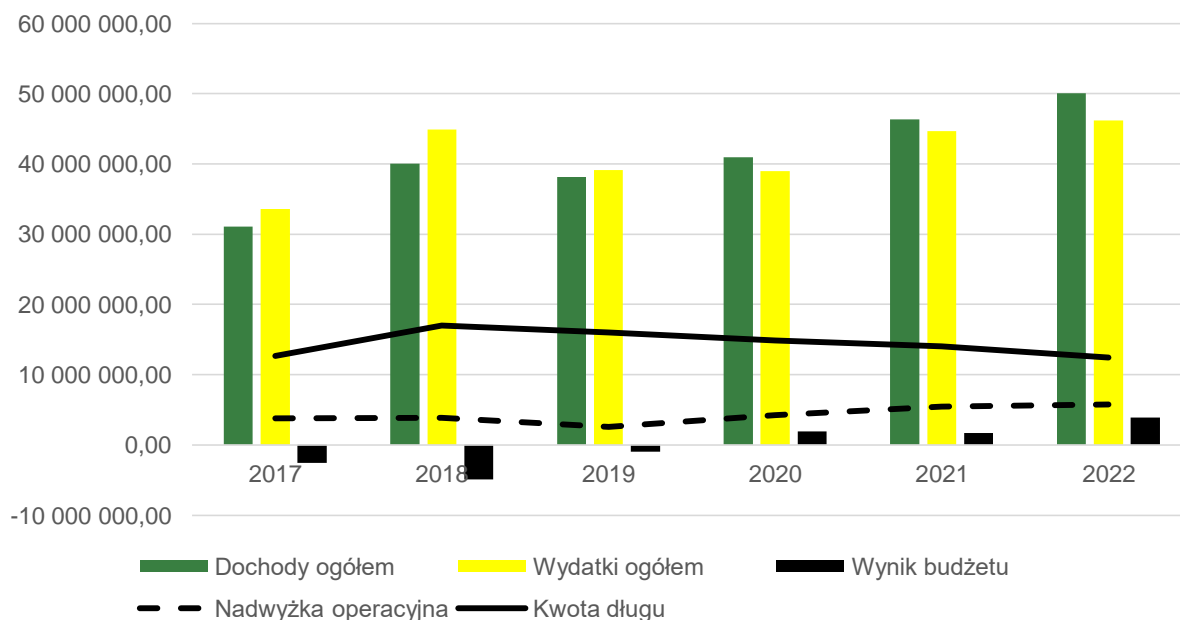
Udział dochodów bieżących w ogóle dochodów budżetowych Gminy Cekcyn na przestrzeni lat 2017-2022 bardzo się wahał. W roku 2017 był to poziom aż 98%, natomiast już rok później spadł on do 78%. Przez następne dwa lata wzrastał, aby w 2020 roku uplasować się na poziomie 92%, a w 2021 roku znów spaść do poziomu 87%. W 2022 roku udział dochodów bieżących w dochodach ogółem Gminy wyniósł 92%. W analizowanych latach największy wzrost dochodów bieżących nastąpił w przypadku dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące (w stosunku do 2017 roku o ponad 5,8 mln zł). Również w przypadku dochodów majątkowych, największy wzrost odnotowuje się z tytułu dotacji (i środków przeznaczonych na inwestycje).

Wraz z dochodami rosną również ponoszone przez Gminę wydatki. W 2017 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie ponad 33,6 mln zł, aby w 2022 roku wynieść ponad 46,1 mln zł. Stopniowo wzrastały wydatki na wynagrodzenia i pochodne, a także pozostałe wydatki bieżące. W latach 2021-2022 odnotowano również wzrost wydatków związanych z obsługą długu. Należy zauważyć, iż kwota długu posiadanego przez Gminę Cekcyn również wzrastała, jednak nie przez cały badany okres – z ponad 12,6 mln zł w 2017 roku do prawie 17 mln zł w 2018 roku. W kolejnych latach odnotowano spadek kwoty długu, który w 2022 roku uplasował się na poziomie ponad 12,4 mln zł.

Wzrost dochodów oraz wydatków przekładał się na wynik budżetu, który w analizowanym sześcioletnim okresie trzykrotnie osiągnął wartość ujemną (lata 2017-2019) i trzy razy wartość dodatnią (lata 2020-2022). Należy jednak zauważyć, iż od 2019 roku wynik budżetu, a także nadwyżka operacyjna, stanowiąca różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi z roku na rok wzrasta poprawiając stabilność finansową Gminy i umożliwiając stopniową spłatę zaciągniętych zobowiązań.

Ryc. 17. Wykonanie budżetu Gminy Cekcyn w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Struktura dochodów i wydatków

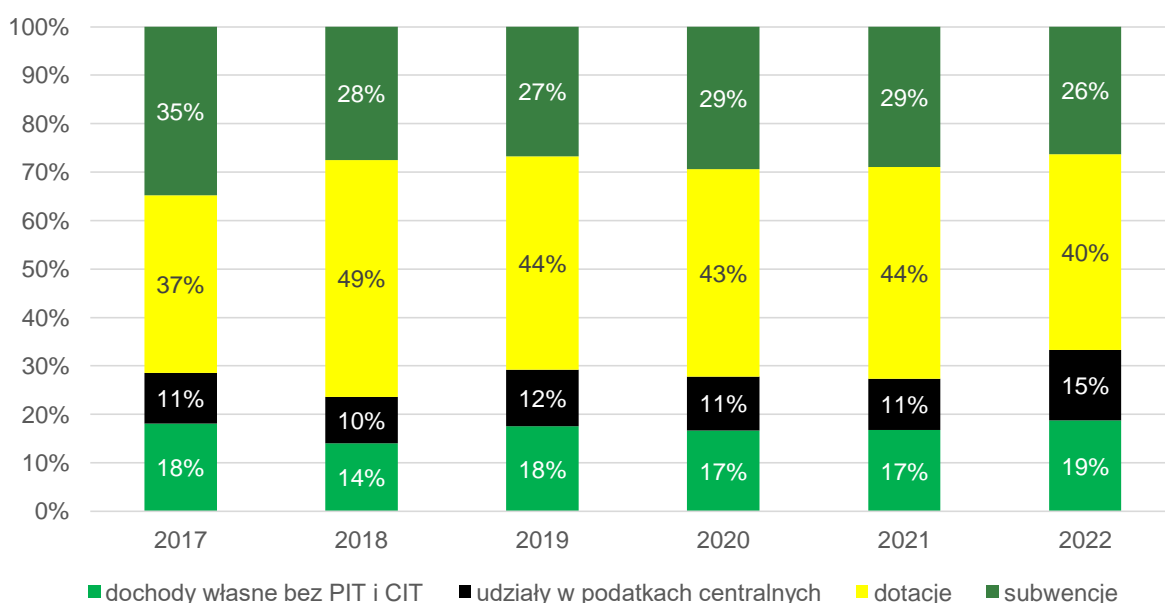
Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Poniższa rycina przedstawia strukturę dochodów budżetowych w Gminie Cekcyn w latach 2017-2022. Zdecydowanie największy udział w ogóle dochodów budżetowych mają dotacje, nieprzerwanie od 2018 roku stanowiąc ponad 40% ogółu dochodów. Drugą co do wielkości grupą dochodów są subwencje. Warto jednak zauważyć, iż ich udział w ogóle dochodów spada, stanowiąc jedynie 26% w 2022 roku (w 2021 roku było to 29%). Niewielkimi

wahaniami cechuje się zarówno udział w podatkach centralnych, jak i dochody własne bez PIT i CIT – pierwsze z nich utrzymują się w przedziale 10-15%, natomiast drugie w przedziale 14-19% (z czego 14% odnotowano jedynie w roku 2018).

Należy jednak podkreślić, iż pomimo trendu wzrostowego w ostatnich latach, dochody własne Gminy Cekcyn wciąż stanowią niewielką część ogółu środków finansowych, jakimi dysponuje. Jest to zjawisko niekorzystne, przekładające się na samodzielność finansową Gminy, w tym możliwość kształtowania struktury i wysokości dochodów. Przyjmowane stawki podatków stanowią zatem balans między rosnącymi potrzebami jednostki, a majątnością jej mieszkańców.

Ryc. 18. Struktura dochodów Gminy Cekcyn w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Analizując dochody podatkowe Gminy Cekcyn, zdecydowanie najważniejszym źródłem dochodu jest udział w podatkach od osób fizycznych (PIT), z którego dochód w 2022 roku kształtował się na poziomie ponad 7,2 mln zł. Ponadto w przypadku PIT odnotowano duży wzrost w 2022 roku względem roku poprzedniego. Wzrost udziału w PIT w 2022 r. wynika z jednorazowego wsparcia z budżetu państwa w 2022 roku kwotą 2.888.418,57 zł tytułem utraconych środków z wpływów w PIT, co wpłynęło na tak znaczne zwiększenie udziału w PIT, porównując go rok do roku. Dużymi wpływami do budżetu Gminy charakteryzują się również wpływy z podatku od nieruchomości oraz podatku leśnego.

Należy również podkreślić, iż w Gminie nie są przyjmowane najwyższe możliwe stawki podatku rolnego, podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, czego łącznym skutkiem finansowym jest średnio ok. 755 tys. zł rocznie niższy budżet. Gmina

stosuje również ulgi i zwolnienia wyżej wymienionych podatków, czego łącznym skutkiem jest budżet niższy o średnio ok. 654 tys. zł rocznie.

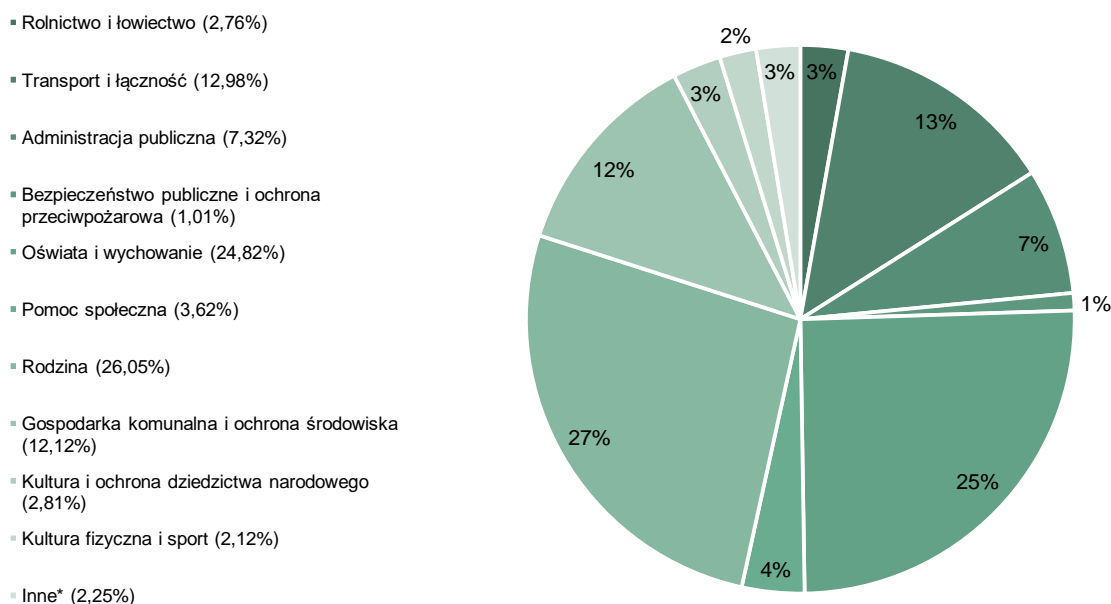
Tabela 7. Dochody podatkowe Gminy Cekcyn w latach 2017-2022

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
PIT	wykonanie	3 256 104,00	3 755 475,00	4 430 583,00	4 507 223,00	4 858 997,00	7 214 050,57
CIT	wykonanie	11 641,25	65 294,71	9 253,56	41 746,48	50 275,23	49 381,00
podatek rolny	wykonanie	209 639,47	206 527,42	215 884,90	227 236,28	236 289,65	246 452,24
	skutki obniżenia górnych stawek	44 602,00	50 916,00	44 475,00	50 991,00	44 076,00	48 920,00
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	8 318,02	8 534,23	7 264,29	7 827,51	8 231,56	10 584,33
podatek od nieruchomości	wykonanie	2 178 147,41	2 225 634,05	2 237 706,05	2 426 602,56	2 724 735,64	2 853 761,29
	skutki obniżenia górnych stawek	729 826,00	242 458,00	752 013,00	664 800,00	740 082,00	759 752,00
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	559 873,33	561 936,32	693 735,30	722 787,75	639 955,79	668 452,82
podatek leśny	wykonanie	593 247,59	614 193,41	607 555,37	605 768,50	616 529,18	657 445,44
podatek od środków transportowych	wykonanie	107 463,00	117 720,80	109 041,30	103 860,42	138 732,00	136 372,10
	skutki obniżenia górnych stawek	40 898,79	58 425,04	52 610,42	52 373,65	81 065,50	72 879,05
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	4 254,00	4 338,00	4 468,00	4 735,00	4 735,00	4 877,00
karta podatkowa	wykonanie	7 287,00	10 129,76	6 366,81	9 933,91	9 719,03	26 210,52
podatek od czynności cywilnoprawnych	wykonanie	173 154,00	188 066,00	233 698,22	285 440,00	471 461,23	408 467,87
opłata skarbową	wykonanie	20 726,44	18 542,41	21 800,24	27 551,85	49 667,00	34 542,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Biorąc pod uwagę wydatki w latach 2017-2022 w podziale na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej, największy udział przypadł na dział Rodzina (26,05% wszystkich wydatków) oraz Oświata i wychowanie (24,82% wszystkich wydatków). Znaczny udział przypadł również dla działu transport i łączność (12,98% wszystkich wydatków) oraz działu Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (12,22% wszystkich wydatków).

Ryc. 19. Struktura średnich wydatków w Gminie Cekcyn w latach 2017-2022

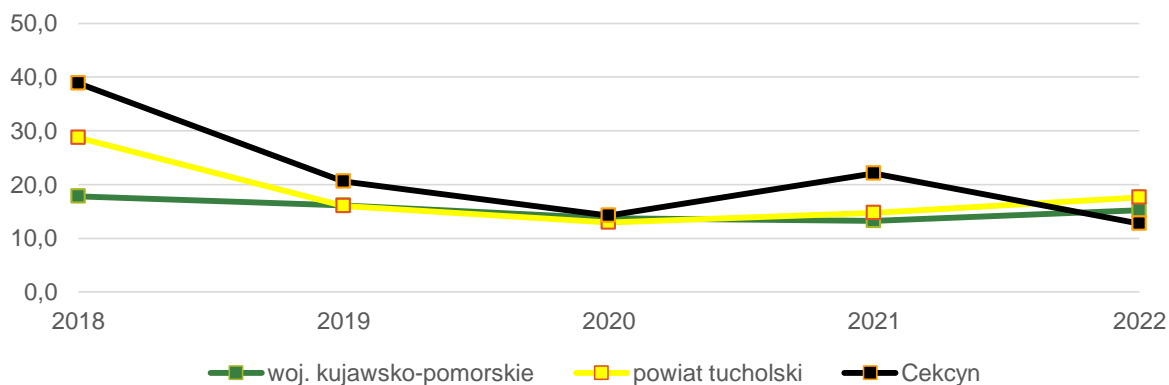

* - łączny udział następujących działów: leśnictwo, turystyka, gospodarka mieszkaniowa, działalność usługowa, informatyka, urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, obsługa długu publicznego, różne rozliczenia, ochrona zdrowia, edukacja i opieka wychowawcza

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Poddając analizie udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego, zauważyć należy, iż niemal przez cały okres był on najwyższy. Jedynie w roku 2022 odnotowano duży spadek wartości wskaźnika, przez co osiągnął on niższe wartości niż średnie dla powiatu i województwa. Należy jednak zaznaczyć, iż do 2020 na wszystkich badanych poziomach odnotowywany był znaczny trend ujemny tegoż wskaźnika. W przypadku Gminy Cekcyn odwrócił się on w roku 2021, jednak w 2022 wartości znów zaczęły spadać.

Ryc. 20. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Cekcyn na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

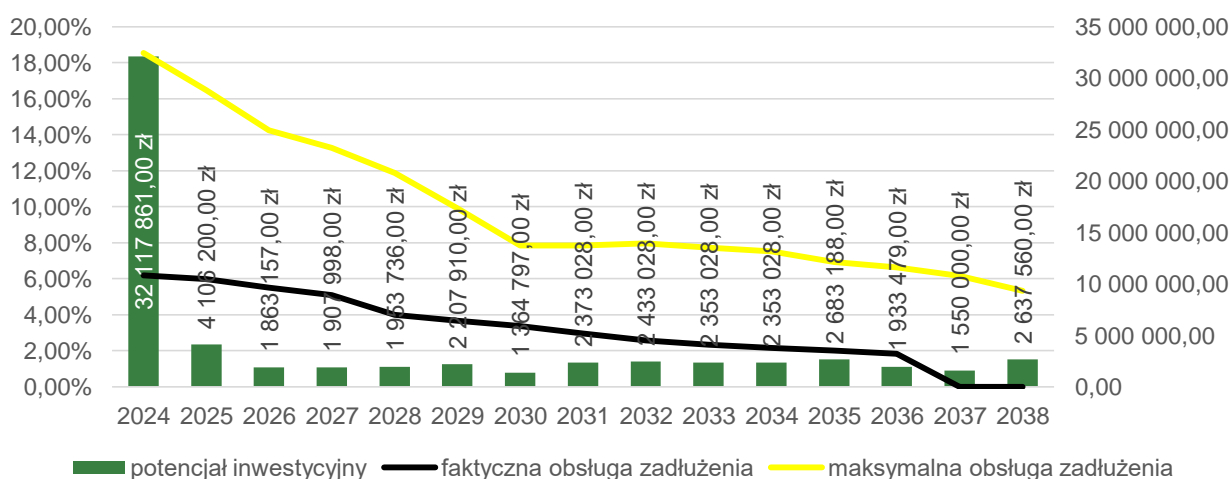
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Potencjał inwestycyjny

Poniższa rycina prezentuje kształtowanie się maksymalnego poziomu obsługi zadłużenia Gminy Cekcyn na lata 2024-2038 na podstawie podjętej przez Radę Gminy Uchwały Nr L/513/23 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej dla Gminy Cekcyn. Zgodnie z art. 243 Ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Wskaźnik ten stanowi wyraz przewidywań odnośnie zdolności kredytowej Gminy oraz związanych z nią możliwości inwestycyjnych.

Zgodnie z zaprezentowaną ryciną, Gmina Cekcyn będzie spłacała zobowiązania do 2036 roku. Kształt wskaźnika obsługi zadłużenia wskazuje jednak na możliwość obsługi dodatkowych zobowiązań.

Ryc. 21. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Cerkyn na lata 2024-2038

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały Nr L/513/23 Rady Gminy Cerkyn z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej dla Gminy Cerkyn.

Powyższy wykres prezentuje również potencjał inwestycyjny Gminy Cerkyn, poprzez który rozumie się sumę środków finansowych pozostałych do dyspozycji po pokryciu wszelkich bieżących kosztów funkcjonowania oraz spłacie zaciągniętych zobowiązań w postaci obecnie zaplanowanych rat kapitałowych w latach 2024-2038. Skumulowany potencjał inwestycyjny Gminy przez cały przedstawiony okres wyniesie ponad 63,8 mln zł, należy jednak zaznaczyć, iż połowa tej kwoty przypada na rok 2024. W pozostałych latach będzie się on utrzymywał w przedziale od ponad 1,5 mln zł do 4,1 mln zł. Należy jednak mieć na uwadze, iż Wieloletnia Prognoza Finansowa precyzyjnie odnosi się jedynie do roku bieżącego i przyszłego, natomiast dalsze wyliczenia stanowią jedynie pewne predykcje. W celu przygotowania WPF analizowane są trendy makroekonomiczne oraz szereg innych czynników, jednak sytuacja gospodarcza często ulega zmianie. Z tego względu czynione przewidywania należy traktować szacunkowo oraz brać pod uwagę, iż potencjał inwestycyjny Gminy Cerkyn może ulec zmianie.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

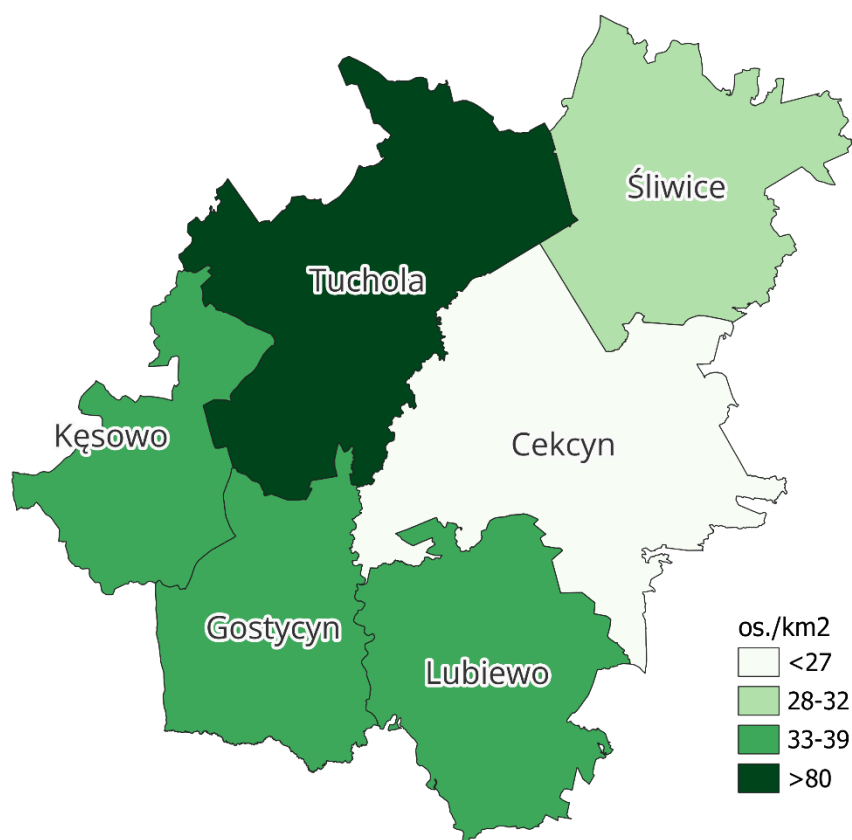
3.1. Demografia

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Cerkyn poczyniona została w oparciu o dane uzyskane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, które mogą różnić się nieznacznie od danych zawartych w gminnej ewidencji ludności ze względu na stosowanie odmiennej metodyki obliczeń. W GUS bilanse liczby ludności w gminach opracowywane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na

pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza pozwala na zbadanie trendów i prognozowanych zmian w strukturze demograficznej.

Według danych GUS Gminę Cekcyn w 2022 roku zamieszkiwało 6 773 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię całkowitą wynoszącą 252 km², daje to gęstość zaludnienia wynoszącą 26,8 os./km². Jest to najniższy wynik wśród wszystkich gmin powiatu tucholskiego.

Ryc. 22. Gęstość zaludnienia w powiecie tucholskim w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGiK.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące zmiany liczby ludności w poszczególnych gminach powiatu tucholskiego w latach 2018-2022, wraz ze średnią dynamiką tychże zmian. Należy podkreślić, że średnio w całym powiecie tucholskim stopniowo ubywa mieszkańców, o czym świadczy dynamika zmian liczby ludności w latach 2018-2022 wynosząca 99,3%. W Gminie Cekcyn jest ona jednak powyżej średniej powiatowej (99,9%), a więc w Gminie mieszkańców ubywa wolniej niż w powiecie.

Warto również zauważyć, iż mieszkańcy Gminy Cekcyn stanowią 14% wszystkich mieszkańców powiatu. Poza Gminą Tuchola, której mieszkańcy stanowią aż 42% wszystkich mieszkańców powiatu tucholskiego, jest to wynik najwyższy.

Tabela 8. Zmiany liczby ludności w powiecie tucholskim w latach 2018-2022

JST	2018	2019	2020	2021	2022	udział w 2022 r.	średnia dynamika
powiat tucholski	48 374	48 383	47 453	47 207	47 109	100%	99,3%
Cekcyn	6 815	6 870	6 752	6 745	6 773	14%	99,9%
Gostycyn	5 191	5 196	5 007	4 965	4 930	10%	98,7%
Kęsowo	4 465	4 493	4 229	4 203	4 213	9%	98,6%
Lubiewo	5 998	5 981	5 850	5 794	5 842	12%	99,3%
Śliwice	5 586	5 592	5 564	5 568	5 607	12%	100,1%
Tuchola	20 319	20 251	20 051	19 932	19 744	42%	99,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obserwowane w jednostce samorządu terytorialnego zmiany liczby ludności zależne są przede wszystkim od zachodzących procesów demograficznych związanych z przyrostem naturalnym, saldem migracji oraz strukturą płci i wieku mieszkańców. Za każdym z procesów stoi natomiast szereg czynników, zarówno w ujęciu mikro- jak i makrootoczenia, które na niego wpływają. Jak wskazuje poniższa tabela, współczynnik przyrostu naturalnego w województwie kujawsko-pomorskim w 2022 roku wynosił -4,54 promila. Wskazuje to, iż na każdy 1 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim przypadało o 4,54 więcej zgonów niż urodzeń. Dodatni współczynnik przyrostu naturalnego odnotowano jedynie w dwóch gminach powiatu tucholskiego: Gostycynie i Kęsowie. Gmina Śliwice osiągnęła wartość wskaźnika na poziomie 0,00 promila. Z kolei Gmina Cekcyn odnotowała wartość wskaźnika na poziomie -0,30 promila. Badana jednostka charakteryzuje się więc wyższym przyrostem naturalnym niż średnio gminy w województwie oraz powiecie.

W przypadku współczynnika salda migracji, w skali regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego przyjął on wartości ujemne na poziomie 0,91 promila. Analogiczną sytuację obserwuje się w powiecie tucholskim, gdzie w 2022 roku współczynnik salda migracji przyjął średnią wartość -1,02. Oznacza to, iż na każdy 1 tys. mieszkańców powiatu przypadło o 1,02 osób więcej, które wolały wyemigrować niż imigrować i osiedlić się na jego obszarze. Jedynie trzy gminy powiatu tucholskiego odnotowały dodatnią wartość współczynnika salda migracji, w tym Gmina Cekcyn osiągnęła niemal najwyższą wartość.

Tabela 9. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Cekcyn na tle powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2018-2022

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.
woj. kujawsko-pomorskie	-4,54	-0,80	-0,91	0,07
powiat tucholski	-1,29	-0,71	-1,02	0,66
Cekcyn	-0,30	-0,99	4,44	1,51
Gostycyn	1,41	0,50	-6,87	0,01
Kęsowo	3,80	0,56	-2,38	0,30
Lubiewo	-0,52	-0,80	1,21	0,09
Śliwice	0,00	0,80	5,20	1,48
Tuchola	-3,98	-1,57	-3,52	0,53

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące udziały mieszkańców w wieku 25-34 lata w ludności ogółem oraz udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Analizie poddano wskazane grupy wiekowe, ponieważ w znaczącym stopniu determinują one sposób, w jaki rozwija się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34 lata, zwane również osobami w wieku kreatywnym, stanowią bowiem grupę, która w znaczny sposób wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy – a co za tym idzie, zapewnienia zastępowalności pokoleń. Z kolei wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak opieka społeczna oraz dostosowanie infrastruktury do ich potrzeb.

W 2018 roku odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy Cekcyn wyniósł 14,87%. Wynik ten przewyższał wówczas średnią dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Z kolei w 2022 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie 11,46% i była niższa niż pozostałej grupie porównawczej. Dynamika tego zjawiska w latach 2018-2022 wyniosła 77%, co oznacza, iż udział mieszkańców w wieku kreatywnym w Gminie Cekcyn spada szybciej niż dzieje się to średnio w powiecie oraz województwie. Spadek liczby i udziału osób w wieku kreatywnym jest sytuacją niekorzystną, świadczącą o odpływie ludzi młodych z terenu Gminy, który może wskazywać na niską atrakcyjność jednostki dla mieszkańców wchodzących w dorosłość.

Analizując z kolei sposób, w jaki kształtowała się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, zauważyć można, że w 2018 roku odsetek seniorów na terenie Gminy Cekcyn kształtował się na poziomie 19,50%. Stanowiło to wynik niższy niż średnia zarówno dla powiatu, jak i województwa. W 2022 roku wartość tego wskaźnika dla Gminy wzrosła do 25,90%. Dynamika zmian wyniosła zatem 133%. Oznacza to, że na terenie Gminy Cekcyn następuje stosunkowo szybki spadek udziału liczby osób młodych w społeczeństwie, a coraz szybciej wzrasta odsetek seniorów.

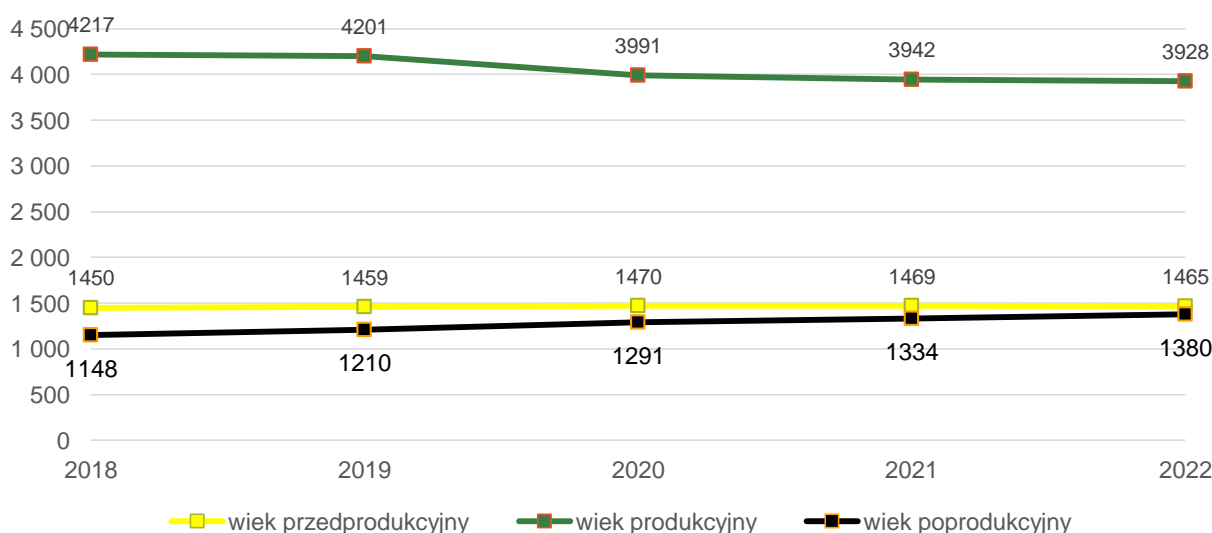
Tabela 10. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Cekcyn w 2018 i 2022 roku na tle powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2018	2022	dynamika	2018	2022	dynamika
woj. kujawsko-pomorskie	14,53	13,13	90%	25,30	30,00	119%
powiat tucholski	14,63	12,39	85%	21,90	27,70	126%
Cekcyn	14,87	11,46	77%	19,50	25,90	133%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Opisane powyżej dane mają swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie. Wyraźnie widać na niej znaczący spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Cekcyn. W analizowanym okresie liczba ta spadła o 289 osób. Jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przez cały analizowany okres. Wzrastała również liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, jednak nie aż tak znacznie, jak liczba osób starszych. W perspektywie najbliższych lat koniecznym może okazać się zwiększenie nakładów finansowych ponoszonych przez Gminę na świadczenia i usługi opiekuńcze dla seniorów.

Ryc. 23. Struktura ludności w Gminie Cekcyn w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

Przedszkola

Opieka nad dziećmi powyżej 3. roku życia sprawowana była w roku szkolnym 2022/2023 przez Przedszkole „Leśny Zakątek” w Cekcynie, dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Iwcu i Zielonce oraz Oddział Zamiejscowy w Zdrojach (podlegający pod Oddział Przedszkolny przy SP w Zielonce). Szczegółowe informacje odnośnie placówek zaprezentowane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 11. Przedszkola na terenie Gminy Cekcyn

Lp.	Nazwa przedszkola/oddziału przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Srednia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne					
1.	Przedszkole „Leśny Zakątek” w Cekcynie	203	8	25	6:30-16:15
2.	Oddział Przedszkolny przy SP w Iwcu	38	2	19	8:00-16:00
3.	Oddział Przedszkolny w Zielonce przy SP w Zielonce	29	2	15	8:30 do 13:30
4.	Oddział Przedszkolny przy SP w Zielonce – Oddział Zamiejscowy w Zdrojach	13	1	13	8:30 do 13:30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Udział dzieci objętych opieką przedszkolną w Gminie Cekcyn niemal corocznie wzrastał, aż w roku 2022/2023 uplasował się na poziomie 85,8%. Z kolei jednocześnie spada liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin, jak i liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy Cekcyn. Warto również zwrócić uwagę na rosnące koszty utrzymania jednego dziecka w przedszkolu gminnym. W 2018 roku był to koszt na poziomie 505,55 zł, natomiast w 2023 roku już 748,86 zł. Jedyne spadki kosztów względem roku poprzedniego odnotowano w roku szkolnym 2021/2022, jednak już rok później osiągnęły one najwyższe wartości w ciągu analizowanych lat.

Tabela 12. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Cekcyn

		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną	%	78,4	79,9	76,8	84,0	85,8
Liczba dzieci z terenu Gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	11	10	5	6	6
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Gminy	os.	0	9	6	5	3
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym	zł	505,55	582,23	660,63	594,60	748,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Edukacja

W Gminie Cekcyn w roku szkolnym 2022/2023 funkcjonowały 3 szkoły podstawowe zlokalizowane w Cekcynie, Iwcu oraz Zielonce. Zdecydowanie największą placówką jest szkoła w Cekcynie, w której edukację pobiera 478 uczniów. Dzieci uczęszczają do szkoły w ramach 21 oddziałów. Średnia wielkość jednego oddziału wynosi 23 osoby. Kadra pedagogiczna placówki funkcjonuje w oparciu o ponad 40 etatów nauczycielskich. Drugą co do wielkości placówką jest Szkoła Podstawowa w Iwcu, w której na co dzień uczy się 100 uczniów w ramach 7 oddziałów. Szkoła w Zielonce kształci jedynie 38 uczniów podzielonych na 3 oddziały, co czyni ją najmniejszą placówką edukacyjną na terenie Gminy Cekcyn.

Tabela 13. Szkoły na terenie Gminy Cekcyn

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa w Cekcynie	478	21	23	41,17
Szkoła Podstawowa w Iwcu	100	7	14	12,38
Szkoła Podstawowa w Zielonce	38	3	13	4,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Szkoły zlokalizowane na terenie Gminy Cekcyn charakteryzują się zróżnicowanym wyposażeniem i stanem bazy dydaktycznej. Wszystkie szkoły mają liczbę sal lekcyjnych pozwalającą na przeprowadzanie lekcji wszystkim oddziałom uczniów jednocześnie. Również wszystkie placówki posiadają obiekty sportowe zachowane w większości w dobrym stanie, z czego najbardziej rozbudowaną infrastrukturę sportową posiada szkoła w Cekcynie. Jedynie SP w Cekcynie posiada pracownię językową oraz zapewnia szafki wszystkim swoim wychowankom. Z racji bycia największą placówką posiada również największą liczbę komputerów i projektorów multimedialnych. Każda ze szkół dba o bezpieczeństwo uczniów poprzez zainstalowane kamery na swoim terenie oraz zapewnia wsparcie psychologa szkolnego. Szczegółowe informacje dotyczące stanu bazy dydaktycznej w poszczególnych placówkach zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 14. Stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie Gminy Cekcyn

Nazwa szkoły:	SP w Cekcynie	SP w Iwcu	SP w Zielonce
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	28	10	4
Rodzaj i stan obiektów sportowych / stan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sala gimnastyczna/ dobra, 2. Hala widowiskowo-sportowa/ dobra 3. Boisko wielofunkcyjne z bieżnią 200 m i miejscem do skoku w dal/ dobre 4. Boisko z miejscem do skoku w dal, pchnięcia kulą, boiskami do siatkówki plażowej i kortami tenisowymi/ dobre 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sala gimnastyczna/ dobra 2. Zaplecze Sali gimnastycznej/ do remontu 3. Boisko wielofunkcyjne/ dobre 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sala gimnastyczna/ nawierzchnia do remontu 2. Boisko wielofunkcyjne/stan dobry
Pracownie językowe	TAK	NIE	NIE

Komputery do użytku uczniów	55	30	36
Projektory multimedialne	20	1	1
Kamery – monitoring szkolny	TAK	TAK	TAK
Szafki dla każdego ucznia	TAK	NIE	NIE
Świetlice	7.00-16.00	7:00-14:35	8:00-16:00
Parkingi dla kadry / rodziców	TAK	TAK	TAK
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	(etat)	TAK	NIE
Wsparcie psychologa	(etat)	TAK (1/2 etatu)	TAK (9/22 etatu)
			TAK (5,5/22etatu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

W latach 2018-2022 łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Cekcyn wraz z klasami „0” uległa stopniowemu zwiększeniu. W roku szkolnym 2018/2019 placówki z terenu Gminy kształciły 542 takich dzieci, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 był ich 619. Mniejszy odsetek stanowili uczniowie z terenu Gminy Cekcyn uczęszczający do szkół na terenie innych gmin. W tym przypadku również odnotowano wzrost tej liczby na przestrzeni analizowanych lat. Szczegółowe dane liczbowe przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 15. Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Cekcyn wraz z klasami „0” w latach 2018-2022

		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy wraz z klasami „0”	(os.)	542	597	623	612	619
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin	(os.)	115	102	93	138	153

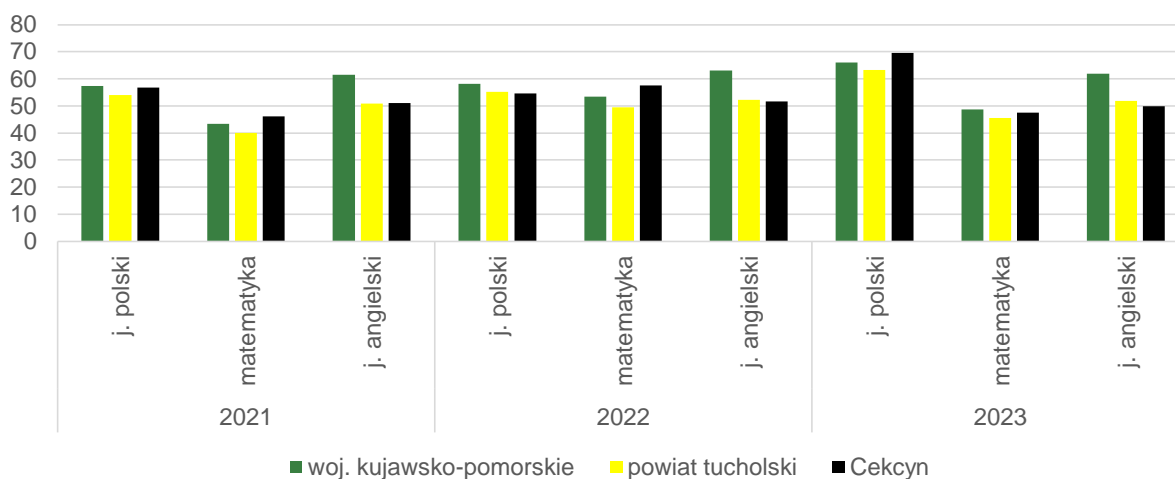
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Obowiązujący w Polsce system edukacji zakłada wiele form zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej ewaluacji procesu nauczania na różnych etapach. Międzyokresowa weryfikacja posiadanej przez uczniów wiedzy odbywa się za pomocą przeprowadzonych w poszczególnych placówkach sprawdzianów czy kartkówek. Zewnętrznymi formami ewaluacji, weryfikującymi spełnianie określonym systemowo wymogów edukacyjnych przez uczniów są egzaminy okresowe, przedmiotowe czy zawodowe. Kompetencją Gminy Cekcyn jest prowadzenie edukacji na poziomie szkół podstawowych, w związku z czym analizie zostały poddane wyniki egzaminów ósmoklasisty w latach 2021-2023 osiągnięte w poszczególnych placówkach na terenie Gminy oraz ich uśredniony wynik w zestawieniu ze średnimi osiąganymi w powiecie i województwie. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż Szkoła w Zielonce kształci dzieci jedynie na etapie klas I-III, dlatego nie odbywają się w niej egzaminy ósmoklasisty i nie została wzięta pod uwagę w poniższym zestawieniu.

W porównaniu z powiatem tucholskim, Gmina Cekcyn odnotowała wyższe średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty z j. polskiego i matematyki w 2021 roku, matematyki w 2022 roku

oraz j. polskiego i matematyki w 2023 roku. Z kolei w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego, uczniowie gminnych szkół osiągnęli wyższe średnie wyniki z matematyki w 2022 roku oraz j. polskiego w 2023 roku.

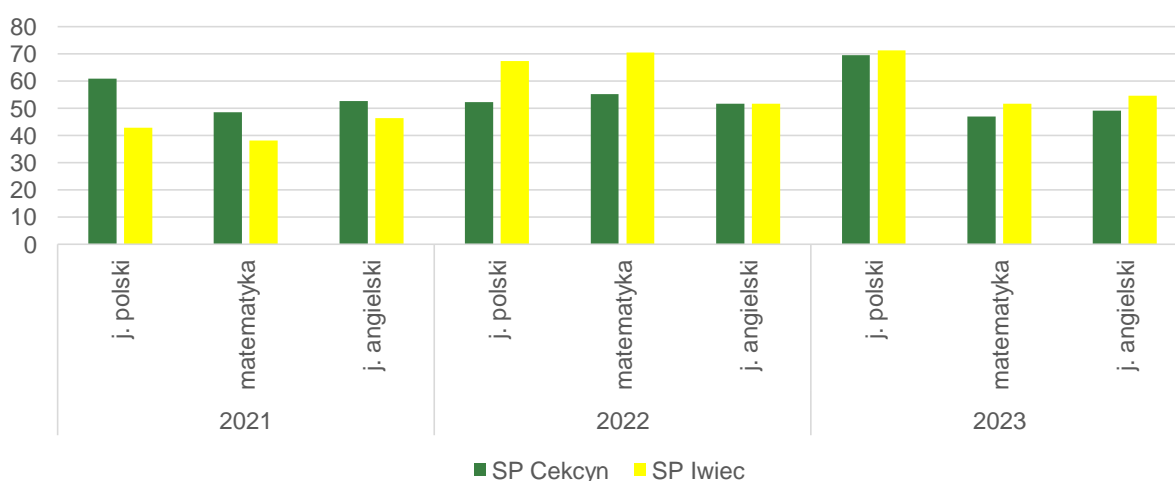
Ryc. 24. Uśrednione wyniki egzaminy ósmoklasisty w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Z kolei porównując średnie wyniki poszczególnych szkół zauważyć można, iż najlepiej wypada placówka w Iwcu, której uczniowie od 2022 roku osiągają najwyższe wyniki ze wszystkich przedmiotów.

Ryc. 25. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach z terenu Gminy Cekcyn w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Poniższa rycina prezentuje z kolei dane dotyczące wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2017-2022. Wydatki bieżące ponoszone na oświatę i wychowanie wzrosły w analizowanych latach o ok. 2 mln zł. Spadek wydatków względem roku

poprzedniego odnotowano jedynie w 2019 roku. Należy zaznaczyć, że dynamika wzrostu kosztów jest wyższa w stosunku do dynamiki wzrostu przyznawanej subwencji oświatowej. Tym samym poziom pokrycia wydatków na oświatę z subwencji oświatowej się zmniejsza generując wyższe koszty utrzymania oświaty po stronie Gminy – z ponad 2 mln zł w 2020 roku do 3,3 mln zł w 2022 roku.

Tabela 16. Wydatki w dziale 801 Oświata i wychowanie w Gminie Cekcyn w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
WYDATKI OGÓLEM	9 665 373,50	10 630 066,68	9 476 884,94	9 548 309,64	10 559 009,73	11 516 623,77
Wydatki bieżące, w tym:	8 238 928,41	8 443 218,63	9 476 884,94	9 548 309,64	10 493 819,73	11 504 453,77
Wynagrodzenia i pochodne	6 111 055,99	6 352 874,56	7 109 475,08	7 538 042,82	8 142 474,83	8 553 991,79
Pozostałe wydatki bieżące	2 127 872,42	2 090 344,07	2 367 409,86	2 010 266,82	2 351 344,90	2 950 461,98
Wydatki majątkowe	1 426 445,09	2 186 848,05	0,00	0,00	65 190,00	12 170,00
SUBWENCJA OŚWIATOWA	6 574 755,00	6 681 001,00	7 233 546,00	7 517 231,00	7 761 798,00	8 237 133,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami	3 090 618,50	3 949 065,68	2 243 338,94	2 031 078,64	2 797 211,73	3 279 490,77
Stopień pokrycia	68%	63%	76%	79%	74%	72%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Od 2016 roku w Gminie Cekcyn funkcjonuje również Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki (filia w Cekcynie). W roku akademickim 2022/2023 na Uniwersytet uczęszczało 98 osób. Studia trzeciego wieku umożliwiają nawiązywanie nowych znajomości osobom starszym, ale również są ciekawym sposobem na wykorzystanie czasu wolnego, bardziej aktywny tryb życia oraz realizowanie pasji i zainteresowań. W ramach UTW funkcjonują dwie sekcje – turystyczna i teatralna. Wykłady na Uniwersytecie odbywają się średnio dwa razy w miesiącu. Warunkiem zostania słuchaczem UTW jest złożenie deklaracji na dany rok akademicki (opłata roczny w 2023 roku wyniosła 150 zł). Dodatkowo płatnie organizowane są dla zainteresowanych wycieczki turystyczne, wyjazdu do kina, opery czy filharmonii. Wykłady Uniwersytetu odbywają się w Sali Gminnego Ośrodka Kultury lub Centrum Usług Społecznych w Cekcynie.

Kultura i sport

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu kultury i rekreacji w Gminie Cekcyn jest **Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie**. Zaspokaja on potrzeby i aspiracje kulturalne społeczeństwa Gminy z uwzględnieniem działań w zakresie upowszechniania kultury narodowej i regionalnej, upowszechnienia sztuki profesjonalnej i amatorskiej, tworzenie optymalnych warunków dostępu do dóbr kultury oraz przygotowywanie i inspirowanie społeczeństwa do aktywnego twórczego w nich uczestnictwach. W Gminie funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna z dwoma filiami – w Małym Gacnie oraz w Iwcu. Poza

możliwością wypożyczania książek i ebooków, organizuje spotkania autorskie oraz spotkania w jednostkach oświatowych i świetlicach wiejskich.

Tabela 17. Podmioty kultury na terenie Gminy Cekcyn

Nazwa podmiotu:	Lokalizacja	Podstawowa oferta dla mieszkańców
Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie	ul. Szkolna 4, 89-511 Cekcyn	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży. Organizacja zajęć dla dorosłych. Organizacja imprez kulturalnych. Udostępnianie kręgielni i ścianki wspinaczkowej, kąpieliska i wypożyczalni sprzętu wodnego.
Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie	ul. Szkolna 2, 89-511 Cekcyn	Wypożyczanie książek i ebooków. Organizacja spotkań z autorami. Organizacja spotkań w przedszkolu, szkołach i świetlicach wiejskich.
Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie. Filia w Małym Gacnie	Małe Gacno 35, 89-505 Małe Gacno	
Gminna Biblioteka Publiczna w Cekcynie. Filia w Iwcu	Iwiec 12A, 89-512 Iwiec	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Na terenie Gminy działa 12 świetlic wiejskich (w Brzoziu, Iwcu, Krzywogóńcu, Ludwichowie, Małym Gacnie, Nowym Suminie, Ostrowie, Wielkich Budziskach, Wysokiej, Zalesiu, Zdrojach i Zielonce), w każdej z nich zatrudniony jest instruktor w wymiarze 1/2 etatu. W czasie swojej pracy instruktor organizuje zajęcia przede wszystkim dla dzieci i młodzieży (zajęcia manualne, kulinarne, plastyczne i sportowe). Poza tym budynki świetlic służą integracji lokalnej społeczności – w świetlicach funkcjonują Kola Gospodyń Wiejskich, które współpracują z pracownikami świetlic w zakresie organizacji warsztatów kulinarnych czy manualnych dla dorosłych i seniorów. Organizują również obchody świąt i uroczystości, imprezy taneczne oraz cykle zabaw tanecznych „Fajfy dla Seniorów”, a także konkursy fotograficzne i plastyczne. Współorganizują rajdy rowerowe, biwaki dla dzieci i młodzieży, ferie i wyjazdy do kina czy teatru. Współpracują również z Gminną Biblioteką Publiczną w Cekcynie, organizując m.in. cykle spotkań z książką „Teraz na seniora czeka biblioteka”, współpracują z GOK organizując przedstawienia teatralne czy współpracują z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, będąc partnerami różnorodnych działań międzypokoleniowych.

W Gminie Cekcyn wyróżnia się również rozbudowana baza sportowa, na którą składają się:

- **hala widowiskowo-sportowa w Cekcynie** – z hali do godziny 15:00 od poniedziałku do piątku korzystają uczniowie Szkoły Podstawowej w Cekcynie. Poza tym z głównej hali korzystają grupy zorganizowane klubów sportowych i mieszkańców. Odbywają się zajęcia z piłki nożnej, tenisa stołowego, fitnessu, jogi. W hali mieszczą się również siłownie i korty tenisowe. Odbywają się tam również większe imprezy kulturalne;
- **kompleks boisk sportowych z kortami tenisowymi w Cekcynie** – ze względu na położenie przy Szkole Podstawowej w Cekcynie i Przedszkolu Leśny Zakątek,

z boisk korzysta młodzież szkolna i dzieci przedszkolne. Są to jednak boiska ogólnodostępne, dlatego chętni przychodzą grać tam w siatkówkę plażową, koszykówkę, czy korzystają z bieżni. Dla mieszkańców organizowany jest corocznie Cekcyński Dzień Sportu, turnieje siatkówki plażowej oraz turnieje tenisa ziemnego;

- **kompleks boisk ORLIK z zielonym boiskiem sportowym w Cekcynie** – boiska są ogólnodostępne, trenuje na nich i rozgrywają mecze głównie dzieci i młodzież skupiona w klubach sportowych, ale też rekreacyjnie mieszkańcy gminy. Na boiskach zatrudnieni są dwaj animatorzy sportu, którzy przygotowują zajęcia sportowe dla różnych grup wiekowych;
- **poła do minigolfa** – z pól do minigolfa mogą korzystać wszyscy zainteresowani w sezonie od kwietnia do września. Organizowane są zajęcia z instruktorem i trenuje na nich sekcja golfa. Organizowane są turnieje i rozgrywki oraz Mistrzostwa w ramach Pucharu Polski. Z pola treningowo korzystają również kluby sportowe z Warszawy, Kołobrzegu, Kwidzyna i Sopotu;
- **pozostała infrastruktura sportowa** – boisko do piłki nożnej trawiaste w Cekcynie, boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Iwcu i w Zielonce, boiska do piłki plażowej w Krzywogóńcu i Cekcynie, place zabaw, wypożyczalnia rowerów szosowych.

W oparciu o walory turystyczne Gminy przygotowywane są również cykliczne wydarzenia kulturalne i sportowe. Wśród najważniejszych zalicza się:

- Nocne Mistria Nadjeziorne - spektakl organizowany od 23 lat, wcześniej na plaży nad brzegiem Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego od 2012 r. w cekcyńskim amfiteatrze nad jeziorem, który wystawiany jest tylko raz w roku, a przygotowwany poprzez scenariusz, reżyserię, scenografię, a przede wszystkim aktorów przez mieszkańców gminy. Przedstawienie, które za każdym razem traktuje o rzeczach ważnych, zawsze z głębokim przesłaniem, odnoszące się do lokalnych uwarunkowań i łączące pokolenia. Widzami przedstawienia są mieszkańcy całego powiatu,
- Inscenizacja historyczna na Poligonie Heidekarut w Wierzchucinie – od 12 lat w Wierzchucinie zbierają się pasjonaci historii i militariów. Słuchają prelekcji, wykładów, oglądają filmy, po czym mogą wziąć udział w inscenizacji walk polsko-hitlerowskich; wydarzenie o zasięgu wojewódzkim,
- Cekcyniadę – Dni Gminy Cekcyn,
- Kocioł Festival – festiwal muzyki odbywający się w ostatnią sobotę lipca,
- Festiwal neohipisowski „Moc Kwiatów” – festiwal odbywający się corocznie od 2020 roku nawiązujący swoją tematyką do tradycji hippisowskich minionego wieku,

- Święto Grzyba w Krzywogóńcu – coroczny festyn, w trakcie którego odbywają się m.in. przedstawienia teatralne, koncerty czy warsztaty dla dzieci,
- Ogólnopolski Konkurs poetycki o „Cisową Gałązkę” im. Leona Wyczółkowskiego
- Ogólnopolski Konkurs Poetycki „O Żółtą Pszczolę”,
- Triathlon – „Thraithlove Cekcyn” – impreza triathlonowa o zasięgu ogólnopolskim, jedyna w powiecie tucholskim. Elementem wyróżniającym jest to, że jest to impreza niewielka i bardzo rodzinna, bo oprócz zawodów sportowych celem imprezy jest wspólne spędzanie czasu i promowanie aktywności fizycznej. Podczas imprezy przygotowano mnóstwo atrakcji dla rodzin z dziećmi,
- Mistrzostwa Polski w Minigolfie – impreza sportowa o zasięgu ogólnopolskim, elementem wyróżniającym jest samo pole do minigolfa, jedyne w kraju z 27 torami do gry, położone na 3 tarasach nad brzegiem Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego,
- Straight Outta Battle – zawody w kalistenice, co roku organizowane są, przez grup aktywnej młodzieży dwie edycje zawodów: wersja letnia w amfiteatrze i wersja zimowa w Centrum Usług Społecznych, Zasięg ogólnopolski, w 2024 roku międzynarodowy. Są to jedyne takie zawody w kraju,
- Cekcyński Dzień Sportu,
- CykloCekcyn – rajdy rowerowe na orientację.

Ponadto Gmina realizuje szereg działań międzypokoleniowych np. **„Starsi i Młodszy razem – Cekcyński Bank Czasu”**, projekty **„Międzypokoleniowe fajfy”** – zabawy taneczne dla młodzieży i seniorów w Zalesiu, Zielonce i Cekcynie, **„Cu wef Borowiackiej grapie je – warsztaty kulinarne wraz z zabawą borowiacką”** – warsztaty kulinarne dla młodzieży i seniorów. Programy **„Seniorzy dla Najmłodszych”**, **„Biblioteka lubi smyka”**, **„Strofy z szuflady”** – wydanie tomików wierszy z poezją seniorów, odczytywanych przez młodzież na spotkaniach autorskich. Na ogół wszystkie działania i wydarzenia kierowane są do odbiorców w różnym wieku, Gmina stara się, aby w każdym projekcie czy wydarzeniu znalazły się elementy odpowiednie dla różnych grup odbiorców.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 7 ust. 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego oraz bezpieczeństwo obywateli, a także ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy Cekcyn zlokalizowany jest Posterunek Policji, w którym zatrudnionych jest 8 funkcjonariuszy. Posterunek Policji w Cekcynie obsługuje dwie gminy – Cekcyn oraz Lubiewo. W ramach dodatkowej działalności policji organizuje ona pogadanki w szkołach w szczególności na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz uczestniczy

w zebraniach wiejskich na terenie Gminy. Zabezpiecza również imprezy organizowane na terenie Gminy. Podczas imprez gminnych znakuje rowery czy organizuje pokazy psów policyjnych.

Ponadto za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy odpowiadają również funkcjonariusze 11 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (z czego jedna, w Cekcynie, wpisana została do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego). Jednostki współpracują z Radami Sołectkami na terenie swej działalności i współorganizują festyny, uczestniczą w pokazach pierwszej pomocy w szkołach podstawowych i świetlicach wiejskich. Zabezpieczają cyklicznie odbywający się triathlon, a w razie konieczności inne wydarzenia. Przy OSP Cekcyn, Zdroje i Iwiec działają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Jednostki współorganizują gminne zawody sportowo-pożarnicze. Wraz z Gminą Cekcyn organizują eliminacje gminne do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej oraz konkurs plastyczny „Zapobiegajmy pożarom”.

Tabela 18. Jednostki OSP na terenie Gminy Cekcyn

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w KSRG
Ochotnicza Straż Pożarna w Brzoziu	89-505 Brzozie 4	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Cekcynie	89-511 Cekcyn ul. Ogrodowa 17	tak
Ochotnicza Straż Pożarna w Krzywogóńcu	Krzywogoniec 43, 89-511 Cekcyn	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Iwcu	89-512 Iwec 12A	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Małym Gacnie	89-505 Małe Gacno 35	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Suminie	Nowy Sumin 38, 89-511 Cekcyn	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrowie	89-512 Ostrowo 35A	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Wielkich Budziskach	89-505 Wielkie Budziska 6	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Zalesiu	Zalesie 29, 89-511 Cekcyn	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Zdrojach	89-505 Zdroje 89	nie
Ochotnicza Straż Pożarna w Zielonce	89-505 Zielonka 73	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Na terenie Gminy Cekcyn funkcjonują następujące kamery wizyjne:

- Kamery nad Jeziorem Wielkim Cekcyńskim (pomosty, pole do mini golfa, amfiteatr) – 12 szt. (obsługa UG w Cekcynie oraz Posterunek Policji w Cekcynie). Montaż kamer ze względu na bezpieczeństwo turystów wypoczywających nad wodą oraz wcześniejszych zgłoszeń uszkodzeń infrastruktury nad jeziorem,
- Hala widowiskowo-sportowa wraz z obiektami boisk i kortów tenisowych – 12 szt.,
- Szkoła Podstawowa w Cekcynie (budynki wraz z przylegającym terenem) - 31 szt.,
- Centrum Usług Społecznych „HOPLAND” w Cekcynie, 7 szt. – kamery zewnętrzne, obsługiwane przez UG w Cekcynie, zamontowane prewencyjnie, przy okazji budowy obiektu.

Na terenie Gminy nie występują szczególne zagrożenia bezpieczeństwa. W 2022 roku według danych z KPP w Tucholi wykryto ogólnie 52 przestępstwa, głównie były to przestępstwa gospodarcze (21), kradzież z włamaniem (3), kradzież (5), kradzież pojazdu (1), uszkodzenia mienia (2), nietrzeźwi kierujący (9). W 2022 roku na terenie Gminy zanotowano 3 wypadki w ruchu drogowym, 71 kolizji, z 1 ofiarą śmiertelną i 3 osobami rannymi. Średnia przestępstw pospolitych na terenie Gminy jest niższa niż na terenie powiatu tucholskiego i dużo niższa od średniej województwa kujawsko-pomorskiego. Według danych PSP w Tucholi w 2022 roku na terenie Gminy wystąpiło 29 pożarów dotyczących głównie budynków mieszkalnych (21) spowodowanych nieprawidłowym użytkowaniem instalacji grzewczej, lasów (3) i gospodarstwa rolnego (1). Miejscowych zagrożeń (powalone drzewa, zarwane dachy, osy, rozlane substancje) według danych statystycznych było w 2022 roku 287.

Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne Gminy

Gmina Cerkyn jest członkiem licznych stowarzyszeń i związków międzygminnych, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 19. Stowarzyszenia i związki działające na terenie Gminy Cerkyn

Nazwa związku/stowarzyszenia:	Charakter współpracy z gminą
Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej	Działanie na rzecz wspierania idei samorządu terytorialnego, obrony wspólnych interesów gmin wiejskich oraz dążenie do społeczno-gospodarczego rozwoju gmin wiejskich, poprzez udział w kongresach, spotkaniach i konferencjach organizowanych przez ZGW RP, zgłaszanie uwag, opiniowanie wniosków i udział Wójta Gminy jako przedstawiciela ZGW RP w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.
Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna (K-POT)	Współpraca w zakresie turystyki, współtworzenie „Kujawsko-Pomorskich Konstelacji dobrych miejsc” oraz współpraca w zakresie „Budowy Marki Bory Tucholskie”. Udział w organizowanych targach turystycznych i szkoleniach dla pracowników związanych z turystyką.
Stowarzyszenie "Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi"	Współdziałanie na rzecz zachowania istniejących i tworzenia nowych istotnych wartości na polskiej wsi, w szczególności w sferach: tożsamości, zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego, środowiska, rewitalizacji, zachowania dziedzictwa kulturowego oraz kształtowania przestrzeni i krajobrazu wiejskiego, a także oddolnej aktywności mieszkańców wsi, realizowane poprzez organizację i udział wizyt studyjnych, wydawanie wspólnych wydawnictw, np. „Polityki senioralnej”. Partnerstwo w pozyskiwaniu dofinansowań na działalność z KSOW. Udział w tworzeniu projektu " Miejsca ciekawe" oraz propagowanie idei „Sieci Najciekawszych Wsi”.
Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie „Salutaris”	Główna działalność to wzajemna pomoc w likwidowaniu skutków zdarzeń kryzysowych (wichry, powodzie, pożary itp. które zagrażają życiu lub zdrowiu ludzi albo znacząco wpływają na pogorszenie warunków bytowych mieszkańców gminy. Gmina była beneficjentem tej pomocy oraz udzielała pomocy innym gminom poszkodowanym w wyniku wichur. Poza tym współpraca dotyczy udziału w sympozjach i szkoleniach dotyczących bezpieczeństwa i ratownictwa medycznego.
Lokalna Grupa Działania "Bory Tucholskie"	Działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, obszaru LGD. Realizacja projektów dofinansowywanych ze środków unijnych. (obecnie członkostwo w LGD utrzymywane jest wyłącznie ze względu na konieczność zachowania trwałości zrealizowanych projektów).
Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	Działalność w zakresie aktywizacji ludności na obszarach wiejskich, rozwoju turystyki i infrastruktury turystycznej. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych i realizacja projektów dla ludzi młodych. Współtworzenie strategii i kryteriów naboru, współorganizacja konsultacji i spotkań na terenie gminy, realizacja projektów zapisanych w Lokalnej Strategii Rozwoju.

Stowarzyszenie "Europa Kujaw i Pomorza"	Wspólne działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami poprzez udział w projektach międzynarodowych służących budowaniu silnej pozycji województwa kujawsko-pomorskiego w Unii Europejskiej, realizowane w szczególności poprzez zagraniczne wizyty studyjne i udział w szkoleniach pracowników administracji.
Tucholski Związek Powiatowo - Gminny	Przygotowywanie i realizacja projektów z udziałem środków zewnętrznych krajowych i UE w szczególności w zakresie budowy dróg. Tworzenie produktów turystycznych, realizacja wspólnych przedsięwzięć w zakresie rozwoju infrastruktury turystycznej, ochrony środowiska i działań proekologicznych oraz wykorzystywania miejscowych zasobów naturalnych. Wspólne tworzenie strategii OPPT powiatu Tucholskiego i pozyskiwanie środków finansowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Cekcyn.

Z kolei do organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Cekcyn zalicza się:

- **Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju Sołectwa Krzywogoniec** – współorganizacja imprez kulturalnych, działalność wydawnicza, promująca teren Gminy; inicjator powstania w Krzywogoncu wsi tematycznej „Wioski Grzybowej”; organizator cyklicznej imprezy kultralno-teatralnej „Święto Grzyba”,
- **Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej** – współorganizacja Nocnych Misteriów Nadjeziornych, realizacja projektów dla seniorów i młodzieży, partner Gminy w realizacji PO Pomoc Żywnościowa z Chojnickiego Banku Żywności, inicjator wyznaczenia lokalnych leśnych szlaków rowerowych, działalność wydawnicza: mapy, przewodniki rowerowe, tomiki poezji „Strofy z szuflady”,
- **Stowarzyszenie na Rzecz ocalenia Śladów Przeszłości w Gminie Cekcyn „Światło”** – inicjator odnowienia zabytkowych cmentarzy ewangelickich na terenie Gminy Cekcyn, ich bieżąca konserwacja; organizator cyklicznej inscenizacji Historycznej na Poligonie Heidekraut i pomysłodawca wyznaczenia pieszego szlaku wokół poligonu; prowadzi działalność wydawniczą o kulturze i tradycji Borów Tucholskich,
- **Stowarzyszenie Wspierania Kultury Muzycznej „Talent”** – organizator cyklicznych festiwali muzycznych z serii „Kocioł Festival” i „Kocioł Festival na poważnie” oraz innych wydarzeń muzycznych; wydawca książek o miejscowej Orkiestrze "Campanella" oraz wydawca płyt zespołu,
- **Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Cekcyn** – działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego i kuchni regionalne, organizator warsztatów kulinarnych, manualnych i szkoleń z zakresu ziołolecznictwa; pomysłodawca i realizator budowy muzycznego placu zabaw w miejscowości Zalesie,
- **Gminny Ludowy Klub Sportowy „Cis” Cekcyn”** – realizacja zadań gminnych z zakresu sportu poprzez otrzymane granty; prowadzenie sekcji piłki nożnej, tenisa stołowego i minigolfa.; współorganizacja imprez sportowych: Mistrzostw Polski w Minigolfie, rajdów rowerowych, biegów na orientację,

- **Stowarzyszenie Gryf Cekcyn** – realizacja zadań gminnych z zakresu sportu poprzez otrzymane granty; prowadzenie sekcji piłki nożnej; współorganizacja imprez sportowych,
- **Uczniowski Klub Sportowy „Sprint”** – realizacja zadań gminnych z zakresu sportu poprzez otrzymane granty, głównie organizacja zajęć sportowych dla uczniów szkół podstawowych, doposażanie w sprzęt hali widowiskowo-sportowej w Cekcynie.
- **Stowarzyszenie zwykle „CekcynNet”** – udostępnianie infrastruktury do streamingów live wydarzeń kulturalnych i sportowych; wcześniej realizacja projektów budowy sieci internetowych na terenie Gminy; udostępnia 2 kamery online, zlokalizowane w Cekcynie,
- **Koło Polskiego Związku Wędkarskiego w Cekcynie** – propaguje idee zrównoważonej gospodarki wędkarskiej i rybackiej, organizuje zawody wędkarskie, zarybia podlegające mu jeziora, buduje infrastrukturę nad jeziorami, dba o edukację młodzieży,
- **Stowarzyszenie „Cekcyńska Inicjatywa Społeczna”** – organizacja skupiająca głównie młodzież, jednak jej działania skupione są na integracji międzypokoleniowej; organizator turniejów międzysołeckich, gier terenowych, szkoleń dla osób działających w kulturze,
- **Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga w Cekcynie** – organizator „Fajów dla seniorów”, warsztatów kultywujących tradycje i kuchnię regionalną, organizator projektu „Bezpieczna Przystań”, włączającego społecznie osoby z Ukrainy, przebywające na terenie Gminy,
- **Fundacja czAR(T) Krzywogońca** – organizowanie imprez kulturalnych: konkursów poetyckich, wystaw plastycznych, jarmarków rękodzieła, wieczorków muzycznych promujących tradycję, kulturę borowiacką i przyrodę Borów Tucholskich; Fundacja prowadzi Dom Twórczy w Krzywogońcu.
- **Fundacja Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego „Cisowy Fyrtel”** – organizator wizyt studyjnych w Gminie Cekcyn i Borach Tucholskich, szkoleń z zakresu edukacji regionalnej, projektów przeciwdziałających wykluczeniu seniorów i różnorodnych projektów, których celem jest tworzenie warunków do rozwoju turystyki na terenie Gminy.
- **Fundacja „Psi Azyl”** – Fundacja zajmuje się ochroną zwierząt i prowadzi w sąsiedniej gminie Przymulisko dla psów, do którego trafiają również bezpańskie psy Gminy Cekcyn,
- **Fundacja „Pracująca Ukraina”** – głównym celem fundacji jest wsparcie merytoryczne i organizacyjne w zakresie obowiązków prawno-administracyjnych, na

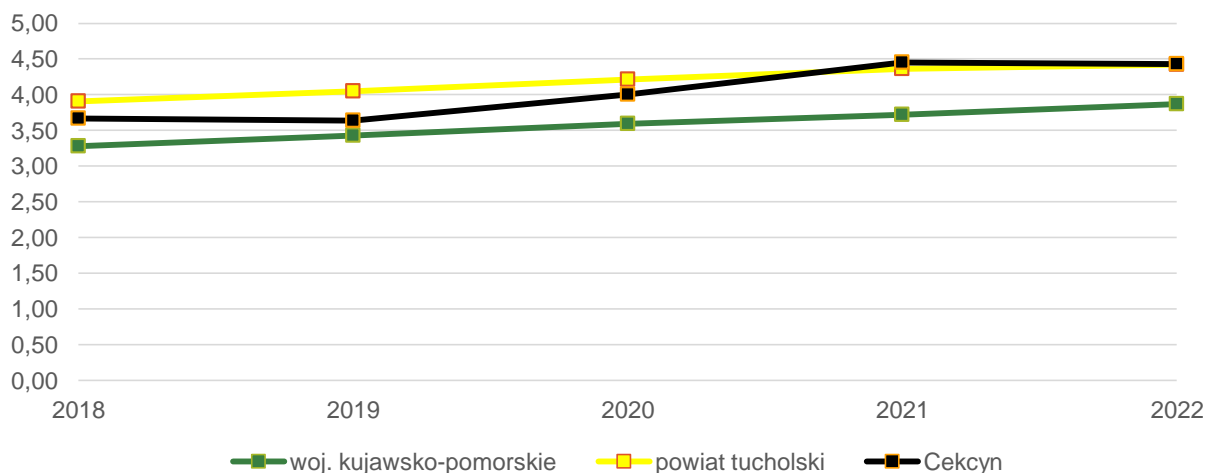
rzeczą przedsiębiorców poszukujących pracowników z zagranicy oraz osób chcących znaleźć zatrudnienie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Gmina Cekcyn współpracuje z gminą Dzierżoniów. Współpraca ta opiera się głównie na członkostwie w polskiej Sieci Odnowy i Rozwoju Wsi i jest realizowana na podstawie organizacji wzajemnych wizyt studyjnych, udziału zespołów muzycznych na terenie obu gmin, wymianie młodzieży szkolnej, partnerstwa w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, np. z KSOW na realizację projektów dla seniorów (wydanie publikacji i organizację wyjazdów studyjnych). Zasady współpracy przy organizacji wymiany młodzieży, koncertach czy wizytach studyjnych mówią, że każda z gmin pokrywa koszty zakwaterowania i wyżywienia gości, na ogół we własnych obiektach, a koszty transportu, biletów i dodatkowych wydatków pokrywają goście. W przypadku realizacji projektów ze źródeł zewnętrznych każda gmina pokrywa wkład własny z środków własnego budżetu.

Na terenie Gminy Cekcyn od 15 listopada 2019 roku funkcjonuje Rada Seniorów.

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik dotyczący liczby działających na terenie Gminy Cekcyn fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Wartość wskaźnika w Gminie Cekcyn została poddana analizie w latach 2018-2022 i zestawiona ze średnimi dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Na początku badanego okresu wartości wskaźnika dla Gminy Cekcyn przewyższała średnie wartości dla województwa, jednak były niższe od średnich dla powiatu. W roku 2021 wartość wskaźnika dla Gminy osiągnęła najwyższe wartości, przewyższając tym samym średnią wartość dla powiatu tucholskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Z kolei w 2022 roku wartość wskaźnika dla Gminy Cekcyn zrównała się ze średnią wartością dla powiatu tucholskiego.

Ryc. 26. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu i województwa w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który ma podpisany kontrakt z NFZ. W ośrodku przyjmują lekarze medycyny rodzinnej oraz pediatra, pielęgniarki i położne. W ramach SP ZOZ-u funkcjonuje gabinet rehabilitacji i poradnia stomatologiczna. Na terenie Gminy funkcjonuje 1 apteka. Opiekę nocną i świąteczną oraz poradnie specjalistyczne obsługuje Szpital Tucholski Sp. z o.o., który jest jedyną taką placówką na terenie całego powiatu tucholskiego. Ponadto w Szkole Podstawowej w Cekcynie funkcjonuje gabinet stomatologiczny prowadzący profilaktykę stomatologiczną dla dzieci z terenu Gminy.

W poniższej tabeli przedstawiono główne podmioty świadczące usługi społeczne dla mieszkańców wraz z ogólną liczbą osób objętych ich wsparciem. Zauważyć można, że największą liczbą beneficjentów usług opiekuńczych oraz specjalistycznych notuje się w latach 2019-2021, a więc w latach pandemii COVID-19.

Tabela 20. Podmioty świadczące usługi społeczne oraz liczba ich beneficjentów na terenie Gminy Cekcyn

Nazwa podmiotu:	Lokalizacja		Podstawowa oferta dla mieszkańców		
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cekcynie	ul. Szkolna 2, 89-511 Cekcyn		Usługi wynikające z ustaw, dodatkowo prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, magazynu odzieży, pomoc przy wydawaniu żywności potrzebującym z Chojnickiego Banku Żywności. Realizacja programu "opasek życia".		
Liczba osób objętych wsparciem (os.):					
Rodzaj usługi	2018	2019	2020	2021	2022
opiekuńcze	18	19	18	17	15
specjalistyczne	12	13	15	16	13

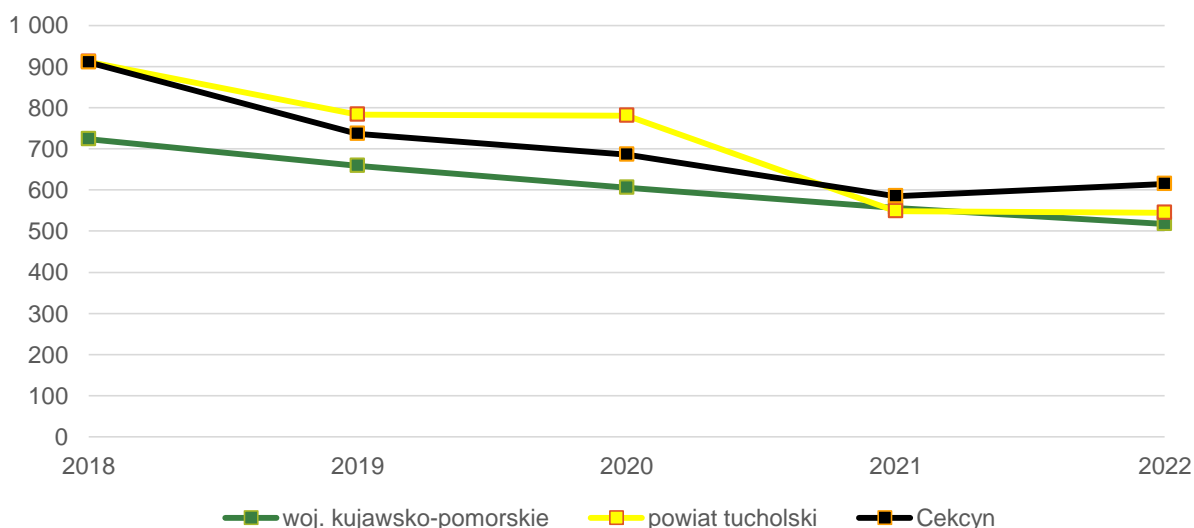
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Centrum Usług Społecznych „HOPLAND” w Cekcynie. Dla Mieszkańców udostępniana jest mini kręgielnia i ścianka wspinaczkowa. W obiekcie odbywają się zajęcia dla młodzieży (warsztaty konstruktorskie i projektowania) i seniorów (warsztaty manualne i kulinarne). W obiekcie odbywają się zajęcia jogi i gry na bębnach djembe. Realizowane są projekty międzypokoleniowe np. „Starsi i Młodzi razem – Cekcyński Bank Czasu”, zabawy i dyskoteki. Część obiektu, tzw. „stodoła” jest również wynajmowana komercyjnie. Obiekt służy do organizacji spotkań i dyżurów np. Gminnej Rady Seniorów. Część budynku przeznaczona jest dla młodzieży, która wraz z seniorami na wspólnych warsztatach technicznych wykonała meble, siedziska czy uszyła poduchy. Młodzież ma tam swoje miejsce spotkań i może korzystać z dostępnych sprzętów, sali komputerowej, salki do ćwiczeń itp.

Poniższy wykres przedstawia liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Cekcynie w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2018-2022 w zestawieniu ze średnimi wartościami dla gmin powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Do 2021 roku Gmina Cekcyn osiągała wartości wyższe niż średnie dla województwa, natomiast niższe niż średnia dla powiatu. Natomiast zmieniło się to w roku 2021, kiedy wartości wskaźnika dla Gminy przewyższyły średnią powiatową.

Ryc. 27. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców w Gminie Cekcyn na tle średnich wartości dla powiatu i województwa w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Cekcyn prowadzi politykę mieszkaniową. Kryterium przyznania mieszkania jest dochód uprawniający do najmu mieszkania komunalnego oraz miejsce zamieszkania na terenie Gminy Cekcyn. Zasady przyznawania mieszkań reguluje Uchwała Rady Gminy Cekcyn Nr XXXIX/413/22 w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Cekcyn. Średni czas oczekiwania na mieszkanie

komunalne/socjalne to od 3 miesięcy do ponad 12 miesięcy. Czas oczekiwania zależy od dostępności wolnych lokali komunalnych w zasobie Gminy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkań komunalnych oraz socjalnych będących w zasobie Gminy Cekcyn w latach 2018-2022. Zauważyć można, że w przedstawionych latach spadła zarówno liczba mieszkań komunalnych, jak i socjalnych. W 2022 roku liczba mieszkań komunalnych w zasobie Gminy to 14, natomiast mieszkań socjalnych – 3.

Tabela 21. Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych na terenie Gminy Cekcyn w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań komunalnych	18	18	17	17	14
Liczba mieszkań socjalnych	4	4	3	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Cekcyn.

Załącznik nr 2: Wzór ankiety

BADANIE ANKIETOWE

Strategia Rozwoju Gminy Cekcyn

na lata 2024-2034

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Cekcyn na lata 2024-2034 zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 0 oznacza „nie dotyczy/nie mam zadnia” 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	0	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Klub Seniora)?						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej, w tym dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	0	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy (PKP, PKS)?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						

Dostępność usług komercyjnych na terenie Gminy (handel, gastronomia, opieka zdrowotna)?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	0	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	0	1	2	3	4	5
Stan dróg gminnych na terenie gminy?						
Stan dróg powiatowych na terenie gminy?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						

Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	0	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	0	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						

Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników i dróg gminnych)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych

inne (jakie?) .....

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Metryczka

Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

Wiek:

- poniżej 18 lat
- 18-25 lat
- 26-35 lat
- 36-45 lat
- 46-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- uczeń/student
- rolnik
- przedsiębiorca
- osoba pracująca
- osoba bezrobotna
- emeryt / rencista
- inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

- jestem mieszkańcem gminy
- nie jestem mieszkańcem gminy

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna

Cel I: Rozwój przestrzenny Gminy Cekcyn oparty na aktywnej ochronie środowiska przyrodniczego, rozwiniętej infrastrukturze oraz funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów komunalnych na terenie Gminy Cekcyn				
	Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód				
	Wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy Cekcyn				
	Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła				
	Termomodernizacja gminnych obiektów użyteczności publicznej				
	Rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie segregacji odpadów i obiegu zamkniętego				
	Promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców i turystów oraz zachęcenie do zdrowego i ekologicznego trybu życia				
	Wdrażanie rozwiązań na rzecz rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury				
1.2. Rozwinięta i dostępna infrastruktura	Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych				

techniczna	Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne				
	Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Tucholi w celu modernizacji znajdujących się na terenie Gminy dróg powiatowych oraz budowy ścieżek pieszo-rowerowych w ciągu dróg powiatowych łączących Cekcyn z Rudzkim Mostem i miejscowością Bysław				
	Współpraca ze spółką PKP przy budowie wiaduktów drogowych nad linią kolejową nr 201 we wschodniej części Gminy				
	Modernizacja dworca PKP w Cekcynie				
	Wyposażenie gminnej sieci dróg rowerowych w infrastrukturę towarzyszącą, mi.in. wiaty rowerowe, tablice informacyjne				
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej				
	Inwentaryzacja i modernizacja sieci melioracyjnej oraz rozwój sieci retencyjnej				
	Współpraca z PGW Wody Polskie w celu zagospodarowania głównych cieków wodnych na terenie Gminy				
Współpraca z odpowiednimi podmiotami w zakresie rozwoju sieci gazowej i sieci Internetu szerokopasmowego					
1.3. Funkcjonalna, bezpieczna i przyjazna przestrzeń dla wszystkich mieszkańców	Przyjęcie Planu Ogólnego dla Gminy Cekcyn stanowiącego podstawę pod zagospodarowanie przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: <ul style="list-style-type: none"> wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową, 				

Gminy Cerkcyn	<ul style="list-style-type: none"> • wyznaczenie terenów pod rozwój OZE, • wzmocnienie ochrony przyrody i zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Gminy 				
	Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego				
	Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne				
	Wzmocnienie współpracy z prywatnymi przewoźnikami w celu poprawy gminnego systemu transportu zbiorowego, w szczególności zwiększenia liczby połączeń autobusowych realizowanych na terenie Gminy				
	Zwiększenie jakości, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej poprzez odpowiednie jej zagospodarowanie uwzględniające potrzeby mieszkańców				
	Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej i punkty strategiczne				
	Modernizacja i doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej				

Cel II: Rozwój gospodarczy Gminy Cekcyn oparty na jej endogenicznych potencjałach oraz aktywnej promocji dziedzictwa lokalnego

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Cekcyn	Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i pobudzenie przedsiębiorczości				
	Rozwój terenów inwestycyjnych na terenie Gminy				
	Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem				
	Podjęcie działań promocyjnych na rzecz wykreowania wizerunku gminy atrakcyjnej dla rozwoju działalności gospodarczej, a w szczególności gastronomicznej				
	Stworzenie systemu zachęt i ulg podatkowych w celu rozwoju rolnictwa ekologicznego, agroturystyki oraz małych i średnich przedsiębiorstw na terenie Gminy				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu organizacji szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców Gminy				
	Podjęcie działań mających na celu utworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy przy wykorzystaniu lokalnych zasobów				
2.2. Rozwinięta oferta turystyczna i rekreacyjna Gminy oraz aktywna promocja dziedzictwa lokalnego	Opracowanie dokumentu strategicznego dotyczącego kompleksowej promocji walorów turystyczno-rekreacyjnych Gminy Cekcyn				
	Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o promocję istniejących terenów rekreacyjnych, ścieżek dydaktycznych, szlaków turystycznych oraz obiektów cennych kulturowo				

Wytyczenie nowych tras turystycznych w oparciu o istniejące miejsca turystyczne				
Wyposażenie terenów znajdujących się przy Jeziorze Cekcyńskim w nowoczesną infrastrukturę turystyczną				
Promocja lokalnej twórczości kulturalnej i tradycji rzemieślniczych, a także dążenie do wypromowania wartościowego produktu lokalnego				
Podjęcie działań mających na celu utworzenie miejsca promującego dziedzictwo kulturowe, historyczne i krajoznawcze w postaci Izby Tradycji				
Rozwój zaplecza turystycznego poprzez wzmocnienie infrastruktury wypoczynkowej oraz sektora gastronomicznego				
Opracowanie wspólnej oferty turystycznej we współpracy z lokalnymi podmiotami działającymi w tej dziedzinie				
Wsparcie i współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami tworzącymi ofertę rekreacji dla mieszkańców Gminy				
Modernizacja obiektów sakralnych znajdujących się na terenie Gminy				

CEL III: Rozwój społeczny Gminy Cekcyn oparty na szczęśliwych, zintegrowanych i aktywnych mieszkańcach

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Wysokiej jakości usługi społeczne odpowiadające na potrzeby wszystkich mieszkańców	Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu				
	Utworzenie dziennego domu pobytu dla seniorów				
	Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie				
	Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy				
	Uruchomienie gminnego programu profilaktycznego (badania profilaktyczne dla mieszkańców)				
	Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych poprzez poszerzenie zasobów komunalnych Gminy				
	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii				
	Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacja barier architektonicznych				
3.2. Nowoczesne i bezpieczne placówki	Podnoszenie jakości i konkurencyjności szkół m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych				

opiekuńcze i oświatowe gwarantujące wysoki poziom nauczania oraz wsparcie dzieci	i w systemie nauczania poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł				
	Zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3				
	Zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży				
	Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami w nauce				
	Doposażenie obiektów szkolnych oraz przedszkolnych				
	Wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji kadry nauczycielskiej				
	Stworzenie programu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodziców				
	Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci i młodzieży				
	Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderekich i obywatelskich				
3.3. Aktywni, zintegrowani, i szczęśliwi mieszkańcy Gminy Cekcyn	Modernizacja, rozbudowa i odpowiednie utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych				
	Modernizacja amfiteatru w Cekcynie				

Wsparcie kadry instytucji kultury, opiekunów oraz młodzieży poprzez organizację szkoleń tematycznych podnoszących ich umiejętności i kompetencje				
Rozszerzenie oferty kulturalnej oferowanej przez Gminny Ośrodek Kultury oraz Centrum Usług Społecznych „HOPLAND”				
Rozwój i zwiększenie dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej				
Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej				
Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej				
Remont i modernizacja świetlic wiejskich znajdujących się na terenie Gminy				
Podejmowanie działań na rzecz integracji i zaangażowania mieszkańców w życie i rozwój Gminy				
Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla różnych grup wiekowych w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne				
Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, w tym placów zabaw i siłowni zewnętrznych				